

Tutkimusta UPM Puutuotetoimialan
henkilöstölehdessä käytetyistä termeistä ja
termien venäjännöksistä

Laura Jokinen
Tampereen yliopisto
Kieli- ja
käännöstieteiden laitos
Käännöstiede (venäjä)
Pro gradu -tutkielma
Kesäkuu 2008

Tampereen yliopisto
Käännöstiede (venäjä)
Kieli- ja käännöstieteiden laitos

JOKINEN, LAURA: Tutkimusta UPM Puutuotetoimialan henkilöstölehdessä käytetyistä termeistä ja termien venäjännöksistä

Pro gradu -tutkielma, 65 s., liitteet 14 + 12 s., venäjänkielinen lyhennelmä 10 s.,
Kesäkuu 2008

Tutkielmassa tarkastellaan UPM Puutuotetoimialan henkilöstölehdessä käytettyjä termejä ja niiden venäjännöksiä. Tämän lisäksi tutkitaan venäjäksi käännettyjen termien vastaavuutta UPM:n alun perin venäjän kielellä tehdyn henkilöstölehden termeihin. Tavoitteena on ollut selvittää, miten UPM Puutuotetoimialan viestinnässä on panostettu termien käännöksiin sekä miten termien käännökset ovat vaikuttaneet siihen, kuinka hyvin henkilöstölehti on onnistunut yrityksen viestien välittämisessä.

Tutkimusaineisto on UPM Puutuotetoimialan suomenkielinen henkilöstölehti ja sen venäjänkielinen käännös. Suomenkielisestä lehdestä on poimittu yhtiön kielenkäytössä usein esiintyviä termejä, ja venäjänkielisestä lehden käännöksestä termien venäjännökset. Aineistosta on tehty sähköinen korpus nimeltä Wood&People. Aineistosta löytyneet suomenkielisten termien venäjänkieliset vastineet on jaoteltu Ingon pragmaattisten käännösvastineiden jaottelua noudattaen käyttö- ja kontekstivastineisiin, sekä itse lisäämääni luokkaan käännösvirheet.

Venäjänkielisiä vastineita on verrattu rinnakkaisaineistoon, jona on käytetty UPM:n Venäjällä alun perin venäjän kielellä julkaistua henkilöstölehti UPM.ru:ta. Myös UPM.ru:n tekstit on skannattu korpuksiksi nimeltä UPM.ru. Rinnakkaistekstien käytön avulla on ollut tarkoitus selvittää, ovatko käännösvastineet käytössä myös autenttisissa venäjänkielisissä henkilöstölehden teksteissä. Tutkimuksen viimeisenä vaiheena termeistä on tehty haastattelu UPM Puutuotetoimialan venäjänkieliselle henkilöstölle. Haastattelun tarkoituksena on ollut selvittää, miten hyvin käännöstermit tunnetaan ja ymmärretään kohderyhmässä.

Käyttö- ja kontekstivastinejaottelun perusteella näytti siltä, että UPM Puutuotetoimialan termit ovat harmoniassa ja kääntäjillä on omat vakiintuneet vastineensa yhtiössä käytössä oleville erikoistermeille. Lähempi tarkastelu kuitenkin osoitti, että termeille ei ole käytössä yhdenmukaisia vastineita, edes henkilöstölehdessä, jota on kääntänyt vain yksi käännöstoimisto. Usein toistuvat venäjänkieliset vastineet henkilöstö on omaksunut kielenkäyttöön paremmin kuin yksittäiset vastineet. Vastineiden johdonmukainen käyttö onkin tärkeää viestien ymmärtämisen kannalta. Tämän vuoksi termien yhdenmukaistamiseen tulisi panostaa yrityksessä huomattavasti nykyistä enemmän.

Asiasanat: viestintä, sisäinen viestintä, kääntäminen, käännösvastine, termi.

Sisällys

1.	JOHDANTO	1
1.1	TUTKIELMAN LÄHTÖKOHDAT	2
1.2	TUTKIMUSMENETELMÄT JA TYÖN TAVOITTEET	2
2	KULTTUURI JA VIESTINTÄ	4
2.1	SISÄINEN VIESTINTÄ	7
2.2	AINEETTOMAN PÄÄOMAN METAFORA	8
3	KÄÄNNÖSVIESTINTÄ	8
3.1	KÄÄNTÄMINEN JA VIESTINTÄ	9
3.2	VIESTINNÄN FUNKTIOT JA KÄÄNTÄJÄ	10
3.3	KOTOUTTAMINEN	12
3.4	KÄÄNNÖSVASTINEET	13
4	KOHDEORGANISAATIO JA TUTKIMUSAINEISTO	15
4.1	UPM JA UPM PUUTUOTETOIMIALA	15
4.1.1	<i>UPM Venäjällä</i>	15
4.2	UPM PUUTUOTETOIMIALAN VIESTINTÄKENTÄN KUVAUS	16
4.3	UPM:N VENÄJÄN KIELEN KÄÄNNÖSTOIMINNAN KUVAUS	18
4.4	TUTKIMUSAINEISTO	20
5	TERMIAINEISTON ANALYYSI	26
5.1	TUTKITTAVIEN TERMIEN KÄÄNNÖKSET	26
5.2	TERMIT JA NIIDEN KÄÄNNÖKSET: KOKOAVAA TARKASTELUA	50
6	HAASTATTELUAINEISTON ANALYYSI	53
6.1	TERMIT HAASTATTELUAINEISTON VALOSSA	55
6.2	YHTEENVETO HAASTATELUN TULOKSISTA	60
7	TULOSTEN ARVIOINTIA	61
	Lähteet	66
	Liitteet	
	Резюме	

1. Johdanto

Venäjä on tällä hetkellä monille yrityksille kiinnostava, täysin uusi markkina, jossa nähdään olevan valtava potentiaali liiketoiminnan kasvattamiseen ja menestymiseen. Suomalais-venäläisen kauppakamarin mukaan Venäjä oli vuonna 2007 Suomen toiseksi suurin kauppakumppani Saksan jälkeen ja Suomen kokonaisviennistä Venäjän osuus oli 10,2 % ja tuonnista 14,1 % (Venla 2 / 2008). Jos Venäjän talous kasvaa tulevaisuudessa yhtä vahvasti kuin nyt, myös suomalaisten kiinnostus Venäjään tulee lisääntymään entisestään. Samalla kun kaupankäynti kasvaa, kasvaa myös kilpailu. Tässä kilpailussa on tärkeää muistaa myös yrityksen henkilöstö voimavarana, joka vaikuttaa yhtiön tuloksiin. Kun puhutaan yrityksestä tai organisaatiosta, se tarkoittaa aina myös ihmisiä. Kun organisaatiolla on toimintoja eri maissa ja organisaation sisällä on toimijoita eri kulttuureista, myös viestinnässä pitää ottaa huomioon toimijoiden kieli sekä kansallinen kulttuuri. (Vaahterikko-Mejía 2003: 6 - 7.)

Liike-elämän kieli on läsnä kaikkialla: mainoksissa, mediassa ja vaikka käyttöohjeissa. Kaikkien julkaisujen, esitteiden, ohjeiden ja myös kirjeenvaihdon selkeä ja laadukas kieliasu on liike-elämässäkin osa hyvää yrityskuvaa ja hyvää palvelua. Liike-elämän ja talouden kielenkäyttö ei voi olla erillään muusta kielenkäytöstä, eikä sen pitäisi etäännyä muusta yleisestä kielenkäytöstä. (Kotus 1998.)

Tämä tutkimus käsittelee suuren suomalaisen metsäteollisuusyhtiö UPM-Kymmene viestintää Venäjällä yhdellä sen toimialoista, Puutuotetoimialalla¹. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Puutuotetoimialan henkilöstölehdessä Wood&Peoplessa (myöhemmin tässä tutkimuksessa Wood&People) käytettyjä termejä, jotka ovat pieni osa koko viestinnästä, mutta merkittävä tekijä sisäisen viestinnän ymmärrettävyyden kannalta. Lisäksi tutkitaan, miten Puutuotetoimialan viestinnässä on panostettu termien käännoiksiin sekä miten termien käännökset ovat vaikuttaneet siihen, kuinka hyvin henkilöstölehti on onnistunut yrityksen viestien välittämisessä.

¹ UPM Puutuotetoimiala jaettiin kesäkuussa 2007 erillisiksi UPM vaneri- ja sahaluoketuiminnoiksi. Tässä tutkimuksessa käytetään vanhaa nimitystä Puutuotetoimiala tarkoittamaan koko mekaanista metsäteollisuutta UPM-konsernissa.

1.1 Tutkielman lähtökohdat

Tutkimus perustuu käytännön työkokemukseen, jonka olen saanut työskennellessäni kolmen vuoden ajan johdon assistenttina UPM Puutuotetoimialan palveluksessa Venäjällä, Novgorodin alueella. UPM:llä on Tšudovon kaupungissa vaneri- ja viilutehtaat sekä Pestovon kaupungissa saha. Tehtäviini kuuluivat myös käännös- ja tulkkaus- sekä viestintätehtävät yrityksessä.

Alun perin tutkimus oli tarkoitus tehdä UPM Puutuotetoimialan viestintäosaston toimeksiantona, ja siinä oli tarkoitus selvittää viestintäkenttää Venäjällä. Aiheen muotoutuessa nykyiseen muotoonsa UPM Puutuotetoimialan viestintäjohtaja ilmoitti, että he eivät näe tällä tutkimuksella tällaisenaan olevan hyötyä yrityksen viestinnälle, eivätkä he ole kiinnostuneita työstä. Tämä tarkoitti, että en voinut enää käyttää heidän apuaan tutkimuksessa. Tutkimusaineisto annettiin kuitenkin käyttöni.

Mielestäni tällainen tutkimus on tärkeää myös UPM:n kaltaisen yrityksen viestinnän onnistumisessa Venäjällä. Puutuotetoimialan viestinnässä ei ole venäjänkielentaitoista henkilöstöä, minkä vuoksi he eivät voi ottaa kantaa käännöstoimiston tekemiin ratkaisuihin muun muassa termien käännöksistä. Viestinnällä ja viestinnän onnistumisella on merkittävä rooli siinä, miten työntekijä sitoutuu yritykseen ja tuntee olevansa osa sitä. Näin viestintä vaikuttaa myös yrityksen taloudelliseen tulokseen. Tämän pro gradun kaltainen tutkimus viestinnän onnistumisesta ei voi olla turhaa, ja päätin jatkaa tutkimusta.²

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan yhden sisäisen viestinnän kanavan, henkilöstölehden, termien venäjännöksiä sekä niiden vastaavuutta UPM:n venäjän kielellä tehdyn henkilöstölehden termeihin. Lisäksi selvitetään pistokokeella, miten hyvin venäjänkielisen henkilöstölehden kohderyhmä ymmärtää käännettyjä termejä.

1.2 Tutkimusmenetelmät ja työn tavoitteet

Tämä tutkimus on empiiristä käännöstutkimusta, jonka tarkoitus on havainnoinnin ja kokeellisten menetelmien kautta päästä tuloksiinsa. Vehmas-Lehdon (1999) mukaan käännöstutkimus on

² Ks. s. 7–8 tässä tutkimuksessa Siukosaaren (2002) ajatuksista yritysviestinnästä.

perinteisesti ollut teoreettis-käsitteellistä, eli siinä on pyritty rakentamaan teorioita ja malleja. Empiiristä tutkimusta on tehty melko vähän, minkä vuoksi käänntiedettä on pidetty suhteellisen epätieteellisenä. Suurin osa empiirisen käänntutkimuksen menetelmistä perustuu havainnointiin. Havainnointimenetelmiä vähemmän on tutkimuksessa käytetty kokeellisia menetelmiä. (Vehmas-Lehto 1999: 123.) Vehmas-Lehto on empiirisen tutkimuksen pioneerina itse jo väitöskirjassaan soveltanut kokeellisia menetelmiä käyttämällä informantteja käänntösten arvioinnissa (Vehmas-Lehto 1989).

Tässä tutkimuksessa suomenkielisestä henkilöstölehdessä valittujen termien venäjänkieliset käänntöset jaotellaan Ingon (1990: 105–107) pragmaattisten käänntösvastineiden jaottelun mukaan käyttövastineisiin ja kontekstivastineisiin. Lisäksi käänntöksiä tutkittaessa otetaan huomioon väärän käänntöksen mahdollisuus, ja tähän ryhmään mahdollisesti kuuluvista vastineista käytetään tässä tutkimuksessa nimeä käänntösvirhe.

Tämän jälkeen termien venäjänkielisiä käänntöksiä verrataan UPM:n Venäjällä tehtävässä alkutekstiltään venäjänkielisessä henkilöstölehdessä käytettyihin termeihin ja etsitään vastaavuuksia. Rinnakkaistekstejä tutkimalla voidaan selvittää, esiintyvätkö käänntöstermit myös autenttisisä venäjänkielisessä henkilöstölehdessä. Tutkimus, jossa mukana on myös rinnakkaistekstejä, jotka tarkoitukseltaan, ominaisuuksiltaan ja aihepiiriltään muistuttavat mahdollisimman paljon tutkittavia käänntöksiä, voi olla kääntäjille ja tutkijoille erittäin hyödyllistä, koska toimiakseen tulokielissä käänntöksen täytyy olla paitsi kieliopillisesti oikein, myös vastata tulokielen tyylinormeja ja tekstikonventioita. Rinnakkaistekstien käyttäminen ei ole ollut kovin yleistä käänntöstudiumissa. (Vehmas-Lehto 1999: 125.)

Tutkimuksen kolmas vaihe on pistokokeena tehty haastattelu UPM:n Venäjän-tehtaiden henkilöstölle. Haastattelu tehtiin puolistrukturoituna haastatteluna. Puolistrukturoitu haastattelu on Hirsjärven & Hurmeen mukaan yleinen nimitys haastattelulle, joka sijoittuu lomakehaastattelun ja strukturoimattoman haastattelun välimaastoon. Mitään yhtä määritelmää ei puolistrukturoidulle haastattelulle ole, mutta Hirsjärven ja Hurmeen mukaan esimerkiksi Fielding (1993: 136) on todennut, että puolistrukturoidussa haastattelussa kysymysten muoto on kaikille sama, mutta niiden järjestystä voi vaihdella. Hirsjärven ja Hurmeen mukaan Eskola & Suoranta (1998) määrittelevät puolistrukturoidun haastattelun niin, että siinä kysymykset ovat kaikille samat, mutta vastauksia ei ole sidottu vastausvaihtoehtoihin, vaan haastateltavat voivat vastata omin sanoin. (Hirsjärvi &

Hurme 2000: 47.)

Tämän tutkimuksen tavoitteena on tutkia UPM Puutuotetoimialan sisäisen viestinnän ja kääntäjien käyttämiä termejä ja niiden yhdenmukaisuutta ja ymmärrettävyyttä lukijan näkökulmasta. Samalla selvitetään, miten yrityksen viestinnässä on painotettu venäjänkielisen viestintämateriaalin tuottamista ja miten kääntäjät ovat onnistuneet termien käännöksissä. Tämän tutkimuksen tuloksia voivat hyödyntää sekä UPM:n viestintä että kääntäjät.

2 Kulttuuri ja viestintä

Kulttuuri on viestintää. Näin on todennut Edward Hall (1973: 97), joka on tutkinut erityisesti ei-kielellistä viestintää.

Kulttuuri opitaan nimenomaan viestinnän välityksellä, sitä ylläpidetään ja siihen vaikutetaan viestinnän kautta. Kulttuuritausta heijastuu viestinnässä ja vaikuttaa viestinnällisiin valintoihimme. Kulttuuritausta vaikuttaa myös siihen, mitä näemme ja miten sitä tulkitsemme. Kulttuuri-käsitteen ymmärretään usein tarkoittavan erilaisia kansallisia kulttuureita, mutta todellisuudessa eroja löytyy myös kansakuntien sisältä. Esimerkiksi ikä erottaa ihmiset toisistaan ja vaikuttaa maailmankuvaan, keskustelutyyliin ja elintapoihin. Lisäksi sukupuoli voi olla eräs kulttuurimuuttuja. (Salo-Lee 1996: 6.)

Vastoin yleisiä käsityksiä ihmiset eivät myöskään ole ainoastaan yhden kulttuurin jäseniä, vaan kuuluvat samanaikaisesti useampaan kulttuuriin. Päivittäin toimimme erilaisissa kulttuureissa: kotona, työelämässä, harrastuksissa. Kulttuurienvälistä viestintää tapahtuu siis myös oman kansallisen kulttuurin sisällä. Kulttuurien väliset rajat ovat liukuvia, ja kulttuurien päällekkäisyys helpottaa viestintää myös kansainvälisissä yhteyksissä. (Salo-Lee 1996: 6.)

Työelämän arvoja eri kulttuureissa tutkinut Geert Hofstede määrittelee kulttuurin seuraavasti: ”Kulttuuri on mielen kollektiivinen ohjelmointi, joka erottaa tietyn ryhmän tai luokan jäsenet toisten ryhmien jäsenistä” (Hofstede 1991: 5).

Kansainvälistyvässä maailmassa kulttuurienvälinen kanssakäyminen lisääntyy jatkuvasti. Myös yritysten ja organisaatioiden täytyy ottaa monikulttuurisuus huomioon omassa toiminnassaan.

Organisaation toiminta määritellään usein joko kulttuuriseksi tai universaaliksi. Adler (1991) korostaa, että huomio pitäisi enemminkin suunnata siihen, ”milloin ja kuinka organisaation tulisi olla herkkä ja huomioida kansallinen kulttuuri”. Adler ja Ghadar (1990) määrittelevät kansalliseen kulttuuriin keskittymisen ja organisaation kansainvälistymisen vaiheen suhteen seuraavanlaisen taulukon (1) avulla:

Taulukko 1. Organisaation kansainvälisyyden kehittyminen: (Adler & Chadar 1990)³

	Vaihe I Kansallinen	Vaihe II Kansainvälinen	Vaihe III Monikansallinen	Vaihe IV Globaali
Ensisijainen tavoite	Tuote/ Palvelu	Markkina-alue	Hinta	Strategia
Strategia	Kansallinen	Monikotimainen	Monikansallinen	Globaali
Näkökulma	Etnosentrinen	Polysentrinen/ aluekeskeinen	Monikansallinen	Globaali/ Multisentrinen
Kulttuurinen herkkyys	Marginaalisesti tärkeä	Hyvin tärkeä	Jonkun verran tärkeä	Kriittisesti tärkeä
Kenen kanssa	Ei kenenkään kanssa	Asiakkaat	Työntekijät	Työntekijät ja asiakkaat
Taso	Ei kenenkään kanssa	Työntekijät ja asiakkaat	Johtajat	Johtokunta
Strateginen oletus	"Yksi tapa" / "Yksi paras tapa"	"Monta hyvää tapaa"	"Yksi halvin tapa"	"Monta samanaikaisesti hyvää tapaa"

Taulukko 1. osoittaa, että organisaation kansainväliseen kehitykseen vaikuttavat ne tavoitteet ja strategiat, joilla se haluaa tavoitteisiinsa päästä. Kulttuurisen herkkyyden merkitys kasvaa sen mukaan, mitä enemmän globaalissa toimintaympäristössä organisaatio toimii. Kulttuurinen herkkyys kohdistuu silloin sekä työntekijöihin että asiakkaisiin. Sekä kansallinen kulttuuri että kieli ohjaavat käyttäytymistä, eli myös viestintää, odotuksia ja havaintoja vuorovaikutustilanteissa. (Vaahterikko-Mehía 2003: 6–7.)

³ Adler, N. and Chadar, F. 1990; käänös Vaahterikko-Mejía 2003.

Viestintä on yksi yhteisön keinoista saavuttaa tavoitteensa. Se on suunniteltua ja johdettua toimintaa, jolla on selkeät tavoitteet. Viestinnän onnistuminen perustuu ammatilliseen osaamiseen ja koko henkilöstön panokseen tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhteisöviestintä on onnistunut, kun yhteisölle tärkeiden ihmisten mielessä on oikea mielikuva yhteisöstä, ja tiedonkulku yhteisön sisällä ja sieltä ulos ja sisään on vilkasta ja vuorovaikutteista. (Siukosaari 2002: 11.)

Viestinnässä siirretään sanomia järjestelmästä toiseen. Onnistunut viestintä edellyttää, että perille tullut sanoma vastaa lähetettyä. (Wiio 1989: 109.) Sanoman tulo vastaanottajan aistijärjestelmään ei kuitenkaan vielä merkitse sanoman lopullista perillemenoa. Sanoma on sekä otettava vastaan että ymmärrettävä. (Wiio 1989: 130.) Ymmärrettävyyteen vaikuttavat tekijät voidaan jakaa viiteen ryhmään: 1) käsittelisyyden aste, 2) samastumisen mahdollisuus, 3) sanoman kieliasu, 4) sanoman kiinnostavuus sekä 5) ulkoasu ja typografia.

Käsitteellisyydellä tarkoitetaan sanomassa esitettyjen asioiden kytkeytymistä havaittavissa olevaan, eli mitä havainnollisempi sanoma on, sitä paremmin se ymmärretään. Useat ymmärrettävyydetutkimukset, joissa on tutkittu sanomien perillemenoa, ovat osoittaneet, että käsitteellisyydellä on sitä suurempi merkitys, mitä vähemmän koulutusta sanoman vastaanottajalla on. Helposti ymmärrettävä kieli on havainnollista ja siinä käytetään esineellisiä ilmaisuja ja jokapäiväiseen elämään liittyviä vertauksia. (Wiio 1989: 131–132.)

Samastumisella tarkoitetaan vastaanottajan mahdollisuutta samastaa itsensä ja ympäristönsä sanomassa esitettyihin asioihin. Tämänkin tekijän merkitys lisääntyy koulutustason laskiessa. (Wiio 1989: 132.)

Sanoman kieliasu vaikuttaa usein ratkaisevasti ymmärrettävyyteen. Sama asia voidaan sanoa vaikeasti ja helposti. Kielelliseen ymmärrettävyyteen vaikuttavat sanojen valinta sekä viestin monimutkaisuus ja rakenne. Tutkimuksissa tärkeimmäksi kielelliseksi ymmärrettävyystekijäksi on osoittautunut ns. sanatekijä eli sanojen valinta. Jos tekstissä on vaikeita, vierasperäisiä ja outoja sanoja, on ymmärtäminen vaikeaa. Vaikeat sanat saavat koko tekstin tuntumaan vaikealta. (Wiio 1989: 132–133.)

Yrityksen sisällä on tärkeää tunnistaa tiedotuksen kohderyhmät ja ottaa huomioon koulutustaso ja erikoistietotaso sekä selvittää, miten nämä vaihtelevat eri henkilöstöryhmissä. Viestinnässä tulisi käyttää vastaanottajien kannalta helposti ymmärrettävää kieltä. Hyvä luettavuus syntyy, kun käytetään tuttuja, mieluiten kotoperäisiä sanoja ja lyhyitä, enintään 14 - 15 sanan virkkeitä. Jos viestintä aliarvioi vastaanottajien tiedon tason, he kyllästyvät pian. Jos taas taso yliarvioidaan, tekstit voivat sisältää liian vaikeita sanoja ja käsitteitä tai liian uutta tietoa, jotka eivät avaudu vastaanottajalle. (Siukosaari 2002: 79–80.)

Wiio (1989) antaa esimerkin tutkimuksesta, joka kuvaa hyvin ymmärrettävyyden merkitystä viestinnän onnistumisen ehdottomana edellytyksenä. Tämän tutkimuksen mukaan esimerkiksi vain 4 % vastaajista osasi vastata kysymykseen, mitä on *manipulaatio* ja joka yhdeksäs vastaaja tiesi, mitä on *kommunikaatio*. Wiion mukaan näiden ja muiden vastaavien vieraiden käsitteiden käyttö johtaa helposti viestin sanoman väärinymmärtämiseen tai ymmärtämättä jäämiseen. (Wiio 1989: 143.)

Sanoman kiinnostavuus on myös ymmärrettävyystekijä. Kiinnostavan tekstin vuoksi nähdään vaivaa, mutta vähän kiinnostavaa tekstiä ei välitetä lukea, jos se tuottaa vähänkin vaivaa. (Wiio 1989: 133.)

2.1 Sisäinen viestintä

Yrityksen sisäinen viestintä pitää henkilöstön tietoisena yrityksen uutisista ja ajankohtaisista asioista, kuten kehityksestä, toiminnasta yleensä, tuotteista sekä tavoitteista ja strategiasta, jolla tavoitteisiin pyritään, sekä tietenkin yrityksen tuloksista. Viestinnän välittämä tieto saa ihmiset ymmärtämään, miksi työyhteisössä ollaan ja tekemään työtä yrityksen hyväksi enemmän ja paremmin. Viestintä vaikuttaa myös ihmisten mielikuviin ja mielipiteisiin, mikä taas heijastuu heidän puheisiinsa ja käyttäytymiseensä. (Siukosaari 2002: 79–80.) Sisäistä viestintää voidaankin pitää yrityksen viestinnän tärkeimpänä osaamisalueena ja kaikkein tavoitteellisimpana toimintona. Siihen kuuluu toiminta, jolla yritys pitää yhteyttä henkilöstöönsä sekä tiedotus, jolla sanomia välitetään yrityksen sisällä. Lisäksi sisäiseen viestintään kuuluvina alueina pidetään sisäistä markkinointia, perehdyttämistä, henkilöstön kuuntelemista, sekä puhtaaseen työsuoritukseen

liittyvää tiedon välitystä. (Siukosaari 2002: 65.)

2.2 Aineettoman pääoman metafora

Aineettoman pääoman metafora on käsite, jonka avulla viestinnän arvoa voi kuvata investointina, jonka voi odottaa vaikuttavan myös organisaation tilinpäätöksessä näkyvään tuloksellisuuteen, eikä vain välttämättömänä kulueränä. Yksi tiedotusalan pysyviä ongelmia on ollut, miten osoittaa tiedottamisen ja suhdetoiminnan merkitys organisaation tulokselliselle toiminnalle. Aikanaan viestintä nähtiin kehittyvässä tietoyhteiskunnassa voimavarana, joka vaikuttaa ratkaisevasti organisaation menestykseen. Maailma on kuitenkin muuttunut ja tieto ja yhteydet tiedon lähteille eivät enää ole sinällään kilpailuetu. Todellinen voimavara on jälleen palautunut sinne, missä se oli ennen viestintäteknologian vallankumousta: ihmisten osaamiseen ja kykyyn rakentaa ja ylläpitää inhimillisiä vuorovaikutusverkkoja. Toimiva vuorovaikutus kaikkien merkityksellisten osapuolten kesken on organisaation viestintäpääomaa. (Lehtonen 2000: 187–188.)

3 Käännösviestintä

Kääntäminen on suomenkielinen nimitys toiminnalle, jossa jollain kielellä ilmaistu viesti tai sanoma välitetään toisella kielellä. Jäniksen (2006: 11–12) mukaan kääntäminen tapahtuu aina jostain syystä, sillä on tarkoitus ja tilaus, ja sen lähtökohtana on joko lähettäjän tai vastaanottajan tarve: joko lähettäjä haluaa viestittää jotain vieraskielisille lukijoille tai kuulijoille, mutta hän ei osaa heidän kieltään, tai lukija tai kuulija haluaa ymmärtää, mitä jossain lukee tai sanotaan, muttei osaa sitä kieltä, millä viesti on välitetty.

Yksi johtavia moderneja käännöstutkijoita, israelilainen Gideon Toury (jonka teoriasta ks. Komissarov 2000: 124 - 131) on kuvannut käännöksiä jatkumolla, jolle ne asettuvat sen mukaan, missä määrin ne välittävät lähtötekstin ominaisuuksia tai suuntautuvat kohdekieliselle vastaanottajalle. Jatkumon toisessa päässä on sen uskollisuus lähdetekstille, Touryn mukaan

”adekvaattisuus” (*adequacy*)⁴, ja toisessa päässä ”hyväksyttävyyys” (acceptability). Jänis (2006) kääntää Touryn *adequacy* *sananmukaisuudeksi*, ja esittää, että sananmukainen käänös noudattaa tarkasti lähtötekstiä: siihen on tehty vain pakolliset kahden kieliopillisen järjestelmän erojen vaatimat muutokset. Taas hyväksyttävyyttä tavoitteleva käänös on mahdollisimman samanlainen kuin kohdekieliset tekstit ja toimii kohdekuulttuurin tekstin tavoin. Kääntäjä ratkaisee, kuinka lähelle hän tähtää jompaakumpaa jatkumon päätä. Tämän lisäksi täytyy tehdä valintoja tekstin yksittäisten ongelmakohtien kanssa. Kääntämistä voidaankin pitää ongelmanratkaisuna. (Jänis 2006: 30.)

Yhteiskunta tarvitsee kääntäjiä ja käänöksiä kaikkeen toimintaansa. Kääntäjät ja tulkit ovat paitsi tiedon välittäjiä osapuolelta toiselle, myös kulttuurintuntijoita. Kielten lisäksi heidän täytyy hallita eri alojen termistöt ja konventiot. (Teva 2004: 25.) Kääntäjän tärkeimpiä taitoja on tietenkin myös äidinkielen taito. Lähdökohtana pidetään yleensä sitä, että kääntäjän tulisi kääntää vain omalle äidinkielelleen, koska siitä hänellä on kattavimmat tiedot. Kääntäjien suomen kielen opettajana uransa tehnyt Lappalainen (2004: 191) toteaa, että vain hyvä äidinkielen taito takaa sen, että kääntäjä osaa suhtautua kriittisesti vieraisiin vaikutteisiin.

3.1 Kääntäminen ja viestintä

Viestintä on sanomien siirtämistä tai merkityksien tuottamista ja vaihtamista. Molemmat tarkastelutavat ovat olennaisia kääntämisen kannalta. Kääntäjä joutuu miettimään, miten yhdellä kielellä tuotettu sanoma pitäisi tuottaa toisella kielellä, jotta se voitaisiin siirtää uudelle lukijalle. Periaatteessa kääntäjä kääntää merkityksiä, joita sanomiin sisältyy, ja kääntämisen keskeiset ongelmat liittyvät merkitysten tulkitsemiseen ja sen päättämiseen, miten ne muotoillaan toisella kielellä samaa tarkoittaviksi merkityksiksi sanomien vaihtamista varten. (Jänis 2006: 12.)

Viestien tulkintaan vaikuttavat monet eri tekijät. Kaikki tulkitsevat tekstejä jossain määrin eri tavoin. Vastaanottajan yhteiskunnalliset kokemukset, kulttuuritausta ja persoonallisuus vaikuttavat tulkintaan, mutta samankaltaisista lähtökohdista tulevat ihmiset tulkitsevat viestejä melko lailla

⁴ Tämä Touryn termi aiheuttaa sekaannusta, koska monien muiden teoreetikoiden kielenkäytössä adekvaattisuudella tarkoitetaan käänöksen kaikinpuolista ”täysipainoisuutta” (ks. esim. Fedorov 1983: 127, jossa *adekvatnost* = *polnocennost*; Snell-Hornby 1989), ja Touryn tarkoittama ominaisuus on heidän mielestään lähinnä ”ekvivalenssia”, vastaavuutta.

samoin. Kääntämisen kannalta on tärkeää, että tiedetään ja tiedostetaan viestin tulkitsejoiden rajalliset mahdollisuudet tulkita viestejä sellaisina kuin viestin laatija on ne laatinut. Lukijoiden reaktiot myös eroavat toisistaan. Käännöksiä voidaan niin ikään tehdä yhdestä alkutekstistä useita ja kaikki erilaisia. Vaikka täydellistä käännöstä ei olekaan, pyritään kääntämisessä kuitenkin alkuperäisen viestin ja käännöksen samuuteen ja samanarvoisuuteen. Käännöstieteessä tutkitaan, miten tähän voidaan päästä missäkin viestintätilanteessa, ja minkälainen samuus ja samanarvoisuus milloinkin on toivottavaa. (Jänis 2006: 14–15.)

Kohdekielisen tekstin laatu ei riipu pelkästään kääntäjän taidoista. Lähdeteksti, josta käännetään, saattaa sisältää puutteita tai muita piirteitä, jotka estävät merkityksen siirtämistä tai vaikuttavat haitallisesti tulokseen. Lähdetekstin kieli voi olla monitulkintaista tai abstraktia; käsitteiden käyttö saattaa olla epä johdonmukaista; virkkeet ovat pitkiä ja polveilevia; asioiden väliset kytkennät jäävät epämääräisiksi; tekstissä esiintyy ammattislangia ja lyhenteitä: lähdekulttuurin vieraita käsitteitä ei selitetä. Käännettäväksi ja tulkittavaksi tarkoitettujen esitysten laatimista olisi syytä miettiä myös kääntämisen ja tulkittamisen näkökulmasta, jotta ne tavoittaisivat kansainvälisen vastaanottajakuntansa mahdollisimman hyvin. (Sunnari 2006: 34.)

Seuraava esimerkki (1) on tämän tutkimuksen tutkimusaineiston yhdestä artikkelista.

- (1) Henkilöstöllä on innostunut ja aktiivinen ote uuden teknologian käyttöönottamiseksi ja arvoketjun kehittämiseksi akselilla asiakas-metsä-sahaus-jalostus. Varsinkin mäntytuotteissa meille on karttunut vankkaa erikoisosaamista, mikä on jo heijastunut positiivisesti liiketoiminnan kannattavuuteen. (Wood&People 1 / 2007 – Sahojen kannattavuuden avaimet: Erikoistuminen ja uusi teknologia)

Lauseet sisältävät erikoistermejä, kuten *arvoketju* tai *teknologia*, ja asiat on ilmaistu liiketoiminta-johtajan suulla, mikä saattaa vaikeuttaa tavallisen työntekijän ymmärtämistä. Ilmaisut, kuten *ote uuden teknologian käyttöönottamiseksi ja arvoketjun kehittämiseksi* tai *erikoisosaaminen heijastuu positiivisesti kannattavuuteen*, monimutkaisuudessaan vaikeuttavat lukemista.

3.2 Viestinnän funktiot ja kääntäjä

Marja Jänis (2006) viittaa Nordiin (1997) jakaessaan käännöksen tarkoituksen intention, eli lähettäjän tarkoitukseen, ja funktioon, eli vastaanottajan näkökulmaan ja siihen, mihin vastaanottaja

viestiä tarvitsee. Kääntäjän on ymmärrettävä nämä molemmat tarkoitukset. Jotta voitaisiin tietää, millaista kääntämistä mikäkin funktio vaatii, tekstejä on luokiteltu funktion mukaan tekstityyppeihin, joita taas tekstilajeihin ja näitä vielä lajityyppeihin eli genreihin. Eri kulttuureissa tekstilajit ja -tyypit vaihtelevat, ja tämä onkin yksi kääntäjän suurimpia haasteita. (Jänis 2006: 48–49.) Saksalainen Katharina Reiss on käännösorientoituneen tekstityypijaottelun kehittäjä, ja hänen jakonsa informatiivisiin, operatiivisiin ja ekspressiivisiin teksteihin esitetään myös skopos-teorian yleisesityksessä (Reiss & Vermeer 1986). Ekspressiivisillä teksteillä tarkoitetaan kaunokirjallisia tekstejä, samoin muita sellaisia tekstejä, joissa on tärkeää välittää tekijän ajatuksia ja tunteita. Operatiivisen tekstin tarkoituksena on vaikuttaa vastaanottajan toimintaan. Operatiivinen teksti voi olla ohjaavaa, kuten käyttöohjeet, tai vetoavaa, kuten esimerkiksi poliittinen puhe, uskonnollinen saarna tai mainos. Kolmas tekstityyppi ja se, mitä lähinnä henkilöstölehdetkin ovat, on informatiivinen teksti, jonka tarkoituksena on antaa ihmisille tietoa maailmasta ja sen ilmiöistä. Tämä tarkoitus määrää, mitä ilmaisukeinoja tekstin laatija käyttää ja käännettäessä tekstiä toiselle kielelle tämän tarkoituksen hahmottaminen auttaa kääntämistavan määrittelyssä. (Reiss & Vermeer 1986: 114–115.)

Jäniksen (2006) mukaan kun määritellään tekstin funktioita, ydinkysymys on, mitä varten käännetään. Käännettävällä tekstillä voi olla sama funktio lähtö- ja kohdekulttuurissa. Jos käänнос on tarkoitettu kohdekulttuurissa samanarvoiseksi viestiksi kuin lähtöteksti lähtökulttuurin lukijalle, Jäniksen mukaan onnistuneen käännoskriteerinä voi pitää sen toimivuutta kohdekulttuurissa, mikä tarkoittaa suunnilleen samaa kuin Touryn jatkumon toinen pää – hyväksyttävyyys (2006: 58).

Saksalainen käännösteoreetikko Albert Neubert jakaa käännostyypit kääntämistarpeen ja -mahdollisuuksien mukaan neljään ryhmään: 1) teksteihin joilla on samanlainen käyttötarkoitus lähde- ja kohdekulttuurissa, ja joiden lähtötekstiä ei ole suunnattu erityisesti lähtökielisille vastaanottajille, vaan myös tulokielisille lukijoille; 2) teksteihin joilla on hyvin paikallinen luonne ja joita käännetään harvoin, kuten lakitekstit tai ilmoitukset; 3) teksteihin joita voidaan kääntää ja käännetään, vaikkei niitä ole tehty käännettäviksi, kuten kaunokirjallisuus; 4) sekä teksteihin jotka on alun perinkin tarkoitettu kohdekulttuurin lukijoille, kuten propaganda (Vehmas-Lehto 1999: 87–88.) Neubertin jaottelussa henkilöstölehti sijoittuu lähinnä ensimmäiseen ryhmään, eli teksteihin, joilla on sama funktio kaikissa kulttuureissa, joissa yritys toimii. Neubertin (Vehmas-Lehto 1999: 88) mukaan tämä ryhmä on kaikkein käännettävin ja tälle ryhmälle on ominaista se, ettei kääntämisessä ole periaatteellisia vaikeuksia. Henkilöstölehti ei ole välttämättä kulttuurisidonnainen eikä sen kääntäminen aiheuta siinä suhteessa ongelmia, mutta on mielestäni

arveluttavaa sanoa, ettei teksteissä olisi periaatteellisia vaikeuksia kääntämisen kannalta. Tämän päivän liike-elämän sanastot suomen ja venäjän kielessä ovat hyvin erilaisia ja tämä tuottaa hankaluuksia myös käännöksissä. Tämän takia ei minusta ilman varauksia voi sanoa, että henkilöstölehden tekstit sijoittuvat Neubertin jaottelussa 1. ryhmään. Tekstien funktio on kyllä sama, mutta globaalisti toimivan yrityksen yhtenäisen yrityskulttuurin lisäksi vaikuttavat kunkin maan yleiset kulttuuriset konventiot. Tekstin yhteisestä funktiosta - yrityksen viestien välittämisestä henkilöstölle - huolimatta se, saavutetaanko tavoite samoin keinoin, riippuu paikallisesta kulttuurista. Kohderyhmään muuttuu aina käännettäessä, koska kääntämisen tarve syntyy juuri siitä, että on olemassa ryhmä, joka poikkeaa omasta ainakin käyttämänsä ja ymmärtämänsä kielen osalta.

3.3 Kotouttaminen

Kotouttava (*domesticating*) ja sen vastakohta vieraannuttava (*foreignizing*) kääntäminen eivät ole uusia keksintöjä, vaikka niiden tutkimus onkin suhteellisen nuorta. Kotouttamista on tutkittu lähinnä kaunokirjallisuudessa ja lastenkirjallisuudessa, vähemmän asiateksteissä. Riitta Oittinen ja Ritva Leppihalme määrittelevät kotouttamisen tekstin muokkaamiseksi tulokulttuurin odotusten mukaiseksi. Tällöin tekstin aineksia, jotka ovat sidoksissa lähtökulttuuriin, muutetaan vastaamaan tulokulttuurin konventioita. Tekstiä saatetaan muokata tulokulttuuria lähemmäksi myös tekemällä poistoja tai korvaamalla oudoksi jäävä käsite tulokulttuurin lukijalle tutummalla käsitteellä. (Oittinen 2000: 287, Leppihalme 2000: 89–102.)

Lähdekielen ja -kulttuurin status suhteessa kohdekieleen ja -kulttuuriin vaikuttaa siihen käytetäänkö enemmän vieraannuttavaa vai kotouttavaa käännösmenetelmää. Yleensä valta-asemassa olevissa kulttuureissa, kuten angloamerikkalaisessa kulttuurissa, suositaan kotouttavia eli lähdetekstiä kohdekulttuuriin ja -kieleen mukauttavia käännöksiä, kun taas Suomen kaltaisissa pienissä kulttuureissa ja kielissä vieraannuttava eli Touryn mukaan adekvaattinen kääntäminen on tavallisempaa, ja sitä kautta vieraita käsitteitä ja ilmauksia myös vähitellen omaksutaan kohdekieleen (Oittinen & Mäkinen 2004: 90.) Kieli rikastuu uusista vaikutteista, jotka omaksutaan kieleen sen omilla ehdoilla, mutta kieli voi myös köyhtyä, jos vieraat vaikutteet otetaan kritiikkittömästi käyttöön. Kääntäjän tehtävänä on toimia eräänlaisena portinvartijana ja tuoda vieraat

vaikutteet kieleemme niin, että kieli monipuolistuu.(Teva 2004: 27.)

3.4 Käännösvastineet

Käännösvastineella tarkoitetaan yhden kielen ilmaisun toiskielistä vastinetta, joka voi olla joko useimmiten käytössä oleva vakiovastine tai tiettyä käännöstä varten luotu osittainen tai tilapäinen vastine. Sanojen vastineita, jotka voi löytää sanakirjasta, sanotaan ekvivalenteiksi. Kääntäjä ei kuitenkaan käännä sanoja vaan merkityksiä. (Jänis 2006: 85). Nykypäivän työelämässä kuulee usein käytettävän ilmaisuja, kuten ”tämänhän nyt kääntää kuka vaan” tai että ”eihän tässä tarvitse kuin katsoa sanakirjasta, eihän tässä kauan mene”, kun kysymys on esimerkiksi lyhyestä tiedotteen käännöksestä. Todellisuudessa kääntäminen on kuitenkin jatkuvaa valintojen tekemistä, ja kääntäjä joutuu pohtimaan asioita, jotka eivät alaa tuntemattomille tule edes mieleen. Usein nämä ”ihan kenen vaan” tekemät käännökset eivät ole kovin tasokkaita. Niin kuin Jänis (2006: 85) toteaa, jos kääntäminen olisi niin yksinkertaista, että jokaiselle sanalle olisi vakiovastine, sitä olisi jo kauan tehty koneellisesti ilman ihmistä.

Käännösvastineet ovat dynaamisia, ja niiden soveltuvuus riippuu käyttötilanteesta. Kokeneilla kääntäjillä on omat vastinevarastonsa ongelmallisille sanoille. Vastinevarasto vanhenee kuitenkin nopeasti, sillä uusia sanoja ja uusia vastineita syntyy koko ajan. Nykyään tehdään myös runsaasti erilaisia monikielisiä sanastoja, sillä kasvava kansainvälinen yhteistyö edellyttää, että käännöksissä käytetään samoja käännösvastineita keskeisistä instituutioista. Myös monilla yrityksillä on vakiintuneet vastineensa kuvaamaan omaa toimintaa ja omia tuotteita, ja kääntäjä joutuu perehtymään niihin ottaessaan vastaan käännöstehtäviä. (Jänis 2006: 90.)

Tässä tutkimuksessa suomenkielisten termien venäjänkieliset käännösvastineet jaotellaan Ingon (1990) mukaan käyttövastineisiin ja kontekstivastineisiin. Käyttövastineella tarkoitetaan vastinetta, jota käytetään vakiintuneena jonkin tietyn vieraskielisen sanan tai ilmauksen vastineena ja joka mahdollisista semanttisista tai muista eroavaisuuksista huolimatta on tietyssä tilanteessa hyvä ja toimiva käännösvastine. Kontekstivastineella tarkoitetaan vastinetta, jonka valinnassa on otettu huomioon kulttuuri- ja muiden erojen edellyttämät muutokset. Nämä voivat olla tekstin täydentämistä tai ylimääräisiä selityksiä, jotka ovat tarpeen, jotta viestin vastaanottaja ymmärtäisi

vaikeuksista viestin sanoman. Sekä käyttövastine että kontekstivastine ovat niin sanottuja pragmaattisia vastineita, jolloin huomiota kiinnitetään kielenkäytön riippuvuuteen tilanteesta sekä lukijan ja kirjoittajan tietoihin, asenteisiin, olettamuksiin ja niin edelleen. (Ingo 1990: 105–107.)

Suomesta venäjäksi käännettäessä suomen kielen yhdyssanat ovat usein ongelmallisia. Jos vastinetta ei löydy sanakirjasta, sen merkitys pitää yleensä purkaa ja aloittaa sen pohjalta venäjänkielisen vastineen muodostaminen. Varsinkin suomalaisten termien venäjänkieliset vastineet voivat olla hyvin monisanaisia. (Jänis 2006: 91–92.) Seuraava tämän tutkimuksen tutkimusaineistosta peräisin oleva esimerkki (2) havainnollistaa hyvin yksinkertaisen suomenkielisen termin venäjännöksen monisanaisuutta. Sanasanainen takaisinkäännös osoittaa paitsi *kehityskeskustelu*-termin käännöksen (lihavointi) myös useiden muiden yhdyssanojen vaatiman monisanaisuuden (kursiivi).

- (2) [Eriolaisten tiedotustilaisuuksien lisäksi] toimintaohjeet sisällytetään myös UPM:n *toimintajärjestelmään ja henkilöstökäytäntöihin*, kuten **kehityskeskusteluihin**. (Wood&People 3 / 2006 – Tiivis toimintaohje valmiina käyttöön)

Кодекс будет включен в *Систему управления UPM* и внедрен в *практическую деятельность отдела по работе с персоналом*, например, он будет учитываться во время **обсуждения результатов трудовой деятельности и планирования карьеры**.

‘Kodex sisällytetään UPM:n *hallinnon Järjestelmään* ja [sitä] sovelletaan *henkilöstö-työn osaston käytännön toimintaan*, esimerkiksi, se otetaan huomioon **työ-toiminnan tuloksien ja uran suunnittelun pohdinnan** aikana’

Esimerkki (2) havainnollistaa myös käyttö- ja kontekstivastineen eron. Esimerkissä on käytetty suomenkielisen termin sanasanaisessa takaisinkäännöksessä syntynyttä suomenkielistä vastinetta. Kontekstivastine on usein pitkä ja monisanainen selitys termille:

kehityskeskustelu – työ-toiminnan tuloksien ja uran suunnittelun pohdinta.

Käyttövastine on lyhyempi ja muistuttaa enemmän termiä:

toimintajärjestelmä – hallinnon Järjestelmä.

Kaikille lähtökielen sanoille ei ole varsinaista vastinetta tulokielissä, mikä voi johtua siitä, että sanan tarkoittamaa tai sitä vastaavaa käsitettä ei kohdekulttuurissa tunneta tai tiedosteta olemassa olevaksi. Tällaiset sanat muodostavat vastineettoman sanaston. (Jänis 2000: 92–93.) Tämän tutkimuksen kohteena olevia termejä tarkastelemalla voidaan todeta, että suuri osa termeistä on alun perin vastineettomia sanoja, kuten *kehityskeskustelu*, *toimintajärjestelmä* tai *osaamistiimi*. Koska nämä UPM:ssä käytössä olevat käsitteet on haluttu ottaa käyttöön myös Venäjän-yksiköissä, on

niille tarvittu venäjänkielinen käännös. Kääntäjät ovat muodostaneet termeistä käännöksen tai käännöksiä, joista on tullut vastineita kyseessä oleville termeille.

Tässä tutkimuksessa käännösvastineiden luokittelussa on käytössä myös luokka, jota kutsun käännösvirheeksi. Käännösvirheellä tarkoitetaan vastinetta, joka ei vastaa merkitykseltään lähtökielen termiä ja jonka käyttö tietyssä kontekstissa antaa lukijalle väärän kuvan asiasta. Yleensä kun arvioidaan käännösten onnistumista, yksi näkökulma on se, miten paljon käännösvirheet heikentävät käännöksen laatua (Vehmas-Lehto 2005: 53).

4 Kohdeorganisaatio ja tutkimusaineisto

4.1 UPM ja UPM Puutuotetoimiala

UPM on yksi maailman johtavia metsäteollisuusyhtiöitä. UPM:n liiketoiminta keskittyy aikakauslehtipapereihin, sanomalehtipapereihin, hieno- ja erikoispapereihin, puutuotteisiin sekä tarra-laminaatteihin ja RFID-etätunnisteisiin. Yhtiöllä on tuotantolaitoksia 15 maassa ja kattava maailmanlaajuinen myynti- ja jakeluverkosto. UPM:n palveluksessa työskentelee noin 28 000 henkilöä.

UPM Puutuotetoimiala valmistaa WISA-tuotemerkillä markkinoitavia puutuotteita. UPM Puutuotetoimialalla on tuotantolaitoksia Suomessa, Ranskassa, Virossa, Venäjällä ja Itävallassa. Valmistuksen lisäksi yhtiöllä on maailmanlaajuinen myyntiverkosto. Puutuotetoimialalla työskentelee n. 5500 henkilöä. (www.upm.fi)

4.1.1 UPM Venäjällä

Tällä hetkellä UPM-konsernilla on Venäjällä vaneri- ja viilutehtaat Tšudovon kaupungissa sekä saha ja höyläämö Pestovon kaupungissa Novgorodin alueella, toimistot ja myyntikonttorit Pietarissa ja Moskovassa sekä puunhankintaorganisaatio UPM Forest Russia, jonka toimisto on Pietarissa ja

edustajia koko euroopanpuoleisen Venäjän alueella. Yhteensä UPM:n palveluksessa Venäjällä on n. 1300 henkilöä. (www.upm.ru.)

UPM:n 19.12.2007 julkaiseman tiedotteen (www.upm-kymmene.fi) mukaan UPM ja venäläinen Sveza-konserni alkavat suunnitella yhdessä uudenaikaista sellutehdasta ja sahaa Šeksnan kaupunkiin Vologdan alueelle. Toimiessaan täydellä teholla tehtaot työllistävät n. 650 henkilöä. Samassa tiedotteessa UPM:n toimitusjohtaja kuvailee Venäjän merkitystä UPM:n strategiassa seuraavasti:

Venäjällä on huomattava merkitys UPM:n globaalissa kasvustrategiassa. Vuodesta 2004 UPM on aktiivisesti etsinyt mahdollisuuksia uusiin avauksiin Venäjällä. Tämä hanke tarjoaa meille kiinnostavan mahdollisuuden laajentaa nykyistä toimintaamme Venäjällä. UPM:llä on tarvittavaa tieto-taitoa ja osaamista rakentaa uusinta teknologiaa ja ympäristötekniikkaa hyödyntävä maailmanluokan metsäteollisuusintegraatti.

UPM on hyvin luottavainen oman tietotaitonsa ja osaamisensa suhteen Venäjällä, mitä tulee maailmanluokan metsäteollisuusintegraatin rakentamiseen, ja toivottavasti siltä löytyy myös tarvittavaa tietotaitoa ja osaamista toimia hyvänä työnantajana vieraassa kulttuurissa ja vieraalla kielialueella, sillä globaali strategia yhteisestä konsernikielestä englannista tuskin toimii Šeksnassa. Lähitulevaisuudessa on siis mahdollista, että UPM:n palveluksessa Venäjällä työskentelee yli 2000 ihmistä.

4.2 UPM Puutuotetoimialan viestintäkentän kuvaus

Ennen UPM Puutuotetoimialan jakoa vaneri- ja sahaliiketoiminnoiksi, viestintää Puutuotetoimialalla johti viestintäjohtaja, jolla oli alaisuudessaan neljän hengen viestintäosasto. Viestintäosasto hoiti toimialan sisäisen ja ulkoisen viestinnän. Tässä yksikössä tehtiin myös tämän tutkimuksen kohteena oleva Wood&People-lehti, jonka artikkeleita oli kirjoittamassa myös talon ulkopuolisia kirjoittajia sekä emoyhtiön viestintähenkilöstöä. Wood&People-lehden viimeinen numero ilmestyi alkuvuonna 2007, jonka jälkeen Puutuotetoimialalla ei eriytyneissä vaneri- ja sahaliiketoiminnoissa ole ollut omaa henkilöstölehteä.

Wood&Peoplen lisäksi jokaisessa Puutuotetoimialan yksikössä tehtiin ja mahdollisesti tehdään yhä

tehdaslehteä, joka oli tehtaan henkilöstöstä valitun toimitusryhmän amatöörivoimin kokoama julkaisu tehtaan omista sisäisistä asioista sekä katsaus tärkeimpiin toimialan tapahtumiin. Venäjän-tehtaista Tšudovossa ilmestyi ja ilmestyy yhä edelleenkin tämä tehdaslehti.

UPM on vuonna 2008 tehnyt päätöksen lopettaa yksittäisten toimialojen henkilöstölehdet ja alkaa julkaista yhtä, kaikille yhteistä henkilöstölehteä, joka sisältää myös liitteen jokaiselle toimialalle erikseen. Tällä hetkellä UPM:ssä tehdään 24:ää henkilöstölehteä ja useita tiedotelehtiä, joiden tekeminen vie UPM:n viestintäjohtaja Pirkko Harrelan mukaan valtavat resurssit viestintäosastoissa. Uusi henkilöstölehti alkaa ilmestyä vuoden 2008 alussa ja sitä julkaistaan kuudella kielellä: suomeksi, saksaksi, kiinaksi, ranskaksi, englanniksi ja venäjäksi. Paikallisten tehdaslehtien julkaiseminen jatkuu, riippuen tehtaan johdon tahdosta, neljästä kahteentoista numeroon vuodessa. (UPM.ru 4 / 2008). Vielä pääsiäisenä 2008 käydessäni UPM:n Tšudovon-tehtailla ensimmäinen numero uutta lehteä ei ollut ilmestynyt.

Omat henkilöstölehdistä tekemäni havainnot, jotka perustuvat sekä työhöni UPM:ssä että nykyiseen työhöni niin ikään viestinnässä, ovat, että kaikkein varmimmin ihmiset lukevat sen jutun, jossa he esiintyvät itse. Seuraavaksi eniten kiinnostavat ne jutut, joissa esiintyy joku tuttu ihminen tai itseä välittömästi koskeva asia. Jos aiheet ovat kovin kaukaisia, ei tavallinen lukija jaksa kuin korkeintaan selata jutun läpi. Tämän vuoksi tuntuisi järkevältä ainakin Venäjällä, jossa myös tietoa emo-UPM:stä on henkilöstöllä todella vähän, jatkaa viestien välittämistä tuttujen asioiden kautta, eikä yhdellä globaalilla henkilöstölehdellä. UPM:n Venäjän-yksiköt ovat hyvin erilaisia toimintoja, mutta Suomesta käsin ne nähdään jostain syystä, ainakin viestinnässä, yhdeksi kokonaisuudeksi. Seuraavassa konkreettinen esimerkki tästä UPM:n Venäjän-tehtailta: Kun tehtaiden omaa tehdaslehteä suunniteltiin, tuli Suomesta esitys, että Tšudovon- ja Pestovon-tehtaille tehtäisiin yhteinen tehdaslehti. Suomen-perspektiivistä asia näytti aivan selvältä, molemmat yksiköt sijaitsevat Venäjällä, vielä samalla Novgorodin alueella ja kuuluvat UPM:n Puutuotetoimialaan. Suomesta katsoen ei kiinnitetty huomiota lainkaan siihen, että toinen tehdas tekee vaneria ja toinen on saha, tai että tehtaiden välillä on 350 kilometriä matkaa, ja henkilöstö ei ole koskaan missään tekemisissä keskenään lukuun ottamatta ylintä johtoa. Ajatus tehdä Suomessa yhteinen tehdaslehti vaikka UPM:n Seikun sahalle Porissa ja Heinolan vaneritehtaalle ei varmasti olisi tullut kenellekään mieleen.

4.3 UPM:n venäjän kielen käännöstoiminnan kuvaus

Näkemykseni UPM Puutuotetöimialan venäjän kieleen liittyvästä käännöstyöstä on, että se on varsin epäorganisoitua ottaen huomioon sen tarpeen ja kohderyhmän koon. UPM Puutuotetöimialan Venäjän-yksiköstä saatujen tietojen mukaan käännöstyökenttä näyttää suurin piirtein seuraavanlaiselta⁵:

Tšudovon-tehtailla käännöksiä tekee 3 kääntäjää kieliparilla suomi-venäjä ja 1 kääntäjä kieliparilla englanti-venäjä. Tämän lisäksi yksi ihminen logistiikan puolelta kääntää englannista venäjään ja venäjästä englantiin. Jonkun verran käännöstoimintaan osallistuu myös yksi tuotannosuunnittelija. Pestovon-tehtailla on töissä kolme äidinkieleltään venäjänkielistä suomen kielen kääntäjää. UPM Forest Russialla on Tihvinässä ainakin yksi englanti-venäjä kääntäjä.

Moskovan- ja Pietarin-yksiköissä käännöstyö on ulkoistettu. Näissä yksiköissä henkilöstön englanninkielentaito on huomattavasti yleisempää kuin Venäjän-tehtailla ja puunhankinnassa, joten käännöstarve on myös pienempi.

Lahdessa Puutuotetöimialan pääkonttori käyttää suomalaista käännöstoimistoa, jossa käännätettiin muuan muassa tämän tutkimuksen kohteena oleva Wood&People-lehti. Lisäksi Lahdessa on yksi henkilöstöön kuuluva ihminen, jolla on kääntäjän koulutus, mutta hän ei ole päätoiminen kääntäjä. Jonkin verran koko UPM:ään liittyvää materiaalia käännetään Helsingissä UPM:n pääkonttorilla, jossa Venäjän-tehtailta saatujen tietojen mukaan käännöksiä tekee yksi ihminen. Lisäksi pääkonttori luultavasti käyttää käännöstöihin talon ulkopuolisia kääntäjiä.

Tšudovossa tehtaiden kääntäjien mukaan heidän yhteistyönsä yhden tehtaan sisällä toimii useimmiten sujuvasti. Yhteys 350 kilometrin päähän Pestovon-tehtaalle ei tšudovolaisten mielestä ole erityisen hyvä eivätkä he ole yhteydessä siitä, mitä käännöksiä on työn alla kummallakin tehtaalla. Tämä voi joskus johtaa siihen, että samat asiakirjat tulevat käännettyiksi useampaan kertaan.

Omien kokemusteni perusteella voi sanoa, että Venäjän-tehtaiden käännöstoimeksiäntoija antavalla henkilöstöllä on yleensä joku tietty henkilö talon omista kääntäjistä, jolle he tahtovat käännöksen

⁵ Johdon assistentti Paula Aura sähköpostitse 24.1.2008.

antaa, eivätkä he ajattele, kuka olisi esimerkiksi äidinkiелensä puolesta tehokkain tai ehkä taitavin kääntäjä, tai kenellä mahdollisesti olisi aiheesta parhaat tiedot. Koska käännöstyötä ei ole koordinoitu mitenkään, myöskään tehtaan sisällä kääntäjät eivät aina tiedä toistensa tekemistä töistä.

Tšudovon-tehtaan kääntäjien mielestä yhteistyötä eri yksiköissä olevien kääntäjien sekä tehtaiden ja käännöstoimistojen välillä pitäisi kehittää esimerkiksi termien yhtenäistämisen osalta. Heidän mukaansa käännöstoimistolta tulevissa käännöksissä toiminnan perustermejä käännetään toistuvasti eri tavalla. Heillä on paljon toivomisen varaa käännöstoimiston työn laadun suhteen.

Seuraava esimerkki on ajalta, jolloin olin itse vielä töissä Tšudovossa: Wood&People-lehden käännösprojektin ollessa alkuvaiheessa käännökset lähetettiin tarkistettavaksi Tšudovon-tehtaille, jossa äidinkieleltään venäjänkielinen kääntäjä oikoluki ne ja teki oikaisuja muun muassa termien käyttöön. Käännöstoimistosta tuli tuolloin palaute, että heillä on töissä ammattilainen, natiivi venäjänkielinen kääntäjä, joka kyllä tietää, miten tekstit pitää kääntää – eivätkä he korjanneet pyydettyjä kohtia. Tämä johti siihen, että Tšudovon-tehtaiden kääntäjä ei enää halunnut oikolukea lehteä, koska työ vaati erittäin paljon aikaa ja oli lopulta täysin turhaa. Puutuotetoimialan viestintä oli tietoinen asiasta, mutta ei kielitaidon puutteen vuoksi voinut ottaa kantaa puoleen eikä toiseen tässä asiassa, eli siihen, olivatko Tšudovon-kääntäjän huomautukset aiheellisia vai eivät. Tämän tutkimuksen aineistossa näkyy selvästi joidenkin termien kohdalla Wood&Peoplen numeroissa, milloin yhteys käännöstoimistoon on mennyt poikki. Ensimmäisessä ja toisessa numerossa esimerkiksi toimialan nimi *Puutuotetoimiala* on käännetty aina Venäjän-tehtailla yhteisesti käytössä olleella termillä *область деятельности «Производство продукции из древесины»*, mutta kolmannesta numerosta eteenpäin termin käännös vaihtelee jopa yhden artikkelin sisällä:

(3) (Wood&People 3 / 2006 Työnilo on osa hyvinvointia)

(a) Heikki Takala tutkii **Puutuotetoimialan** tuoreita sairauspoissaolotilastoja.

Хейки Такала изучает свежую статистику **отрасли "Изделия из древесины"** в части невыходов на работу по болезни.

(b) **Puutuotetoimialalla** se on mahdollista, jos toimihenkilöt ovat mukana tilastossa.

В **отрасли "Продукция из древесины"** это возможно, если в статистику будет включена и администрация.

4.4 Tutkimusaineisto

Tutkimusaineisto käsittää viisi Wood&Peoplen numeroa (1/2006, 2/2006, 3/2006 4/2006 ja 1/2007), joista on valittu kuusi artikkelia termien poimimista varten. Wood&People ilmestyi neljä kertaa vuodessa, joten aineisto käsittää kokonaisuudessaan vuoden 2006 lehdet sekä lehden viimeisen numeron 1 / 2007. Artikkelit valittiin ensisijaisena kriteerinä se, että ne käsittelivät aiheita, joiden tunteminen on tärkeää koko henkilöstölle. Valinnan ulkopuolelle jätettiin tarkoituksella kaikki henkilökuvat sekä jutut, jotka käsittelivät yksittäistä tehdasta tai erityisen teknistä aihetta.

Tutkimusaineiston artikkelit ovat:

Wood&People 2/2006 – Puusta ei ole vielä keksitty kaikkea – artikkeli toimialan tuotekehityksestä, haastateltavana myyntijohtaja Laura Lares.

Wood&People 2/2006 – Osaamistiimit eivät kätke kynttiläänsä vakan alle – artikkeli toimialan koivuryhmän osaamistiimeistä.

Wood&People 3/2006 – Työhyvinvointi on monen asian summa – artikkeli henkilökunnan työhyvinvoinnista.

Wood&People 3/2006 – Työnilo on osa hyvinvointia - ”kainalojuttu” edelliseen artikkeliin työhyvinvoinnista.

Wood&People 1/2007 – Vaneri kasvaa kannattavasti – artikkeli uudesta UPM vaneriliiketoiminnasta, haastateltavana vaneriliiketoiminnan vetäjä Arto Juvonen.

Wood&People 1/2007 – Sahojen kannattavuuden avaimet: Erikoistuminen ja uusi teknologia – artikkeli uudesta UPM sahaliiiketoiminnasta, haastateltavana liiketoimintayksikön vetäjä Tuomo Visanko.

Artikkeleista valittiin tutkittavaksi termejä, jotka ovat oman käsitykseni mukaan perustuen yhtiön palveluksessa hankkimaani ammattitaitoon yleisiä yrityksessä käytettävässä kielessä ja jotka kaikkien työntekijöiden tulisi tuntea sekä termejä, jotka ovat yleisiä suomalaisessa liike-elämän kielessä. Termillä tarkoitetaan tässä tutkimuksessa jotakin käsitettä kuvaavaa nimitystä, joka koostuu yhdestä tai useammasta sanasta. Tutkittavia termejä on yhteensä 22.

Termien valitsemisen jälkeen ne määriteltiin. Niissä tapauksissa, joissa kyseessä oli yleisesti, eli myös UPM:n ulkopuolella, käytössä oleva termi, määritelmä haettiin internetistä. Jos kyseessä taas oli vain UPM:n käytössä oleva termi, määritelmä on minun omani. Tämä siksi, että valitettavasti pyynnöistä huolimatta en saanut määritelmiä UPM:stä. Tässä tutkimuksessa määritelmällä

tarkoitetaan käsitteen sanallista kuvausta. Määrittelemisen jälkeen sanoille etsittiin käännökset henkilöstölehden venäjän kielelle käännettyistä artikkeleista.

Sekä suomenkieliset että venäjänkieliset lehdet skannattiin ja syötettiin Tampereen yliopiston kieli- ja käännöstieteiden laitoksen Mustikkapaikka-palvelimelle (<https://mustikka.uta.fi/>) korpukseksi nimeltä Wood&People. Tekstikorpus sijaitsee osoitteessa <https://mustikka.uta.fi/corpora/login.php> ja sinne sisään kirjautumiseen tarvitaan käyttäjätunnus ja salasana. Skannauksen jälkeen tekstien siirtämisen Wood&People-korpukseen on tehnyt käännöstieteen venäjän lehtori Mihail Mihailov.

Kaksikielisen paralleelikorpuksen käyttö tutkimuksessa mahdollistaa todellisen käännösvastineiden tutkimisen sekä mahdollistaa alkutekstin ja käännöksen vertailun (Mihailov 2003: 9). Korpuksen käyttö tämän tutkimuksen apuvälineenä on helpottanut termien etsimistä ja käsittelyä.

Tekstikorpuksesta on voitu löytää kaikki esiintymät tutkimuskohteena oleville termeille. Tämän jälkeen, seuraten korpuksen antamaa tietoa termien sijainnista aineistossa, venäjänkieliset vastineet on etsitty venäjänkielisestä Wood&Peoplesta käsin. Saman työn olisi voinut tehdä myös korpuksen avulla, mutta koska mahdollisesta käännöksestä olisi pitänyt ensin arvata osa ja syöttää se korpukseen, sanojen hakeminen käsin aineistosta tuntui järkevämmältä ja varmemmalta tavalta löytää kaikki käännösvariantit.

Kaikki löytyneet käännösvariantit on taulukoitu tämän työn Liitteenä 1. olevaan taulukkoon.

Tutkimuksen kohteena olevat termit on esitetty Taulukossa 2. Taulukossa esitetyt venäjänkielinen käännös ja venäjänkielinen konteksti ovat tutkimusaineiston siitä kohdasta, josta suomenkielinen termi ja sen konteksti on alun perin poimittu.

Taulukko 2. Tutkimuskohteena olevat termit.

suomenkielinen termi	venäjänkielinen käännös	suomenkielinen konteksti	venäjänkielinen konteksti	lähde	№
arvoketju	ценностная шкала	Henkilöstöllä on innostunut ja aktiivinen ote uuden teknologian käyttöönottamiseksi ja arvoketjun kehittämiseksi akselilla asiakas-metsä-sahaus-jalostus.	Сотрудники деятельно и с энтузиазмом занимаются внедрением новой тех и развитием ценностной шкалы в соответствии с осью ”клиент-лес-распиловка-обработка”.	Sahojen kannattavuuden avaimet - erikoistuminen ja uusi teknologia	1/2007
asiakaslähtöinen	адаптированный к потребностям клиентов	Kilpailuetu saavutetaan erikoistumalla pidemmälle jalostettuihin, asiakaslähtöisiin tuotteisiin ja uutta teknologiaa soveltamalla.	Конкурентные преимущества достигаются путем специализации на углубленной переработке изделий, адаптированных к потребностям клиентов , а также благодаря внедрению современной технологии.	Vaneri kasvaa kannattavasti	1/2007
asiakassegmentti-tiimi	группа специалистов, обслуживающих сегменты клиентов	Tuotekehityksestä vastaavat asiakassegmenttitiimit .	Ответственность за разработку продукции несут группы специалистов, обслуживающих сегменты клиентов .	Puusta ei ole vielä keksitty kaikkea	2/2006
erilaistaminen	дифференцированность	Tuotteiden erilaistaminen ja valmistusteknologian hallinta ovat vakuuttaneet asiakkaamme.	Наши клиенты удовлетворены дифференцированностью нашей продукции и уровнем менеджмента нашей производственной технологии.	Vaneri kasvaa kannattavasti	1/2007
funktio	отдел	Lisäksi käytössä tulee olemaan toimialojen ja funktioiden hyväksymiä lisäohjeita.	Дополнительно будут разработаны разнообразные инструкции и рекомендации, утвержденные на уровне отрасли или отдела .	Tiivis toimintaohje valmiina käyttöön	3/2006
jatkuva kehittäminen	непрерывное совершенствование	Toinen merkittävä haaste on nykyiseen vaneribisnekseen liittyvän ydinosaamisemme jatkuva kehittäminen , jonka varaan on mahdollista rakentaa tulevaa kasvua.	Другой серьезной задачей является непрерывное совершенствование нашего связанного с производством фанеры базового профессионализма так, чтобы на его основе строит дальнейший рост дивизиона.	Vaneri kasvaa kannattavasti	1/2007

johtoryhmä	группа руководителей	Entä mitkä ovat keskeisimmät tavoitteet, jotka olette johtoryhmässänne asettaneet?	А каковы главные задачи, которые ваша группа руководителей ставит перед собой?	Vaneri kasvaa kannattavasti	1/2007
kehitys-keskustelu	беседа по развитию	Molempien miesten mielestä kehitys-keskustelut edistävät työhyvinvointia.	По мнению обоих наших собеседников беседы по развитию работников способствуют углублению благоприятной атмосферы.	Työhyvinvointi on monen asian summa	3 /2006
kehitysryhmä	группа развития	Käytännön toimenpiteenä motivoinnin ja työyhteisön hyvinvoinnin lisäämiseksi toimialalla on viety eteenpäin yhteistoimintaa kehitysryhmien avulla.	В качестве практических мер по улучшению мотивации и благоприятной атмосферы в трудовом коллективе в отрасли эффективно развивается сотрудничество с группами развития .	Työhyvinvointi on monen asian summa	3 /2006
kilpailuetu	конкурентные преимущества	Kilpailuetu saavutetaan erikoistumalla pidemmälle jalostettuihin, asiakaslähtöisiin tuotteisiin ja uutta teknologiaa soveltamalla.	Конкурентные преимущества достигаются путем специализации на углубленной переработке изделий, адаптированных к потребностям клиентов, а также благодаря внедрению современной технологии.	Sahojen kannattavuuden avaimet - erikoistuminen ja uusi teknologia	1/2007
konsepti	концепция	Lattia-, sisäverhous- ja listatuotteista kehitetään yhtenäistä konseptia .	Ведется разработка общей концепции изделий для пола, внутренней обшивки и листовых материалов.	Puusta ei ole vielä keksitty kaikkea	2/2006
kustannussäästö	экономия затрат	Tavoitteena on nostaa tehokkuutta ja löytää kustannussäästöjä .	Задача заключается в повышении эффективности производства и экономии затрат .	Osaamistiimit eivät kätke kyntiläänsä vakan alle	2/2006
linjaorganisaatio	своих подчиненных	Toimintaohjeiden käyttöön-otto on jo alkanut johtoryhmien tapaamisissa, joista sitä lähdetään viemään linjaorganisaatio ssaan alaspäin.	Внедрение Кодекса корпоративного поведения уже началось с дискуссий с менеджерами компании, которые потом доведут Кодекс по сведения своих подчиненных .	Tiivis toimintaohje valmiina käyttöön	3/2006

mittakaavaetu	преимущества масштабирования	Suomessa on tarkoituksenmukaista hyödyntää mittakaavaetua , missä tehokkuutta haetaan erikoistumalla tuotteissa ja raaka-aineessa.	В Финляндии целесообразно использовать преимущества масштабирования производства, то есть повышать эффективность путем специализации <i>по линейкам</i> продукции и сырья.	Sahojen kannattavuuden avaimet - erikoistuminen ja uusi teknologia	1/2007
osaamistiimi	экспертные группа	Vuodenvaihteessa käynnistyneet koivuryhmän osaamistiimit hyödyntävät tehtaiden erityisosaamista.	Экспертные группы , работа которых началась в конце прошлого – начале нынешнего года в рамках ”Производства продукции из березы”, в своей деятельности используют специальное ноу-хау заводов.	Osaamistiimit eivät kätke kyntiläänsä vakan alle	2/2006
puutuote-toimiala	дивизиона Продукции из древесины	Viimeisen kolmen vuoden aikana Puutuotetoimialalla tehtiin organisaation perusrakenteissa suuria muutoksia kannattavuuden parantamiseksi.	За последние три года в дивизионе Продукции из древесины были проведены крупные организационные реформы с целью повышения рентабельности.	Vaneri kasvaa kannattavasti	1/2007
tiimi	группа специалистов	Kun olemme tekemisissä suoraan kuluttajan kanssa, se vaatii aivan erilaista osaamista kuin myyminen teollisille asiakkaille. Siksi se tuoteisto on keskitetty kokonaan AW-tiimille (Advanced Wood Team), joka on osa jakelu-segmenttiorganisaatiota.	Общение напрямую с потребителем требует совершенно другого подхода и знаний по сравнению с продажей изделий промышленным клиентам, поэтому ассортимент потребительских товаров полностью – сфера ответственности группы специалистов AW (Advanced Wood Team – Группа разработчиков передовых изделий из древесины), являющейся частью сегмента дистрибуторской деятельности.	Puusta ei ole vielä keksitty kaikkea	2/2006
toimihenkilö	администрация	Konserni on asettanut tavoitteeksi päästä poissa-oloissa alle 4 prosentin vuoteen 2008 mennessä. ”Puutuotetoimialalla se on mahdollista, jos toimihenkilöt ovat mukana tilastossa...”	Концерн задался целью снизить процент невыходов на работу до менее чем 4 процентов к концу 2008 года. ”В отрасли ”Продукция из древесины” это возможно, если в статистику будет включена и администрация .	Työnilo on osa hyvinvointia	3/2006

toiminta-järjestelmä	система управления	Erilaisten tiedotus-tilaisuuksien lisäksi toimintaohjeet sisällytetään myös UPM:n toiminta-järjestelmään ja henkilöstökäytäntöihin, kuten kehityskeskusteluihin.	Кодекс будет включен в Систему управления UPM и внедрен в практическую деятельность отдела по работе с персоналом, например, он будет учитываться во время обсуждения результатов трудовой деятельности и планирования карьеры.	Tiivis toimintaohje valmiina käyttöön	3/2006
toimintaohje	кодекс корпоративного поведения	TIIVIS TOIMINTAOHJE VALMIINA KÄYTTÖÖN	КОДЕКС КОРПОРАТИВНОГО ПОВЕДЕНИЯ ГОТОВ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ	Tiivis toimintaohje valmiina käyttöön	3/2006
tuotekehitys	деятельность по разработке продукции	Laura Laresta ei tarvitse maanitella puhumaan tuotekehityksen puolesta.	Лаура Ларес не нужно уговаривать назвать преимущества и пользу, которые предоставляет деятельность по разработке продукции.	Puusta ei ole vielä keksitty kaikkea	2/2006
ydinosaaminen	базовый профессиона-лизм	Toinen merkittävä haaste on nykyiseen vaneribisnekseen liittyvän ydinosaamisemme jatkuva kehittäminen, jonka varaan on mahdollista rakentaa tulevaa kasvua.	Другой серьезной задачей является непрерывное совершенствование нашего связанного с производством фанеры базового профессионализма так, чтобы на его основе строит дальнейший рост дивизиона.	Vaneri kasvaa kannattavasti	1/2007

Lähdetekstin ja käännöksen lisäksi tässä tutkimuksessa verrataan käännettyjä termejä rinnakkais-teksteihin. Rinnakkaistekstinä käytettiin UPM:n Venäjän-yksiköissä loppuvuodesta 2006 vuoden 2008 alkuun ilmestynyttä henkilöstölehti UPM.ru:ta (myöhemmin UPM.ru), jonka tekemisestä vastasi UPM:n Moskovassa toimipaikkaansa pitävä Venäjän-viestintäjohtaja. Lehteä tehtiin yhteistyössä moskovalaisen viestintätoimiston kanssa. UPM.ru tehtiin venäjän kielellä UPM:n venäläiselle henkilöstölle.

Rinnakkaistekstit koostuivat neljästä UPM.ru: n numerosta: 1 / 2006, 1 / 2007, 2 / 2007 ja 3 / 2007. Rinnakkaistekstien vertailu tuo olennaista tutkimustietoa, koska sekä käännetty Wood&People että UPM.ru ovat molemmat henkilöstölehtiä ja niiden kohderyhmä on sama – UPM:n Venäjän-yksiköiden henkilökunta. Wood&Peoplen ja UPM.ru: n ero on vain se, että UPM.ru oli koko UPM:n henkilöstön henkilöstölehti Venäjällä, kun taas Wood&People oli vain Puutuotetoimialan yksiköiden henkilöstön lehti.

Tutkimuksen kolmantena ja viimeisenä vaiheena tehtiin haastattelu viestinnän kohderyhmälle. Haastattelu toteutettiin puolistrukturoituna haastatteluna, johon kuului myös viisi strukturoitua kysymystä. Haastattelun tarkoituksena oli selvittää, miten hyvin kohderyhmä ymmärtää käännettyjä termejä ja eri käännösvaihtoehtoja.

5 Termiaineiston analyysi

5.1 Tutkittavien termien käännökset

Tässä aluvuossa esitetään tutkimuskohteena olevat suomenkieliset termit, niiden määritelmät, suomenkieliselle termille venäjänkielisestä Wood&Peoplesta löytyneet käännösvaihtoehdot ja niiden kontekstit, sekä käännöstermin esiintymiskerrat rinnakkaisteksteissä UPM.ru:ssa. Rinnakkaisteksteistä löytyneet vastineet on esitetty tämän tutkimuksen Liitteessä 2.

Kaikki suomenkielisten termien määritelmät ovat ensisijaisesti internetistä löytyvästä suomenkielisestä Wikipedia-tietosanakirjasta, ellei toisin mainita. Omat määritelmäni on merkitty nimikirjaimillani LJ.

Ensimmäinen alkuteksti-käännös-pari on alun perin tutkimukseen valittu termi kontekstissaan sekä termin käännös kontekstissaan. Seuraavat alkuteksti-käännösparit ovat termin esiintymiä koko tutkimusaineistossa. Tässä osassa jokainen termin käännös on esitetty vain yhden kerran, vaikka se on saattanut esiintyä aineistossa useamminkin.

1) Arvoketju

Arvoketju (engl. value chain) on Harvardin yliopiston tutkijan Michael Porterin kehittämä malli yrityksen arvonmuodostusprosessista. Arvoketju on käsite, joka kuvaa jonkin hyödykkeen vaiheittaista jalostumista raaka-aineesta valmiiksi tuotteeksi. Jokainen arvoketjun vaihe, yksittäinen prosessi, nostaa tuotteen arvoa.

Henkilöstöllä on innostunut ja aktiivinen ote uuden teknologian käyttöönottamiseksi ja **arvoketjun** kehittämiseksi akselilla asiakas-metsä-sahaus-jalostus.

Сотрудники деятельно и с энтузиазмом занимаются внедрением новой тех и развитием **ценностной шкалы** в соответствии с осью ”клиент-лес-распиловка- обработка”.

Termin *arvoketju* venäjänkielinen käännös ei esiinny rinnakkaisaineistossa UPM.ru kertaakaan. Tässä aineistossa esiintyvä venäjänkielinen vastine on väärä ja luetaan näin ollen tässä tutkimuksessa kuuluvaksi käännösvirheisiin. Termistä *arvoketju* on käytetty mm. internetissä venäjänkielisiä vastineita *цепочка приращения стоимости, цепочка создания стоимости* ja *ценностная цепочка*. Näistä *ценностная цепочка* on suorin käännös ja kaikkien termimäisin vastine, mutta koska koko käsite on huonosti tunnettu sekä Suomessa että Venäjällä (vaikka termi *arvoketju* on aktiivisessa käytössä Suomessa), myös termiä on vaikea venäläisen lukijan ymmärtää.

2) Asiakslähtöinen

Asiakslähtöisessä ajattelussa asiakas nähdään yrityksen resurssiksi siinä missä henkilöstö, varallisuus, tuotteet ja yrityskulttuuri. Myynnin maksimoimiseksi asiakkaiden tarpeet pyritään kartoittamaan mahdollisimman perusteellisesti.

1. Kilpailuetu saavutetaan erikoistumalla pidemmälle jalostettuihin, **asiakslähtöisiin** tuotteisiin ja uutta teknologiaa soveltamalla.

Конкурентные преимущества достигаются путем специализации на углубленной переработке изделий, **адаптированных к потребностям клиентов**, а также благодаря внедрению современной технологии.

2. Toinen merkittävä asia on se, että teemme vaneria **asiakslähtöisesti** ja kustannustehokkaasti.

Кроме того, существенным является, что мы производим фанеру экономично и **исходя из интересов заказчиков**.

3. **Asiakaslähtöisyys**-sarjassa palkittiin WISA-Form Elephantin taustan logo-laminaatti.

В номинации "**Ориентированность на клиента**" были награждены ламинаты-логотипы WISA-Form Elephant.

4. Hyvä oivallus WISA-brändin ja **asiakaslähtöisen** markkinakonseptin kehittämiseen.

Хорошая идея для развития брэнда WISA и концепции маркетинга **с концентрацией основного внимания на клиентах.**

5. Segmenteillä on nykyään iso rooli investointien asiakaslähtöisessä käynnistämässä, mikä edellyttää hyvää käsitystä tuotantomahdollisuuksista.

В настоящее время сегменты обладают большой ролью в распределении инвестиций, **исходя из потребностей клиентов**, что предполагает хорошее представление о возможностях производства.

6. Verratessaan entistä ja nykyistä työpaikkaansa Minna kertoo panneensa merkille **asiakaslähtöisyyden**, joka leimaa T&K-keskuksen toimintaa.

Сравнивая предыдущее и нынешнее рабочие места, Минна отмечает, что обратила внимание на **близость к клиентам**, накладывающую печать на всю деятельность Центра исследований и развития.

Termin *asiakaslähtöisyys* venäjänkieliset käännökset eivät esiinny rinnakkaisaineistossa kertaakaan.

3) **Asiakassegmenttitiimi**

UPM Puutuotetoimialan myyntiorganisaatioon kuuluva ryhmä, jolla on vastuullaan tietty asiakasryhmä yrityksessä. (LJ)

Tuotekehityksestä vastaavat **asiakassegmenttitiimit.**

Ответственность за разработку продукции несут **группы специалистов, обслуживающих сегменты клиентов.**

Termin *asiakassegmenttitiimi* venäjänkielinen käännös ei esiinny rinnakkaisaineistossa kertaakaan.

4) Erilaistaminen

Tuotedifferoinnilla tarkoitetaan oman tuotteen erilaistamista niin, että se poikkeaa muista markkinoilla olevista samaa kohderyhmää tavoittelevista tuotteista. Tuotedifferointi on yksi yrityksen suurimpia strategisia valintoja, ja toimii yhtenä "markkinavoimista". Differoinnissa voidaan erottua kilpailijoista joko laadullisesti tai poikkeavilla ominaisuuksilla tai näiden yhdistelmillä.

1. Tuotteiden **erilaistaminen** ja valmistusteknologian hallinta ovat vakuuttaneet asiakkaamme.

Наши клиенты удовлетворены **дифференцированностью** нашей продукции и уровнем менеджмента нашей производственной технологии.

2. Toimintamme pääpaino on aina vain vahvemmin erikoisvanereissa sekä tuotteiden ja bisnesten **erilaistamisessa** valittujen asiakasryhmien mukaan.

Акцент нашего бизнеса будет все более смещаться на специальные виды фанеры, а также в сторону **специализирования** продукции и бизнеса в соответствии с выбранными группами клиентов.

Termin *erilaistaminen* käännös 1. ei esiinny rinnakkaisaineistossa kertaakaan, käännös 2. esiintyy 4 kertaa.

Termiä *специализирование* oli käytetty rinnakkaisteksteissä tarkoittamaan

a) erikois- (lehden erikoisnumero)

Журнал Griffin ориентирован на партнеров и клиентов компании UPM, которые занимаются печатным и издательским бизнесом, поэтому включает в себя традиционный контент бизнес- и специализированных изданий, а также аналитическую и справочную информацию о продукции, выпускаемой компанией UPM.

b) erikoistuminen (erikoistuminen monoliittirakentamiseen, erikoistuminen logistiikkaan, kirjapainon erikoistuminen)

Занимаемся поставками технологий, материалов и оборудования для компаний, специализирующихся на монолитном строительстве.

Осознав это, решил, что хочу работать в крупной международной компании, специализируясь в логистике.

О том, на чем сейчас специализируется типография, рассказал ее директор Владимир Ухов:

5) Funktio

Funktio (lat. functio 'toimitus', verbistä fungi 'toimittaa, suorittaa'), toiminta, tehtävä. (Sorsa & Turtia 1996: 90) UPM:ssä funktiolla tarkoitetaan toimialan alapuolisia yksiköitä, kuten esimerkiksi henkilöstö, talous tai tuotanto. Funktiosta käytetään myös nimitystä prosessi. (LJ)

1. Strategiat laaditaan yhdessä eri toimialojen ja funktioiden kanssa hankintatiimeissä.

Разработку стратегий планируется вести в сотрудничестве с разными областями деятельности и **структурными подразделениями** концерна в рамках сорсинговых групп.

2. Lisäksi käytössä tulee olemaan toimialojen ja **funktioiden** hyväksymiä lisäohjeita.

Дополнительно будут разработаны разнообразные инструкции и рекомендации, утвержденные на уровне отрасли или **отдела**.

3. Myös **funktiot** ovat alkaneet toimia globaalisti.

В разных **подразделениях** компании также успешно внедряется глобальный подход.

Termin *funktio* käännös 1. ei esiinny rinnakkaisaineistossa kertaakaan, käännös 2. esiintyy yhden kerran ja käännös 3. 31 kertaa.

Termiä *отдел* oli käytetty rinnakkaisteksteissä tarkoittamaan:

a) osastoa (henkilöstöosasto)

Если у вас есть заинтересованность в участии, обсудите это с вашим руководителем и

обратитесь в отдел персонала.

Termiä *подразделение* oli käytetty rinnakkaisteksteissä tarkoittamaan:

a) yksikköä

Всем, кто работает в компании, интересны ее цели и задачи: как взаимодействуют сотрудники различных подразделений и регионов и какие возможности для роста и развития в компании есть у каждого из нас?

Мы хотим, чтобы журнал стал площадкой для открытого разговора обо всем, что происходит в компании в России, а также инструментом на лучшие идеи с подразделениями UPM в других странах.

b) toimialaa

UPM Raflatac стала крупной международной компанией, а реорганизация подразделения "Продукция из древесины" оказала положительное воздействие на показатели прибыльности.

Каждый год подразделение UPM Продукция Деревообработки выводит на рынок новые виды продукции.

c) funktiota, toimintoa

В российском подразделении UPM - новый руководитель.

6) Jatkuva kehittäminen

Jatkuvalla kehittämisellä tarkoitetaan toiminnan, työtapojen, tuotteen tms. keskeytyksettä käynnissä olevaa tehostamista tai parantamista. (LJ)

1. Toinen merkittävä haaste on nykyiseen vaneribisnekseen liittyvän ydinosaamisemme **jatkuva kehittäminen**, jonka varaan on mahdollista rakentaa tulevaa kasvua.

Другой серьезной задачей является **непрерывное совершенствование** нашего связанного с производством фанеры базового профессионализма так, чтобы на его основе строит дальнейший рост дивизиона.

2. **Jatkuva kehittäminen** on Hannulla verissä

Потребность в постоянном развитии и самосовершенствовании - у Ханну в крови

Termin *jatkuva kehittäminen* käänös 1. ja käänös 2. eivät esiintyneet rinnakkaisaineistossa kertaakaan.

7) Johtoryhmä

Yrityksen, toimialan tai yksikön johtajista muodostettu ryhmä, jonka tehtäviin kuuluu mm. strateginen johtaminen, asioiden valmistelu ylemmille tahoille sekä eri toimintojen ohjaus ja koordinointi. (LJ)

1. Entä mitkä ovat keskeisimmät tavoitteet, jotka olette **johtoryhmässänne** asettaneet?

А каковы главные задачи, которые ваша **группа руководителей** ставит перед собой?

2. Toimintaohjeiden käyttöönotto on jo alkanut **johtoryhmien** tapaamisissa, joista sitä lähdetään viemään linjaorganisaatiossa alaspäin.

Внедрение Кодекса корпоративного поведения уже началось с дискуссий с **менеджерами компании**, которые потом доведут Кодекс по сведения своим подчиненных.

3. Vaneriliiketoiminnan **johtoryhmä** laatii parhaillaan uutta strategiaa, joka perustuu liiketoiminnan merkittävään kasvattamiseen.

Руководство дивизиона фанеры в настоящее время вырабатывает новую стратегию, направленную на значительный рост бизнеса.

4. Sahaliiketoiminnan **johtoryhmän** toiminta on päässyt hyvään vauhtiin.

Руководящая группа лесопильного дивизиона приступила к полноценной работе.

Termin *johtoryhmä* käänös 1. ei esiintynyt rinnakkaisteksteissä kertaakaan. Käänös 2. esiintyy 30 kertaa. Käänös 3. esiintyy 10 kertaa. Käänös 4. ei esiintynyt kertaakaan.

Termi *менеджеры* esiintyy rinnakkaisteksteissä tarkoittamassa:

a) päällikköä

Под рубрикой " В лицах" выступают менеджеры и руководители компании, и они открыто и достоверно расскажут о ведении бизнеса и решении проблем, которые всегда возникают при поступательном движении вперед.

Мы хотим быть самой привлекательной компанией в нашей индустрии- и, чтобы добиться этого сейчас и в долгосрочной перспективе, мы должны вырастить компетентных менеджеров на всех уровнях.

Этот модуль в период 2007-2009 года должны обязательно пройти все менеджеры среднего звена, у которых есть в подчинении сотрудники.

Termi *руководство* esiintyy rinnakkaisteksteissä tarkoittamassa:

a) ohjetta

Основная информация - Руководство по проведению оценки (PPR manual), а также форма для заполнения будут переведены на русский язык и размещены в Russian Net.

b) (paikallis-) johtoa

Мы платим все налоги, и поэтому у завода сложились хорошие отношения и с местным руководством, и с жителями городов Чудово и Пестово.

c) UPM:n johtoa

Большое внимание развитию предприятия уделяется и со стороны руководства UPM.

d) jnkun johdolla

Команда лесозаготовительного подразделения из Санкт-Петербурга под руководством Терхи Ристиля представила на суд публики инсценировку финской сказки про болото и охотника.

e) johtamista

Как приспособить (адаптировать) мой стиль руководства к каждой конкретной ситуации?

8) Kehityskeskustelu

Kehityskeskustelut ovat esimiehen ja alaisen välisiä, alaisen työtä, työtilannetta, osaamista ja näiden kehittämistä koskevia säännöllisin välein käytäviä keskusteluja.

1. Molempien miesten mielestä **kehityskeskustelut** edistävät työhyvinvointia.

По мнению обоих наших собеседников **беседы по развитию** работников способствуют углублению благоприятной атмосферы.

2. Erilaisten tiedotustilaisuuksien lisäksi toimintaohjeet sisällytetään myös UPM:n toimintajärjestelmään ja henkilöstökäytäntöihin, kuten **kehityskeskusteluihin**.

Кодекс будет включен в Систему управления UPM и внедрен в практическую деятельность отдела по работе с персоналом, например, он будет учитываться во время **обсуждения результатов трудовой деятельности и планирования карьеры**.

3. Kukkolan mielestä **kehityskeskustelut** ovat erittäin tärkeitä tilaisuuksia, joissa sekä työntekijä että työnjohtaja voivat käydä läpi asioita.

По мнению Кукколы, **беседы по вопросам развития** имеют важное значение, потому что они позволяют работнику и начальнику обсудить различные вопросы.

4. EES: llä on selvä yhteys niin S-imple-prosessiin ja **kehityskeskusteluihin** kuin johtamisen periaatteisiinkin", hän toteaa.

Опрос EES связан как с процессом S-imple, так и с **обсуждением личных творческих планов**, и с принципами менеджмента".

Termin *kehityskeskustelu* käännökset 1., 2., 3., ja 4 eivät esiintyneet rinnakkaisteksteissä kertaakaan. Rinnakkaisteksteissä kehityskeskustelusta puhutaan sen sijaan termeillä: *беседа о развитии и результатах деятельности, индивидуальная беседа, Индивидуальная Оценка Работы и беседа о развитии, беседа о развитии*.

Как сделать так, чтобы *беседы о развитии и результатах деятельности* стали более частыми и чтобы сотрудники действительно чувствовали их необходимость?

Общее понимание целей и задач на уровне подразделения и команды должно быть определено до начала *индивидуальных бесед*.

Поэтому очень важно, чтобы во время *Индивидуальной Оценки Работы и беседы о развитии* стороны получали друг от друга честную и открытую обратную связь и фиксировали договоренности в форме для Индивидуальной Оценки.

Обсудите возможность участия в этой программе с вашим руководителем во время ежегодной *беседы о развитии* (PPR)".

Termille *kehityskeskustelu* ei ole siis vakiintunutta vastinetta käytössä, mutta sellaisen saisi helposti yhteisellä päätöksellä joistain näistä käännösvaihtoehdoista.

9) Kehitysryhmä

Yrityksen, toimialan, yksikön tai osaston työntekijöistä koottu ryhmä, jonka tehtävänä on löytää keinoja yrityksen toiminnan tietyn osa-alueen kehittämiseksi. (LJ)

1. Käytännön toimenpiteenä motivoinnin ja työyhteisön hyvinvoinnin lisäämiseksi toimialalla on viety eteenpäin yhteistoimintaa **kehitysryhmien** avulla.

В качестве практических мер по улучшению мотивации и благоприятной атмосферы в трудовом коллективе в отрасли эффективно развивается сотрудничество с **группами развития**.

2. Koulutuksen kävi ensin Kalson **kehitysryhmä**, jonka jälkeen sitä on laajennettu kaikille toimihenkilöille sekä osastokehitysryhmiin.

Это обучение первой прошла **группа по развитию** завода в Калсо, а затем оно было распространено на всех служащих и группы развития цехов.

Termin *kehitysryhmä* käännös 1. ja käännös 2. eivät esiintyneet rinnakkaisteksteissä kertaakaan.

10) Kilpailuetu

Kilpailuedulla tarkoitetaan sellaisia yrityksen ominaisuuksia, joiden avulla yritys voi suoriutua liiketoiminnassaan paremmin kuin kilpailijat samalla toimialalla. Kilpailuetu syntyy yrityksen kyvystä muotoilla, uudistaa ja koota resurssejaan sekä osaamistaan asiakkaiden tarpeet tyydyttävällä tavalla. ([http://www.kilpailuvirasto.fi/cgi-bin/suomi.cgi?sivu=uut/u-2004-1-6.](http://www.kilpailuvirasto.fi/cgi-bin/suomi.cgi?sivu=uut/u-2004-1-6))

1. **Kilpailuetu** saavutetaan erikoistumalla pidemmälle jalostettuihin, asiakaslähtöisiin tuotteisiin ja uutta teknologiaa soveltamalla.

Конкурентные преимущества достигаются путем специализации на углубленной

переработке изделий, адаптированных к потребностям клиентов, а также благодаря внедрению современной технологии.

2. Japanin markkinoilla laadun merkitys on entisestään kasvanut, mikä on parantanut **kilpailuetuamme** keskieurooppalaisiin ja amerikkalaisiin valmistajiin nähden.

На японском рынке еще более возросло значение качества продукции, что улучшило нашу **конкурентоспособность** по сравнению с производителями из Центральной Европы и США.

Termin *kilpailuetu* käännös 1. ei esiintynyt rinnakkaisteksteissä kertaakaan, käännös 2. esiintyi 5 kertaa.

Termiä *конкурентоспособность* käytetään rinnakkaisteksteissä puhuttaessa:

a) kilpailukykyä

Весной UPM запустила программу по повышению прибыльности, реализация которой улучшила конкурентоспособность компании среди производителей бумаги и заложила основу для устойчивости этого показателя в будущем.

Россия же по международному индексу уровня коррупции занимает 86 место из 133 стран, а по конкурентоспособности - только 70 место из 100 по рейтингу МЭФ, и 26 место из 30 крупных государств по рейтингу МИУ.

11) Konsepti

1. kirjallisen tuotteen luonnos. 2. mon.ark. suunnitelmat, laskelmat, piirustukset; sekoitti toisen konseptit: sujui konseptien mukaan. 3. (toiminta-)ajatus, periaate, idea: usein selvemmin toisin: ”yritys esitteli uuden konseptinsa” par. toiminta-ajatuksensa, -periaatteensa”; ”asiakaskunnan kysynnästä riippuva asiakaspalvelukonsepti leikkaa toimipisteiden määrää lyhyellä aikavälillä” par. asiakaskunnan kysynnästä riippuva toimintatapa johtaa toimipisteiden vähenemiseen jo lyhyessä ajassa t. - - pakottaa vähentämään toimipisteitä - -. (Itkonen 2000: 201)

1. Lattia-, sisäverhous- ja listatuotteista kehitetään yhtenäistä **konseptia**.

Ведется разработка общей **концепции** изделий для пола, внутренней обшивки и листовых материалов.

2. Samalla konseptilla ei voida keskustella ihan kaikkien kanssa.

Один **рецепт** для общения со всеми не годится.

3. Ulkoverhouspaneelille on myös tehty oma kansionsa samalla **konseptilla**.

Для панелей внешней отделки также подготовлена своя папка с образцами по такому же **принципу**.

Termin *konsepti* käännös 1. esiintyi rinnakkaisteksteissä yhden kerran, käännös 2. esiintyi yhden kerran ja käännös 3. esiintyi 20 kertaa.

Termi *konceptция* esiintyi rinnakkaisteksteissä ilmaisemassa:

a) konseptia, kokonaisuutta

В начале 2006 года был запущен внутренний проект "Тихвинская лесохозяйственная концепция".

Termi *recept* esiintyi rinnakkaisteksteissä ilmaisemassa:

a) keinoa, reseptiä

Конкретных рецептов преодоления трудностей нет.

Termi *prinssiin* esiintyi rinnakkaistekstissä ilmaisemassa:

a) periaatetta, tapaa

Есть ли что-то общее между вашими компаниями в принципах ведения дела?

Система отслеживания позволяет UPM оперативно и четко отвечать на запросы заинтересованных сторон и гарантировать, что древесина, закупленная в России, заготовлена законным способом, с соблюдением принципа устойчивости и не происходит из особо охраняемых территорий", - говорит Юхани Хонгисто, отвечающий за лесозаготовки в России.

Именно поэтому мы определили Принципы Лидерства в UPM(UPM Leadership Principles) и предлагаем решения по развитию лидерских качеств " Учись руководить", чтобы помочь развиваться вам и членам ваших команд".

12) Kustannussäästö

Yrityksen toiminnan tehostamisesta syntyvä rahallisten menojen pieneneminen. (LJ)

1. Tavoitteena on nostaa tehokkuutta ja löytää **kustannussäästöjä**.

Задача заключается в повышении эффективности производства и **экономии затрат**.

2. Tarkin katkontatarkkuudella voidaan saada aikaan huomattavia raaka-aine- ja **kustannussäästöjä**.

С помощью более точной раскряжевки древесины можно достичь значительной **экономии сырья и трудовых затрат**.

3. **Kustannussäästöjä** syntyy, kun talous- ja tietohallintopalvelut voidaan jakaa.

К этому следует прибавить **экономии средств**, поскольку расходы на содержание офиса и телекоммуникационные услуги можно разделить между подразделениями.

4. Toinen, tärkeäksi **kustannussäästökohteeksi** segmentissä kirjattu asia on pakkaaminen.

Вторым по важности фактором **увеличения экономии** в сегменте является упаковка.

Termin *kustannussäästö* käännökset 1, 2, 3, ja 4 eivät esiintyneet rinnakkaisteksteissä kertaakaan.

13) Linjaorganisaatio

Linjaorganisaatio on organisaation perusmalli. Lähtökohtana on suora ohjaus, jossa jokaisella toimijalla on vain yksi esimies, ja toiminnasta viime kädessä vastaa yksi henkilö. Malli perustuu hierarkiaan.

1. Toimintaohjeiden käyttöönotto on jo alkanut johtoryhmien tapaamisissa, joista sitä lähdetään viemään **linjaorganisaatiossa** alaspäin.

Внедрение Кодекса корпоративного поведения уже началось с дискуссий с менеджерами компании, которые потом доведут Кодекс по сведения своим **подчиненных**.

2. Ideoiden siirtäminen projektilta **linjaorganisaation** toteutettavaksi vaatii motivointia ja

työntekijöiden sitouttamista, jotta uudet toimintatavat saadaan käyttöön.

Передача идей с уровня проекта в **линейную организацию** для воплощения их на практике требует мотивированности и преданности персонала своему делу.

Termin *linjaorganisaatio* käänнос 1. esiintyi rinnakkaisteksteissä 7 kertaa, käänнос 2. ei esiintynyt kertaakaan.

Termi *подчиненные* esiintyi rinnakkaisteksteissä tarkoittamassa:

a) alaista

Это неформальная беседа, "собственником" процесса является любой сотрудник, у которого есть подчиненные.

Самое важное отличие финского стиля ведения бизнеса от стиля большинства международных и российских компаний - в отношениях внутри команды, между сотрудниками и между начальниками и подчиненными.

14) Mittakaavaetu

Skaalaetu eli mittakaavaetu on taloustieteessä tilanne, jossa yrityksen tuotannon kasvaessa keskimääräiset kustannukset laskevat. Keskimääräiset kustannukset voivat laskea muun muassa, jos tuotannon rajakustannus on laskeva tai jos tuotannolla on suuret kiinteät kustannukset.

1. Suomessa on tarkoituksenmukaista hyödyntää **mittakaavaetua**, missä tehokkuutta haetaan erikoistumalla tuotteissa ja raaka-aineessa.

В Финляндии целесообразно использовать **преимущества масштабирования производства**, то есть повышать эффективность путем специализации по линейкам продукции и сырья.

Termin *mittakaavaetu* käänнос 1. esiintyi rinnakkaisteksteissä 0 kertaa.

Кäänнос 1. on kontekstikäänнос, mutta se ei luultavasti pelasta tätä lausetta, joka on hyvin vaikea ymmärtää sekä suomeksi että venäjäksi.

Termistä *mittakaavaetu* käytettyjä käänноsvastineita löytyy internetistä Googlesta muuan muassa:

Экономия от масштаба, экономия на масштабах, эффект масштаба. Termi on hankala myös suomeksi ja sen vuoksi sen kääntäminen jollain näistä suorista vastineista ei olisi tuonut apua ymmärrettävyyteen.

15) Osaamistiimi

Puutuotetoimialalla toimiva ryhmä, jonka tehtävänä on kehittää tuotannon prosesseja ja toimintatapoja sekä jakaa parhaita käytäntöjä. Tiimi koostuu eri tehtailla ja eri tehtävissä työskentelevistä asiantuntijoista. (LJ)

1. Vuodenvaihteessa käynnistyneet koivuryhmän **osaamistiimit** hyödyntävät tehtaiden erityisosaamista.

Экспертные группы, работа которых началась в конце прошлого – начале нынешнего года в рамках ”Производства продукции из березы”, в своей деятельности используют специальное ноу-хау заводов.

Termin *osaamistiimi* käänös 1. ei esiintynyt rinnakkaisteksteissä kertaakaan.

16) Puutuotetoimiala

UPM-Kymmene -konsernin yksi toimialoista, joka valmistaa puutuotteita.(LJ)

1. Viimeisen kolmen vuoden aikana **Puutuotetoimialalla** tehtiin organisaation perusrakenteissa suuria muutoksia kannattavuuden parantamiseksi.

За последние три года в дивизионе **Продукции из древесины** были проведены крупные организационные реформы с целью повышения рентабельности.

2. Laura Laresta ei tarvitse maanitella puhumaan tuotekehityksen puolesta. Myyntijohtaja maalaa innostuneena esiin kuvan tulevaisuudesta, jossa **Puutuotetoimiala** näyttää tietä tuotteiden ja palvelupakettien kehittäjänä.

Лаура Ларес не нужно уговаривать назвать преимущества и пользу, которые предоставляет деятельность по разработке продукции. Директор по сбыту с энтузиазмом описывает картину будущего, в которой **Область деятельности ”Производство продукции**

из древесины” играет роль кормчего, создавая новые изделия и пакеты обслуживания.

3. Konserni on asettanut tavoitteeksi päästä poissaoloissa alle 4 prosentin vuoteen 2008 mennessä. ”**Puutuotetoimialalla** se on mahdollista, jos toimihenkilöt ovat mukana tilastossa...”

Концерн задался целью снизить процент невыходов на работу до менее чем 4 процентов к концу 2008 года. ”В отрасли ”**Продукция из древесины**” это возможно, если в статистику будет включена и администрация.

4. Heikki Takala tutkii **Puutuotetoimialan** tuoreita sairauspoissaolotilastoja.

Хейкки Такала изучает свежую статистику отрасли ”**Изделия из древесины**” в части невыходов на работу по болезни.

5. **Puutuotetoimialalla** on viidentoista vuoden aikana suoritettu 740 ammatti- tai erikoisammattitutkintoa.

В течение 15 лет в области деятельности” **Производство продукции из древесины**” дипломы по различным специальностям получили 740 человек.

6. Tämä lehti oli jo menossa painoon, kun kuulumme uutisen Puutuotetoimialan jakamisesta kahteen liiketoimintaan.

Этот номер журнала уже был готов к печати, когда мы узнали новость о разделении дивизиона” **Изделия из древесины**” на два разных направления бизнеса.

7. Parkettiaihio tukee myös erinomaisesti **Puutuotetoimialan** strategista tavoitetta lisätä jatkojalostusta”, perustelee Anttila.

Паркетная заготовка отлично вписывается в стратегию развития дополнительной обработки **области деятельности” Изделия из древесины”**- обосновывает Анттила

8. **Puutuotetoimialalla** tuotantolaitosten päästöt ovat pieniä, ja suurin osa sivutuotteista menee paperin tai energian tuotantoon.

Вредные выбросы на производственных мощностях в отрасли, производящей

изделия из древесины, невелики и большая часть побочных продуктов используется для производства бумаги или выработки энергии.

Termin *Puutuotetoimiala* käännökset 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ja 8 eivät esiintyneet rinnakkaisaineistossa kertaakaan.

Sen sijaan rinnakkasteksteissä esiintyvät käännökset:

Подразделение по производству продукции из древесины разработало и запустило уникальную программу стажировки российских студентов (WISA Trainee Programme)

На открытии цеха среди приглашенных были Президент *деревообрабатывающего подразделения* UPM Харальд Финне и директор по производству Туомо Висанко

Каждый год *подразделение UPM Продукция Деревообработки* выводит на рынок новые виды продукции.

17) Tiimi

Työryhmä, työhye; (urheilu)joukkue (Itkonen 2000: 382). *UPM:ssä myös osastojen sisäinen, tiettyä tarkoitusta varten perustettu ryhmä (LJ).*

1. Kun olemme tekemisissä suoraan kuluttajan kanssa, se vaatii aivan erilaista osaamista kuin myyminen teollisille asiakkaille. Siksi se tuotteisto on keskitetty kokonaan **AW-tiimille** (Advanced Wood Team), joka on osa jakelusegmenttiorganisaatiota.

Общение напрямую с потребителем требует совершенно другого подхода и знаний по сравнению с продажей изделий промышленным клиентам, поэтому ассортимент потребительских товаров полностью – сфера ответственности **группы специалистов AW** (Advanced Wood Team – Группа разработчиков передовых изделий из древесины), являющейся частью сегмента дистрибуторской деятельности.

2. Toimialan yhteisten toimintojen neljän ostajan **tiimi** hankkii vaneri- ja viilutehtaille keskitetysti materiaaleja ja vastuut on jaettu tavararyhmittäin.

Команда из четырех закупщиков области деятельности "Производство продукции из древесины" централизованно закупает материалы для фанерных заводов и заводов по производству шпона, разделяя между собой ответственность по группам изделий.

3. Mukavassa **tiimissä** on kiva työskennellä ja tilausten määrästä voi nähdä heti työnsä tuloksen.

В хорошем **коллективе** приятно работать, а по количеству заказов можно сразу увидеть результат своего труда

4. **Tiimissä** on mukana henkilöstöhallinnon edustajat eri alueilta, millä on varmistettu se, että kysely palvelee mahdollisimman hyvin kaikkia maita.

В эту **группу** входили представители кадровых служб из разных регионов и стран, что позволило разработать опросник с наибольшей степенью универсальности.

5. Työyhteisön hyvinvointi tulee siitä, kuinka sen **tiimit** toimivat - tai eivät toimi.

Благополучие коллектива зависит от того, как работают его **звенья** - или наоборот, не работают.

Termin tiimi käänös 1. ei esiintynyt kertaakaan, käänös 2. esiintyi 23 kertaa, käänös 3. esiintyi 3 kertaa, käänös 4. esiintyi 11 kertaa ja käänös 5. ei esiintynyt kertaakaan rinnakkaisaineistossa.

Termiä *tiimi* käytetään suomenkielisessä tekstissä useissa eri merkityksissä, ja sen vuoksi käänösvastineitakin on useita.

Termiä *команда* käytettiin rinnakkaisteksteissä tarkoittamaan:

a) tiimiä (UPM:n merkitys)

Общее понимание целей и задач на уровне подразделения и команды должно быть определено до начала индивидуальных бесед.

Я с уверенностью смотрю в будущее: у нас есть профессиональная команда и наши клиенты и партнеры, которые заинтересованы в развитии наших совместных проектов".

b) joukkuetta (urheilu-)

После шашлыка с новыми силами четыре команды приняли участие в спортивных конкурсах: по прыжкам в мешках, переворачиванию клеенки, распилу дерева и максимальному количеству людей на пне.

c) ryhmää

Они - как волки-одиночки: работают в команде как бы сами по себе.

Termiä *kollektive* käytettiin rinnakkaisteksteissä tarkoittamaan:

a) työyhteisöä

Коллектив на заводе хороший, многие работают, как и я, с 1990 г. Когда в коллектив приходит новый человек, происходит естественная ассимиляция.

Termiä *ryyppina* käytettiin rinnakkaisteksteissä tarkoittamaan:

a) ryhmää

Цели, стоящие перед компанией, подразделением, рабочей группой и каждым сотрудником.

Важно понимать, что под развитием мы понимаем не только формальное обучение на курсах или тренингах - это и обучение во время работы, участие в проектных работах и группах, возможность проводить презентации, участвовать в выставках и конференциях, дискуссии с коллегами и т. д.

b) konsernia

Группа компаний "ПРОМСТРОИКОНТРАКТ"

18) Toimihenkilö

1.(tav. työsopimussuhteinen) muun kuin ruumiillisen työn tekijä; toimistotyöntekijät, työnjohtajat ja muut toimihenkilöt. (Itkonen 2000: 385)

1. Konserni on asettanut tavoitteeksi päästä poissaoloissa alle 4 prosentin vuoteen 2008 mennessä. ”Puutuotetoimialalla se on mahdollista, jos **toimihenkilöt** ovat mukana tilastossa.

Концерн задался целью снизить процент невыходов на работу до менее чем 4 процентов к концу 2008 года. ”В отрасли ”Продукция из древесины” это возможно, если в статистику будет включена и **администрация**.

2. Koulutuksen kävi ensin Kalson kehitysryhmä, jonka jälkeen sitä on laajennettu kaikille **toimihenkilöille** sekä osastokehitysryhmiin.

Это обучение первой прошла группа по развитию завода в Калсо, а затем оно было распространено на всех **служащих** и группы развития цехов.

3. Rakensimme järjestelmän, jolla lähetetään päivittäin automaattisesti sähköpostilla motoihin ja korjuusta vastaaville metsäosaston **toimihenkilöille** tieto edellisenä päivänä sahalle tulleiden tukkien katkontatarkkuudesta", kertoo hankintapäällikkö Sakari Tölkki.

Мы построили систему, с помощью которой ежедневно отправляются по электронной почте водителям лесозаготовительных машин и **инженерно-техническим работникам** UPM Metsa, отвечающим за лесозаготовки, сведения о точности раскряжевки поступивших на лесопилку за вчерашний день хлыстов", - рассказывает Сакари Толкки.

4. **Toimihenkilöt** puolestaan saavat kyselyn linkin sähköpostilla.

Для участия в опросе **офисные работники** получают по электронной почте ссылку на страницу с анкетой.

Termin *toimihenkilö* käänнос 1. esiintyi rinnakkaisteksteissä kaksi kertaa, käänнос 2. yhden kerran, käänнос 3. yhden kerran ja käänнос 4. yhden kerran.

Termiä *служащие* käytettiin rinnakkaisteksteissä tarkoittamaan:

a) (valtion-) virkamiestä

Линию открывали как высокопоставленные государственные служащие Новгородской области и Пестовского района, так и руководство концерна UPM.

Termiä *инженерно-технический работник* käytettiin rinnakkaisteksteissä tarkoittamaan:

a) toimihenkilöä

Я участвовал в четырех семинарах: на базе псковского модельного леса для руководителей инженерно-технического состава, совместно с представителями лесхоза, и по выделению биотопов(для мастеров и операторов Харвестеров.

Termiä *офисные работники* käytettiin rinnakkaisteksteissä tarkoittamaan:

a) toimistotyöntekijöitä

Однако многие офисные работники остаются несколько позже, в том числе и я.

Termiä *администрация* käytettiin rinnakkaisteksteissä tarkoittamaan:

a) (paikallis-) hallintoa

В 2002 году я был заместителем главы района в местной администрации.

19) Toimintajärjestelmä

UPM:ssä käytössä oleva järjestelmä, jossa on kuvattu yrityksen koko toiminta kaikkine prosesseineen. (LJ)

1. Erilaisten tiedotustilaisuuksien lisäksi toimintaohjeet sisällytetään myös UPM:n **toimintajärjestelmään** ja henkilöstökäytäntöihin, kuten kehityskeskusteluihin.

Кодекс будет включен в **Систему управления UPM** и внедрен в практическую деятельность отдела по работе с персоналом, например, он будет учитываться во время обсуждения результатов трудовой деятельности и планирования карьеры.

2. Tehtaiden uuteen **toimintajärjestelmään** sisältyy erityinen "työkalupakki", jossa on erilaisia välineitä ongelmien ratkaisun avuksi.

В новую **систему организации работы** заводов входит специальный "комплект инструментов", который состоит из разнообразных средств, предназначенных для решения возникающих проблем.

3. Toinen tuotannon apulainen ympäristöasioiden hallinnassa on toimintajärjestelmä, joka määrittelee miten meillä toimitaan.

Другим помощником в производстве в деле обуздания экологических проблем является **система деятельности**, которая определяет как мы должны действовать.

Termin *toimintajärjestelmä* käänös 1. esiintyi rinnakkaisteksteissä 3 kertaa, käänös 2. ei esiintynyt kertaakaan ja käänös 3. ei esiintynyt kertaakaan.

Termiä *система управления* käytettiin rinnakkaisteksteissä tarkoittamaan

a) hallintajärjestelmää

Страна перешла на армейскую систему управления.

У UPM единая система управления продажами бумаги.

20) Toimintaohje

UPM:n toimintaohje määrittää poikkeuksetta kaikkien UPM:n työntekijöiden, toimihenkilöiden ja johtajien tavan toimia. (www.upm-kymmene.com)

1. Tiivis **toimintaohje** valmiina käyttöön

Кодекс корпоративного поведения Готов к использованию

2. Yksiköiden työsuojelupäälliköt saavat lähiaikoina **toimintaohjeen**, missä tarkistuslistan avulla kartoitetaan riskit ja havaituille puutteille etsitään korjaustoimenpiteet sekä vastuuhenkilöt.

В ближайшее время начальники по охране труда подразделений получают **рабочие инструкции**, в соответствии с которыми они смогут при помощи инспекционного перечня изучить существующие риски, а также определить мероприятия и назначить ответственных по исправлению обнаруженных недостатков.

3. Vaarallisia työtapoja, eturistiriitoja, lahjontaa - kaikki tilanteita, jolloin selkeät **toimintaohjeet** ovat tarpeen.

Небезопасные производственные практики, конфликт интересов, взяточничество - при возникновении таких ситуаций необходимы четкие **правила поведения**.

Termin toimintaohje käänös 1. esiintyy rinnakkaisteksteissä 2 kertaa, käänökset 2. ja 3. eivät esiintyneet kertaakaan.

Termiä *Кодекс корпоративного поведения* käytettiin tarkoittamaan UPM:n toimintaohjetta ja se on selvästi toimintaohjeesta käytetty termi. Termin vakiintuminen saattaa johtua siitä, että toimintaohje on käännetty kaikille UPM:n toimintakielille, myös venäjäksi, ja jaettu kaikille työntekijöille.

21) Tuotekehitys

Tuotekehitys (tuotteen luominen) on toiminta tai prosessi yrityksessä, jolla pyritään saamaan markkinoille uusia tuotteita tai parannuksia nykyisiin tuotteisiin. Sillä tarkoitetaan tutkimustulosten ja kokemusten kautta saadun tiedon käyttämistä menetelmien ja järjestelmien parantamiseksi. Tuotekehitysprosessi muuttaa markkinatarpeet ja tekniset mahdollisuudet myytäviksi tuotteiksi.

1. Laura Laresta ei tarvitse maanitella puhumaan **tuotekehityksen** puolesta.

Лаура Ларес не нужно уговаривать назвать преимущества и пользу, которые предоставляет **деятельность по разработке продукции**.

2. **Tuotekehityksestä** vastaavat asiakassegmenttitiimit.

Ответственность за **разработку продукции** несут группы специалистов, обслуживающих сегменты клиентов.

3. Viemme ideoita ja uusia palo-suojamenetelmiä **tuotekehitykseen** alustaviin testeihin.

Мы передаем идеи и новые методы защиты от пожара в **отдел развития изделий** для первичных испытаний.

4. Olemme kovin tyytyväisiä, että **tuotekehitykseen** on saatu vahvistukseksi rakentamisen ja rakenteiden asiantuntijoita, jotka täydentävät mainiosti muuta osaamista.

Мы очень удовлетворены тем, что в **подразделении разработки продукции** появились специалисты в области строительства и конструкций, которые прекрасно дополняют мастерство профессионалов других отраслей.

5. Erilaisia toimintamalleja mietittiin ideapalaverissa, johon tiimiläisten lisäksi osallistui henkilöitä tuotannosta, **tuotekehityksestä**, markkinoinnista sekä myös Raflatacista ja UPM:n Tutkimuskeskuksesta.

Разные рабочие модели стали темой дискуссии, разгоревшейся на совещании по новым идеям, в котором, кроме членов группы, приняли участие производственники, **разработчики продукции**, специалисты по маркетингу, а также представители Raflatac и Центра исследований и разработок UPM.

6. **Tuotekehityksessä** on oleellista, että markkinoilta löytyy tilaus tuotteille, ja että tuotteet täyttävät oikeat hinta- ja laatukriteerit.

При **разработке изделий** важно, чтобы они были востребованы рынком и отвечали

критериям соотношения цены и качества.

Termin *tuotekehitys* käännökset 1.-6. eivät esiintyneet rinnakkaisteksteissä kertaakaan.

22) Ydinosaaminen

*Ydinosaaminen on osaamista, jota ei ole muilla, siis erikoistumista ja sen kautta saavutettua erityisosaamista. Ydinosaamista on esimerkiksi asia, jonka yksilö tai yhteisö osaa tehdä paremmin kuin muut. Termin kehittäjänä tunnetetaan C. K. Prahalad ja Gary Hamel, jotka julkaisivat sarjan aiheita käsitteleviä artikkeleita Harvard Business Review: ssä ja myös kirjoittivat aiheesta kirjan *Competing for the Future*.*

1. Toinen merkittävä haaste on nykyiseen vaneribisnekseen liittyvän **ydinosaamisemme** jatkuva kehittäminen, jonka varaan on mahdollista rakentaa tulevaa kasvua.

Другой серьезной задачей является непрерывное совершенствование нашего связанного с производством фанеры **базового профессионализма** так, чтобы на его основе строит дальнейший рост дивизиона.

2. Moni teollinen asiakas on huomannut, että hänen pitäisi "lyhentää" tehdastaan ja keskittyä **ydinosaamiseensa**, joka on ehkä kokoonpano.

Многие промышленные заказчики уже заметили, что им следовало бы "уменьшить" свой завод и сосредоточиться на **ключевых сферах своего ноу-хау**, например, сборке.

3. Trendiasiat eivät ole T&K: n **ydinosaamista**.

Ноу-хау научно-технологического центра заключается не только в следовании модным тенденциям.

Termin *ydinosaaminen* käänнос 1. ei esiintynyt rinnakkaisteksteissä kertaakaan, käänнос 2. ei esiintynyt kertaakaan, ja käänнос 3. esiintyi yhden kerran.

Termiä *ноу-хау* käytettiin rinnakkaisaineistossa tarkoittamaan

a) tietotaitoa

Уже на следующий год совместно с UPM планируем привезти из России ряд дизайнеров и

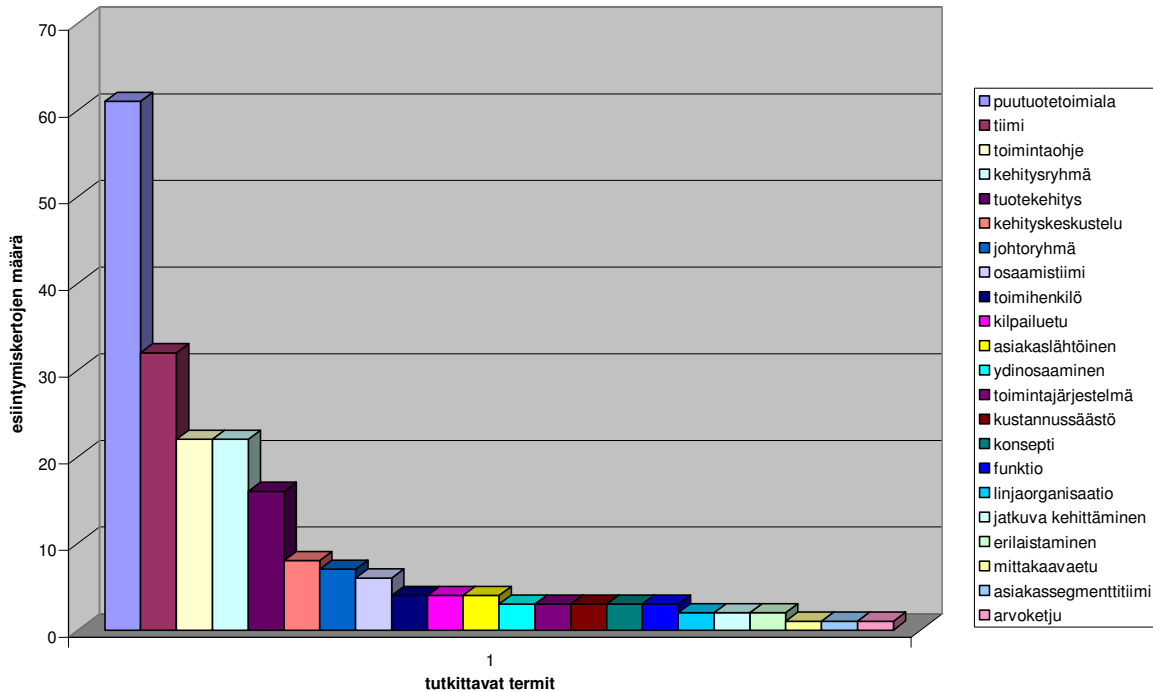
архитекторов, чтобы они воочию увидели все ноу-хау.

Termi *базовый профессионализм* on käännösvirhe, jos saa kuvan, että termillä tarkoitetaan jonkinlaista perustason osaamista tai vähintä vaadittavaa osaamista.

5.2 Termit ja niiden käännökset: kokoavaa tarkastelua

Osa tutkimuksen kohteena olevista termeistä esiintyi koko tutkimusaineistossa vain yhden kerran (esimerkiksi *mittakaavaetu*, *arvoketju*, *asiakassegmenttitiimi*). Eräät termit esiintyivät vain yhdessä artikkelissa (esimerkiksi *osaamistiimi*). Yleisin tutkittavista termeistä oli *Puutuotetoimiala*, joka esiintyi koko aineistossa 61 kertaa. Termille *Puutuotetoimiala* löytyi myös eniten käännösvastineita – 8 vastinetta. Tämä termi ei ole vain termi vaan myös yhtiön yhden toimialan nimi, ja siksi on hämmästyttävää, että sille ei ole olemassa yhtenäistä venäjänkielistä käännöstä, eli nimeä. Suomenkielisten termien kokonaisesiintymismäärä on esitetty Kaaviossa 1.

Kaavio 1. Suomenkielisen termin kokonaisesiintymismäärä tutkimusaineistossa



Kaiken kaikkiaan tutkimuksen kohteena oleville 22 suomenkieliselle termille löytyi 70 venäjänkielistä käännösvastinetta. Ingon (1990) vastinejaottelun ja lisäämäni käännösvirheryhmän mukaan termit jakautuvat seuraavasti:

68, 6 prosenttia sanoista lukeutuu käyttövastineisiin:

дифференцированность, специализирование, ориентированность на клиента, отдел, подразделение, непрерывное совершенствование, руководство, руководящая группа, беседа по вопросам развития, группа по развитию, группа развития, конкурентные , преимущества, рецепт, концепция, принцип, экономия затрат, экономия средств, увеличение экономии, линейная организация, подчиненные, преимущество , масштабирования, экспертная группа, дивизион Продукции из древесины, Область , деятельности «Производство продукции из древесины», отрасль «Продукция из древесины», отрасль «Изделия из древесины», область деятельности "Производство продукции из древесины", дивизион "Изделия из древесины", область деятельности "Изделия из древесины", группа специалистов, команда, коллектив, группа, звено, служащие, инженерно-технические работники, администрация, Система управления, система деятельности, рабочая инструкция, Кодекс корпоративного поведения, правила поведения, отдел развития изделий, разработка продукции, подразделение разработки продукции, разработка изделия, ключевые сферы ноу-хау, ноу-хау

27,1 prosenttia sanoista lukeutuu kontekstivastineisiin:

адаптированный к потребностям клиентов, исходя из интересов заказчиков, группа специалистов, обслуживающих сегменты клиентов, концентрация основного внимания на клиента, близость к клиентам, исходя из потребностей клиентов, структурное подразделение концерна, потребность в постоянном развитии и самосовершенствовании, группа руководителей, менеджеры компании, обсуждение результатов трудовой деятельности и планирования карьеры, конкурентоспособность по сравнению с, беседа по развитию работников, экономия трудовых затрат, отрасль, производящая изделия из древесины, офисные работники, система организации работы, деятельность по разработке продукции, разработчики продукции

4,3 prosenttia sanoista lukeutuu käännösvirheisiin:

ценностная шкала, обсуждение личных творческих планов, базовый профессионализм

Käyttövastineet ovat selvästi suurin vastineryhmä Wood&Peoplen käännöksissä. Jos tulosta

tarkasteltaisiin puhtaasti vastineprosenttien perusteella, syntyisi helposti kuva, että Puutuotetöimialan kääntäjillä on olemassa termeille vakiintuneet vastineet, joita he käyttävät johdonmukaisesti tekemissään käännöksissä. Vastineiden tarkempi tarkastelu kuitenkin paljastaa, että samalle suomenkieliselle vastineelle on olemassa lähes aina useampi kuin yksi venäjänkielinen käyttövastine. Seuraavassa esimerkkejä (4) useista käyttövastineista:

(4) erilaistaminen - *дифференцированность, специализирование;*

funktio - *отдел, подразделение;*

Puutuotetöimiala - *дивизиона Продукции из древесины, Область деятельности «Производство продукции из древесины», отрасль «Продукция из древесины», отрасль «Изделия из древесины», область деятельности "Производство продукции из древесины", дивизион "Изделия из древесины", область деятельности "Изделия из древесины", jne.*

Kontekstivastineita on käytetty tutkimusaineistossa huomattavasti käyttövastineita vähemmän. Kontekstivastineet selittävät jotain vieraskielistä termiä niin, että lukijan on helpompi ymmärtää lukemaansa. Henkilöstölehden tapauksessa kontekstivastineen käyttö on monessa tapauksessa varmasti järkevämpää kuin käyttövastineen, jos käännösvastineet eivät ole vakiintuneet kielenkäyttöön. Esimerkki (5) kontekstivastineiden käytöstä:

(5) Puutuotetöimiala - *отрасль, производящая изделия из древесины;*

toimihenkilöt - *офисные работники*

4,3 prosenttia tutkituista sanoista oli ns. käännösvirheitä, mikä voitiin todeta heti sanan näkemisestä kontekstissaan. Näiden sanojen käyttö tässä kontekstissa johtaa lukijan auttamatta harhaan ja viesti välittyy väärin. Seuraavassa tutkimusaineistosta peräisin olevassa esimerkissä (6) kääntäjä ei luultavasti ole itse ymmärtänyt termin *ydinosaaminen* todellista merkitystä. Takaisinkäännös suomen kieleen osoittaa, miten kääntäjä on termin ymmärtänyt.

(6) *Toinen merkittävä haaste on nykyiseen vaneribisnekseen liittyvän ydinosaamisemme jatkuva kehittäminen, jonka varaan on mahdollista rakentaa tulevaa kasvua.*

Другой серьезной задачей является непрерывное совершенствование нашего связанного с производством фанеры базового профессионализма так, чтобы на его основе строит дальнейший рост дивизиона.

Toinen vakava tehtävä on meidän vanerintuotantoon liittyvän perusammattitaitomme jatkuva kehittäminen niin, että sen pohjalta voidaan rakentaa divisioonan tulevaa kasvua.

6 Haastatteluaineiston analyysi

Haastatteluun osallistui kuusi tehtaan työntekijää. Heistä viisi oli naisia ja yksi mies. Iältään vastaajat olivat 30–50 -vuotiaita. Vastaajista neljä oli toimihenkilöitä, yksi ylempi toimihenkilö ja yksi tuotantotyöntekijä.

Vehmas-Lehdon mukaan (1999: 126) kokeellisia menetelmiä on käytetty käännöstutkimuksessa tutkittaessa sekä lähtötekstin sisällön välittymistä käännökseen että käännösten ymmärrettävyyttä tai vastaanottajien reaktioita. Tässä tutkimuksessa käännetyn henkilöstölehden tekstien ymmärrettävyyden tasoa on tutkittu esittämällä satunnaisesti valituille työntekijöille tämän tutkimuksen kohteena olevia termejä sekä yksittäin että kontekstissaan, ja pyydetty kertomaan, mitä termit tarkoittavat. Haastattelun helpottamiseksi haastateltavilta kysyttiin vain yhden käännösvastineen merkitystä, vaikka niitä saattaa olla olemassa useita.

Haastattelun strukturoidussa alkuosassa kysyttiin viisi yleistä kysymystä henkilöstölehdessä:

Miten tärkeänä pidät henkilöstölehteä yrityksessä?

- a. hyvin tärkeänä
- b. melko tärkeänä
- c. melko vähän tärkeänä
- d. en ollenkaan tärkeänä

Luitko henkilöstölehti Wood&Peoplea

- a. aina
- b. yleensä
- c. joskus
- d. en koskaan

Käytitkö henkilöstölehteä

- a. tiedonhakuun
- b. huvitteluun
- c. muuhun, mihin?

Miten hyvin ymmärsit henkilöstölehden artikkeleita?

- a. ymmärsin kaiken
- b. ymmärsin melkein kaiken
- c. ymmärsin jonkun verran
- d. en ymmärrä mitään

Jos et ymmärtänyt kaikkea, miksi?

- a. asiat olivat minulle vieraita
- b. asiat eivät kiinnostaneet minua
- c. kieli oli liian vaikeaa
- d. muu syy, mikä?

Strukturoituun osaan saatiin seuraavanlaiset vastaukset:

Haastetelluista kaksi piti henkilöstölehden olemassaoloa hyvin tärkeänä, kaksi melko tärkeänä ja kaksi melko vähän tärkeänä. 50 prosenttia sanoi lukeneensa Wood&Peoplea yleensä ja 50 prosenttia joskus.

Vastaajista 50 prosenttia kertoi käyttävänsä henkilöstölehteä sekä tiedonhakuun että huvitteluun, yksi vastaajista sanoi käyttävänsä lehteä vain tiedonhakuun, yksi vain huvitteluun ja yksi vastaaja sanoi lukevansa vain kiinnostuneena, mitä lehdessä kirjoitetaan. Viisi vastaajaa kuudesta sanoi ymmärtävänsä kaiken, mitä lehdessä kirjoitetaan. Yksi vastaaja kertoi ymmärtävänsä melkein kaiken, mutta ei kaikkea, johtuen siitä, että toiset asiat ovat hänelle vieraita.

6.1 Termit haastatteluaineiston valossa

Seuraavassa esitetään puolistrukturoidun haastattelun tulokset käänkösvastineittain, sekä haastateltujen omia määritelmiä käänkösvastineille. Haastateltavilta kysyttiin, mitä termi tarkoittaa nimenomaan UPM:ssä.

1) ценностная шкала

Сотрудники деятельно и с энтузиазмом занимаются внедрением новой технологии и развитием ценностной шкалы в соответствии с осью "клиент- лес- распиловка- обработка".

tuntee 100 %

määritelmiä: hinnasto, arvojen tason mittari, miten tärkeänä pitää jotain asiaa, kouluarvosana

2) адаптированный к потребностям клиентов

Конкурентные преимущества достигаются путем специализации на углубленной переработке изделий, адаптированных к потребностям клиентов, а также благодаря внедрению современной технологии.

tuntee 100 %

määritelmiä: olla joustavampi, kaikki asiakkaan vuoksi

3) группа специалистов, обслуживающих сегменты клиентов

Ответственность за разработку продукции несут группы специалистов, обслуживающих сегменты клиентов

tuntee 50 %

ei tunne 50 %

määritelmiä: myyntiosasto, jokainen vastaa yhdestä asiakkaasta tai alueesta, asiakastyön ammattilaiset

4) дифференцированность

Наши клиенты удовлетворены дифференцированностью нашей продукции и уровнем менеджмента нашей производственной технологии.

tuntee 50 %

ei tunne 50 %

määritelmiä: erilainen, monipuolinen

5) отдел

Дополнительно будут разработаны разнообразные инструкции и рекомендации, утвержденные на уровне отрасли или отдела.

tuntee 100 %

määritelmiä: tietty osa-alue, yrityksen yksikkö, ei voi olla tuotannossa, myynti- jne., osa yksikköä.

6) непрерывное совершенствование

Другой серьезной задачей является непрерывное совершенствование нашего связанного с производством фанеры базового профессионализма так, чтобы на его основе строит дальнейший рост дивизиона.

tuntee 100 %

määritelmiä: 'postojannoe razvitie', jatkuva kehitys

7) руководящая группа

Руководящая группа лесопильного дивизиона приступила к полноценной работе.

tuntee 100 %

määritelmiä: johtajien määrä ryhmässä, oma johtoryhmä, jonkun prosessin konkreettinen ryhmä, johtajat

8) беседа по развитию работников

По мнению обоих наших собеседников беседы по развитию работников способствуют углублению благоприятной атмосферы.

tuntee 83,33 %

ei tunne 16,66 %

määritelmiä: keskustelu ihmisten kehittämiseksi

9) группа по развитию

Это обучение первой прошла группа по развитию завода в Калсо, а затем оно было распространено на всех служащих и группы развития цехов.

tuntee 83,33 %
ei tunne 16,66 %

määritelmiä: ryhmä, joka laatii kehitystoimenpiteitä.

10) конкурентные преимущества

Конкурентные преимущества достигаются путем специализации на углубленной переработке изделий, адаптированных к потребностям клиентов, а также благодаря внедрению современной технологии.

tuntee 83,33 %
ei tunne 16,66 %

määritelmiä: etu kilpailussa, edut verrattuna kilpailijoihin, missä olemme parempia,

11) концепция

Ведется разработка общей концепции изделий для пола, внутренней обшивки и листовых материалов.

tuntee 50 %
ei tunne 50 %

määritelmiä: kehityksen suunta, keskeinen kehityssuunnitelma, tavoite

12) экономия затрат

Задача заключается в повышении эффективности производства и экономии затрат.

tuntee 100 %

määritelmiä: kustannusten vähentäminen

13) линейная организация

Передача идей с уровня проекта в линейную организацию для воплощения их на практике требует мотивированности и преданности персонала своему делу.

tuntee 50 %
ei tunne 50 %

määritelmiä: organisaatio, jolla linjajohto; linjassa aleneva organisaatio; samalla tasolla tapahtuva tehtäväkierto

14) преимущество масштабирования

В Финляндии целесообразно использовать преимущества масштабирования производства, то есть повышать эффективность путем специализации по линейкам продукции и сырья.

tuntee 50 %
ei tunne 50 %

määritelmiä: kaikki yksiköt yhdessä, laajentaminen, tuotannon laajentaminen

15) экспертная группа

Экспертные группы, работа которых началась в конце прошлого – начале нынешнего года в рамках "Производства продукции из березы", в своей деятельности используют специальное ноу-хау заводов.

tuntee 33,33 %
ei tunne 66,66 %

määritelmiä: antaa lausuntoja, asiantuntijaryhmä

16) область деятельности "Производство продукции из древесины"

Директор по сбыту с энтузиазмом описывает картину будущего, в которой Область деятельности "Производство продукции из древесины" играет роль кормчего, создавая новые изделия и пакеты обслуживания.

tuntee 83,33 %
ei tunne 16,66 %

määritelmiä: yksiköt puuteollisuudessa; kaikki, jotka tekemisissä puun kanssa;

17) команда

Затем осенью будет продолжена постановка целей перед подразделениями и командами дивизиона в соответствии с уже апробированным процессом S-imple.

tuntee 66,66 %
ei tunne 33,33 %

määritelmiä: ryhmä ihmisiä, joilla sama päämäärä; jokaisella esimiehellä on omansa

18) служащие

В отрасли" Продукция из древесины" беседы по развитию проводятся в довольно хорошем темпе уже на уровне служащих, говорит Хаапалайнен.

tuntee 100 %

määritelmiä: ei tehtaalla töissä – ne joilla ei korkeakoulututkintoa; ne, joilla kuukausipalkka; ITR (inzhenerno-tehnitsheskie rabotniki);

19) система организации работы

В новую систему организации работы заводов входит специальный" комплект инструментов", который состоит из разнообразных средств, предназначенных для решения возникающих проблем.

tuntee 0 %
ei tunne 100 %

20) рабочая инструкция

В ближайшее время начальники по охране труда подразделений получат рабочие инструкции, в соответствии с которыми они смогут при помощи инспекционного перечня изучить существующие риски, а также определить мероприятия и назначить ответственных по исправлению обнаруженных недостатков.

tuntee 100 %

määritelmä: työpaikkaohje, jokaisella työpisteellä oleva ohje, työlain määräämä työpaikkaohje, työohje, työpisteohje; tehtäväkuvaus, jossa määritelty henkilökohtaiset velvollisuudet.

21) разработка продукции

Ответственность за разработку продукции несут группы специалистов, обслуживающих сегменты клиентов.

tuntee 100 %

määritelmiä: tuotteen kanssa tehtävä työ, uusien lajien kehittäminen, uusien tuotteiden käyttöönotto

22) базовый профессионализм

Другой серьезной задачей является непрерывное совершенствование нашего связанного с производством фанеры базового профессионализма так, чтобы на его основе строит дальнейший рост дивизиона.

tuntee 100 %

määritelmiä: pohja, minimi ammattipohja, tiedon taso, pohjataso, perustietotaso ilman työkokemusta

6.2 Yhteenveto haastattelun tuloksista

Haastattelututkimukseen osallistuneista työntekijöistä kaikki tunsivat 10 sanaa 22:sta. Tämä tulos perustuu työntekijöiden itse antamaan vastaukseen, eikä sen vuoksi ole objektiivinen. Vastaajat saattoivat sanoa, että tuntevat termin, mutta määritelmä paljasti, että todellisuudessa he luulevat sanan tarkoittavan jotain muuta. Seuraavassa esimerkissä (7) on muutamia termien määritelmiä, joista näkee, kuinka työntekijät ovat termit ymmärtäneet.

(7) **служащие**

В отрасли" Продукция из древесины" беседы по развитию проводятся в довольно хорошем темпе уже на уровне служащих, говорит Хаапалайнен.

määritelmiä: ei tehtaalla töissä – ne joilla ei korkeakoulututkintoa; ne, joilla kuukausipalkka; ITR (inzhenerno-tehnitsheskie rabotniki);

ценностная шкала

Сотрудники деятельно и с энтузиазмом занимаются внедрением новой технологии и развитием ценностной шкалы в соответствии с осью "клиент- лес- распиловка- обработка".

määritelmiä: hinnasto, arvojen tason mittari, miten tärkeänä pitää jotain asiaa, kouluarvosana

Haastattelun tekemiseen oli aikaa yksi päivä, mikä rajoitti osallistujien määrää. Osallistujat valittiin sattumanvaraisesti eikä heidän kanssaan sovittu etukäteen haastattelusta, vaan työpäivän aikana heitä pyydettiin osallistumaan spontaanisti haastatteluun. Haastateltavilla oli myös mahdollisuus kieltäytyä, mutta kukaan ei kieltäytynyt. Haastattelun tekemistä hankaloitti aiheen vaikeus: termien selittäminen tuottaa usein vaikeuksia myös kielen ammattilaisille. Termejä oli paljon ja haastateltavat väsyivät pian. Haastattelun tuloksista ja itse haastattelutilanteesta selvisi kuitenkin se, että Venäjän-tehtailla ihmiset ovat hyvin paikkakuntaorientoituneita, ja hakevat näin sanoillekin määritelmiä lähipiiristään. Yleinen tietotaso UPM:stä on alhainen. Termeistä toiset, jotka toistuvat koko ajan ja samoina, tunnetaan hyvin, kuten: *непрерывное совершенствование* tai *руководящая зпунна*. Vieraammat sanat jäivät usein tuntemattomiksi.

7 Tulosten arviointia

UPM:n Venäjän-yksiköissä on töissä ihmisiä, joilla on hyvin erilainen kulttuuri- ja koulutustausta. UPM on ylpeä siitä, että Venäjän-tehtaiden henkilöstöstä suurella osalla on akateeminen koulutus. Koulutus vaikuttaa siihen, miten helposti ihminen ymmärtää ja omaksuu tekstejä, mutta liike-elämän sanaston kohdalla, ja erityisesti kun kysymyksessä ovat vielä toisesta kielestä käännetty termit, saattaa syntyä vaikeuksia. Venäjällä toimivat suomalaiset teollisuusyritykset ovat hyvässä asemassa, koska keskimäärin tuotantotyöntekijät ovat varmasti koulutetumpia kuin Suomessa. Venäjän nykytilanteessa on taloudellisesti kannattavampaa tehdä vaneria kuin toimia lääkärinä tai opettajana.

Aiemmin tässä tutkimuksessa esitetty Marja Jäniksen näkemys siitä, kuinka kaikilla kääntäjillä on omat vastinepankkinsa, joita he päivittävät ja täydentävät työnsä ohessa, ei näytä pätevän ainakaan Puutuotetoimialan käyttämiin kääntäjiin. Yritys, joka haluaa viestiä toisessa maassa olevalle henkilöstölleen näiden omalla kielellään, niin kuin tämän tutkimuksen tapauksessa venäjäksi, on täysin käännöstoimiston armoilla, mikäli sillä ei ole viestinnässä venäjänkielentaitoista henkilöstöä. Tällaisessa tapauksessa käännöstoimiston vastuu tuottamastaan tekstistä on mielestäni vielä suurempi kuin tapauksissa, joissa tekstejä oikoluetaan vielä yrityksessä ennen niiden julkaisemista.

Liike-elämän kieli elää koko ajan ja uusia sanoja syntyy. Kun ulkomaalainen yritys lähtee Venäjän markkinoille ja hankkii venäläistä työvoimaa, pidetään usein tärkeänä, että uusi henkilöstö saadaan mahdollisimman pian yrityksen vakiintuneiden henkilöstö- tms. käytäntöjen piiriin. Tämä tarkoittaa

venäläiselle henkilöstölle suunnatonta uusien käsitteiden ja sanojen tulvaa. Mahtikäskyllä yhtäkkiä kaikki vanha ja tuttu muuttuu uudeksi ja käsittämättömäksi. Tällöin ei riitä, että viestinnän ja henkilöstön välissä on vain kääntäjä, vaikka tämä olisikin hyvä ja pätevä, vaan tarvitaan myös aitoa kulttuurin- ja kielentuntemusta.

UPM Puutuotetoimialalla kääntäjät ovat luoneet käännösvastineita sanoille, ja ne on otettu käyttöön käsitteille, jotka ovat tulleet tarpeellisiksi yhteistyön tiivistyessä yrityksen eri maissa sijaitsevien yksiköiden välillä. Käännösvastineiden käyttö ei kuitenkaan ole johdonmukaista, mikä johtuu paljolti siitä, että kääntäjät eivät ole yhteydessä toisiinsa eikä yritys ole ilmeisesti pitänyt tarpeellisena termityötä. Ainakin viestinnän osalta, esimerkiksi henkilöstölehden tapauksessa, yrityksestä puuttuu kyky ottaa kantaa käännoistoimiston tekemiin ratkaisuihin.

Tämä tutkimus osoittaa, että Wood&Peoplen käänöksissä on yhdelle termille useita käännosvariantteja. UPM.ru:ssa saatetaan puhua samasta käsitteestä, mutta taas eri sanoilla. Tällaisesta käännoistoiminnasta johtuen esimerkiksi toimialan nimelle, Puutuotetoimiala, esiintyy tutkimusaineistossa ainakin 11 erilaista venäjänkielistä nimitystä. Kyse on yrityksen yhden toimialan nimestä, eikä vain jostain yksittäisestä termistä. Tämän voi jo varmasti sanoa johtavan venäjänkielistä henkilöstöä harhaan.

Käyttövastineet, mikäli ne eivät ole vakiintuneita kohdenryhmän kielenkäyttöön, ovat vaikeammin ymmärrettäviä kuin kontekstivastineet, koska erikoistermejä on sinällään jo hankala ymmärtää. Tämän vuoksi kääntäjä on toiminut hyvin käyttäessään kontekstivastinetta, joko tahallaan tai vahingossa. Yleisen ymmärtämisen kannalta ratkaisu on hyvä. Toisaalta jos yhtiössä käytettäisiin toistuvasti samoja käännostermejä, ne muuttuisivat pikkuhiljaa tutuiksi henkilöstölle.

Wood&Peoplen käänöksissä käytetyistä termeistä 22,8 % löytyi myös vertailuaineistona käytetyistä henkilöstölehti UPM.ru:n teksteistä. Sana saattoi esiintyä UPM.ru:ssa kuitenkin eri merkityksessä. Tämäkin osoittaa, että termit eivät ole säännönmukaisesti käytössä, vaan molemmissa lehdissä niitä käytetään hyvin vapaasti, ilman yhteisesti sovittuja pelisääntöjä.

Termien yhtenäisen käytön puuttuminen voi kertoa kääntäjän sitoutuneisuudesta annettuun tehtävään, tai mahdollisesti liian tiukasta aikataulusta tehdä käännoistyö, jolloin kääntäjä ei ole

kyennyt ottamaan selvää yrityksessä käytössä olevista termeistä. Toisaalta, jos Wood&People on käännetty aina samassa käännöstoimistossa, termien pitäisi olla yhtenäisiä ainakin tämän yhden lehden sisällä. Kaikki vakavasti otettavat käännöstoimistot käyttävät nykyään käännösmuisteja, joista on helppo löytää aiemmin käytetyt termit. Sitoutuneisuudesta tai ajan puutteesta voi johtua myös tekstin käännöstapa. Henkilöstölehden kaltainen teksti sijoittuu Touryn (Komissarov 2000: 124 - 131) jatkumolla sananmukaisuudesta hyväksyttävyyteen sen hyväksyttävyyttä päähän, ja tällaiselle tekstille on tärkeää olla mahdollisimman samankaltainen vastaavien kohdekielisten tekstien kanssa ja toimia kohdekulttuurissa kuten autenttinen kohdekielinen teksti. Tämä ei kuitenkaan toteudu Wood&Peoplen käännöksissä, vaan lauseet ovat lähes poikkeuksetta suoria käännöksiä, kuten seuraavista esimerkeistä (8), (9) ja (10) voidaan todeta:

- (8) Henkilöstöllä on innostunut ja aktiivinen ote uuden teknologian käyttöönottamiseksi ja arvoketjun kehittämiseksi akselilla asiakas-metsä-sahaus-jalostus.
Сотрудники деятельно и с энтузиазмом занимаются внедрением новой тех и развитием ценностной шкалы в соответствии с осью "клиент-лес-распиловка-обработка".
- (9) Hyvä oivallus WISA-brändin ja asiakaslähtöisen markkinakonseptin kehittämiseen.
Хорошая идея для развития брэнда WISA и концепции маркетинга с концентрацией основного внимания на клиентах.
- (10) Kilpailuetu saavutetaan erikoistumalla pidemmälle jalostettuihin, asiakaslähtöisiin tuotteisiin ja uutta teknologiaa soveltamalla.
Конкурентные преимущества достигаются путем специализации на углубленной переработке изделий, адаптированных к потребностям клиентов, а также благодаря внедрению современной технологии.

Pistokoetyylisenä puolistrukturoituna haastatteluna tehdyssä tutkimusosassa kaikki tutkimukseen osallistuneet työntekijät vastasivat, että ymmärtävät täysin Wood&Peoplen artikkeleita. Tarkempi analyysi kuitenkin osoitti, että yksittäiset termit ovat usein huonosti tunnettuja. Ja vaikka vastaaja saattoi vastata, että tuntee sanan, hän ei pystynyt sitä määrittelemään, tai määritteli niin, että vastauksesta saattoi ymmärtää hänen tarkoittavan jotain muuta.

Vaikka haastattelun otos oli hyvin pieni, uskon että tulokset vastaavat todellisuutta. Ne voivat antaa jopa liian hyvän kuvan todellisuudesta, koska vastaajista viisi kuului toimihenkilöihin tai ylempiin toimihenkilöihin. Mikäli samalla otoksella olisi kysytty vain tuotantotyöntekijöiltä, jotka ovat henkilöstölehden suurin potentiaalinen lukijaryhmä, tulokset saattaisivat näyttää viestinnän kannalta huonommilta.

Wood&Peoplen skannausvaiheessa ilmeni vielä asia, joka vaikuttaa myös henkilöstölehden koko kuvaan: venäjänkielisissä käännöksissä on todella paljon kirjoitusvirheitä. Tämä saattaa johtua siitä, että käännös ladotaan painoon eikä vedosta pysty enää sen jälkeen kukaan yrityksessä oikolukemaan kielitaidon puutteen vuoksi. Seuraavassa yksi esimerkki (11) tällaisesta virheestä, jossa lauseesta puuttuu sana tai sanoja, ja viesti jää epäselväksi:

- (11) Общение напрямую с потребителем требует совершенно другого подхода и знаний по сравнению с продажей изделий промышленным клиентам, поэтому ассортимент потребительских товаров полностью – сфера ответственности **группы специалистов AW** (Advanced Wood Team – Группа разработчиков передовых изделий из древесины), являющейся частью сегмента дистрибьюторской деятельности.

Nykypäivänä käännöstoimistot tarjoavat myös taitto- ja oikolukupalveluita, joten

taitossa syntyneet virheet voidaan halutessaan välttää. Palveluun kuuluu tekstin taitto annettuun, esimerkiksi suomenkieliseen lehtipohjaan, ja kääntäjän tekemä oikoluku.

Toisinaan myös alkuteksti on ymmärretty väärin, mikä näkyy seuraavassa esimerkissä (12) ja sen takaisinkäännöksessä suomen kieleen:

- (12) Kustannussäästöjä syntyy, kun talous- ja tietohallintopalvelut voidaan jakaa.

К этому следует прибавить экономию средств, поскольку расходы на содержание офиса и телекоммуникационные услуги можно разделить между подразделениями.

Tähän tulee lisätä varojen säästäminen, koska kulut toimiston ylläpidosta ja televiestintäpalveluista voidaan jakaa yksiköiden kesken.

Tähän tutkimukseen mielenkiintoista lisätietoa olisi tuonut myös kysely, joka olisi voitu tehdä henkilöstölehdessä käytetyistä termeistä UPM Puutuotetoimialan henkilöstölle Suomessa. Tällöin tulokset olisivat voineet osoittaa, että ongelma ei olekaan käännöksessä vaan jo lähtökielen sanavalinnoissa ja lauserakenteissa. Tosin kääntäjä voi halutessaan tehdä myös hieman huonommasta lähtötekstistä hyvää kohdekielistä tekstiä näin halutessaan, mutta se vaatii taas entistä enemmän aikaa ja vaivaa.

Puutuotetöimiala on haudattu ja niin myös tämän tutkimuksen kohteena olleet lehdet, mutta näiden tilalla ovat nyt uudet liiketoimintayksiköt ja uutta henkilöstölehteä odotetaan. Kääntämisen ongelmat ja niiden vaikutus sisäisen viestinnän onnistumiseen eivät poistu liiketoimintayksikön tai lehden nimeä vaihtamalla. Ne ovat kysymys, joka yrityksen pitää ratkaista, mikäli se tahtoo tavoitella onnistunutta viestintää yli valtionrajojen. Sen vuoksi tämä ja muut tämäntyyppiset tutkimukset eivät ole turhia.

Lähteet

- Adler, N. 1991. *International Dimensions of Organisational Behavior*. Belmont, CA.: Wadsworth Publishing Company.
- Adler, N. and Ghadar, F. 1990. "International Strategy from the Perspective of People and Culture: The North American Context." In Rugman, A. (ed.) 1990. *Research in Global Strategic Management: International Business Research for the Twenty-First Century; Canada's New Research Agenda*, vol. 1. Greenwich, Conn.: JAI Press. p. 179-205.
- Eskola, J., Suoranta, J. 1998. *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Vastapaino. Tampere.
- Fedorov, A.V. 1983. *Osnovy obščej teorii perevoda (lingvističeskie problemy)*. 4-e izd., pererab. i dop. Moskva: Vysšaja škola.
- Fielding, N. 1993. *Qualitative interviewing*. Teoksessa N. Gilbert (toim.) *Researching social life*. London. Sage, 135-153.
- Hall, E. 1973. *The Silent Language*. New York: Anchor Press Doubleday.
- Hofstede, G. 1991. *Cultures and Organizations. Software of the Mind*. Lontoo: McGraw-Hill Book Company.
- Ingo, R. 1990. *Lähtökielestä kohdekieleen. Johdatusta käänntieteeseen*. WSOY, Juva.
- Itkonen, T. 2000. *Uusi kieliopas*. Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki.
- Jänis, M. 2006. *Venäjistä suomeksi ja suomesta venäjäksi*. Aleksanteri-instituutti, Helsinki.
- Komissarov, V. 2000. *Obščaja teorija perevoda*. Moskva: Jurait i TsheRo.
- Kuusinen M., Ollikainen V., Syrjäläinen J. 1999. *Uusi venäläis-suomalainen suursanakirja*, Moskova.
- Hirsjärvi, S., Hurme, H. 2000. *Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Yliopistopaino, Helsinki.
- Lappalainen, M. 2004. *Käännetään suomeksi*. Teoksessa Oittinen, R. ja Mäkinen, P. *Alussa oli käänntös*. Tampereen yliopistopaino Oy.
- Lehtonen, J. 2000. *Toimiva viestintä*. Teoksessa Aula, P. ja Hakala, S. (toim.) *Kolmet kasvot: näkökulmia organisaatioviestintään*, 187-208. Loki-kirjat, Helsinki.
- Leppihalme, R. 2000. *Kulttuurisidonnaisuus kaunokirjallisuuden kääntämisessä*. Outi Paloposki – Henna Makkonen-Craig (toim.), *Käännöskirjallisuus ja sen kritiikki* s. 89–105. Helsingin yliopiston käännöstieteellisiä julkaisuja I. Yliopistopaino, Helsinki.
- Mihailov, Mihail 2003. *Parallelnye korpusa hudožestvennyh tekstov: principy sostavlenija i vozmožnosti primenenija v lingvističeskih i perevodovedčeskih issledovanijah*. Acta Universitatis Tamperensis. Tampere.
- Nord, C. 1997. *Translation as a Purposeful Activity. Fictionalist Approaches Explained*. St. Jerome. Manchester.
- Oittinen, R. 2000. *Kääntäminen uudelleenlukemisena ja uudelleenkirjoittamisena*. Outi Paloposki – Henna Makkonen-Craig (toim.), *Käännöskirjallisuus ja sen kritiikki* s. 265–285. Helsingin yliopiston käännöstieteellisiä julkaisuja I. Yliopistopaino, Helsinki.
- Oittinen, R. ja Mäkinen P. 2004 (toim.), *Alussa oli käänntös*, Tampereen Yliopistopaino Oy.
- Reiss, K, Vermeer, H. 1986. *Mitä kääntäminen on? Teoriaa ja käytäntöä*. Gaudeamus, Helsinki.

- Salo-Lee, L. 1996. Kieli, kulttuuri ja viestintä. Teoksessa Salo-Lee, Malmberg, Halinoja. Me ja Muut. Kultturienvälinen viestintä. Yle opetuspalvelut. Jyväskylä 1998.
- Siukosaari, A. 2002. Yhteisöviestinnän opas. 2. tarkistettu painos. Hakapaino, Helsinki.
- Snell-Hornby, M. 1989. Translation studies. An integrated approach. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Sorsa, A. ja Turtia, K. 1996. Toim. Nykysuomen käyttötieto. Kustannusosakeyhtiö Otava.
- Sunnari, M. 2006. Kääntäjän ja tulkin kielitaito. Teoksessa Tommola, J. (toim.) Kieli ja kulttuuri kääntäjän työvälineinä, 25-36. Turun yliopisto.
- Suonuuti, H. 2006. Sanastotyön opas. Sanastokeskus TSK ry, Helsinki.
- Teva, T. 2004. Kääntäjä yhteiskunnan ytimessä. Teoksessa Oittinen, R. ja Mäkinen, P. Alussa oli käänös. Tampereen yliopistopaino Oy.
- Wiio, O.A. 1989. Viestinnän perusteet. 5., uudistettu painos. Amer-yhtymä Oy, Espoo.
- Vehmas-Lehto, I. 1989. Quasi-correctness: a critical study of Finnish translations of Russian journalistic texts. Neuvostoliittoinstituutin vuosikirja, 31. Helsinki: Neuvostoliittoinstituutti.
- Vehmas-Lehto, I. 1999. Kopiointia vai kommunikointia. Johdatus käänösteoriaan. Oy Finn Lectura Ab.
- Vehmas-Lehto, I. 2005. Rakennearsoja ja piilovirheitä. Kohti selkeämpää käsitystä käänösvirheistä. Teoksessa Kielen matkassa multimediaan. Näkökulmia kääntämisen tutkimiseen ja opiskelemiseen. Toim. Hilka Yli-Jokipii. Helsingin yliopisto, käännöstieteen laitos.

UPM.RU 4 /2008

Verkkolähteet:

Kotus 1998. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen kielipoliittinen ohjelma 1998 <http://www.kotus.fi/index.phtml?s=2064>

UPM-Kymmene www.upm-kymmene.com

UPM-Kymmene www.upm-kymmene.ru

Vaahterikko-Mejía, P. 2003. Yhteisöviestinnän perusteet -verkko-oppimateriaali – Artikkelit – Kansainvälinen julkisuustyö – organisaatio ja viestintäammattilainen globaalissa toimintaympäristössä. http://www.jyu.fi/viesti/verkkotuotanto/yviperust/artikkelit/kansainvalinen_julkisuustyö.html

Venla 2 / 2008. Suomalais-venäläisen kauppakamarin jäsentiedote.

http://www.finruscc.fi/files/3740/Venla2_08_naytto.pdf

Wikipedia <http://fi.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Etusivu>

Liitteet

Liite 1. Tutkimuksen kohteena olevien termien käännösvariantit

arvoketju	ценностная шкала	Henkilöstöllä on innostunut ja aktiivinen ote uuden teknologian käyttöönottamiseksi ja arvoketjun kehittämiseksi akselilla asiakas-metsäsahaus-jalostus. Сотрудники деятельно и с энтузиазмом занимаются внедрением новой тех и развитием ценностной шкалы в соответствии с осью ”клиент-лес-распиловка-обработка”.
asiakaslähtöinen	адаптированный к потребностям клиентов	Kilpailuetu saavutetaan erikoistumalla pidemmälle jalostettuihin, asiakaslähtöisiin tuotteisiin ja uutta teknologiaa soveltamalla. Конкурентные преимущества достигаются путем специализации на углубленной переработке изделий, адаптированных к потребностям клиентов , а также благодаря внедрению современной технологии.
	исходя из интересов заказчиков	Toinen merkittävä asia on se, että teemme vaneria asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti. Кроме того, существенным является, что мы производим фанеру экономично и исходя из интересов заказчиков .
	концентрация основного внимания на клиента	Hyvä oivallus WISA-brändin ja asiakaslähtöisen markkinakonseptin kehittämiseen. Хорошая идея для развития брэнда WISA и концепции маркетинга с концентрацией основного внимания на клиентах .
	близость к клиентам	Verratessaan entistä ja nykyistä työpaikkaansa Minna kertoo panneensa merkille asiakaslähtöisyyden , joka leimaa T&K-keskuksen toimintaa. Сравнивая предыдущее и нынешнее

		рабочие места, Минна отмечает, что обратила внимание на близость к клиентам , накладывающую печать на всю деятельность Центра исследований и развития.
	исходя из потребностей клиентов	Segmenteillä on nykyään iso rooli investointien asiakaslähtöisessä käynnistämässä, mikä edellyttää hyvää käsitystä tuotantomahdollisuuksista. В настоящее время сегменты обладают большой ролью в распределении инвестиций, исходя из потребностей клиентов , что предполагает хорошее представление о возможностях производства.
	ориентированность на клиента	Asiakaslähtöisyys -sarjassa palkittiin WISA-Form Elephantin taustan logo-laminaatti. В номинации " Ориентированность на клиента " были награждены ламинаты-логотипы WISA-Form Elephant.
asiakassegmenttitiimi	группа специалистов, обслуживающих сегменты клиентов	Tuotekehityksestä vastaavat asiakassegmenttitiimit . Ответственность за разработку продукции несут группы специалистов, обслуживающих сегменты клиентов .
erilaistaminen	дифференцированность	Tuotteiden erilaistaminen ja valmistusteknologian hallinta ovat vakuuttaneet asiakkaamme. Наши клиенты удовлетворены дифференцированностью нашей продукции и уровнем менеджмента нашей производственной технологии.
	специализирование	Toimintamme pääpaino on aina vain vahvemmin erikoisvanereissa sekä tuotteiden ja bisnesten erilaistamisessa valittujen asiakasryhmien mukaan." Акцент нашего бизнеса будет все более смещаться на специальные виды фанеры, а также в сторону специализирования продукции и бизнеса в соответствии с выбранными группами клиентов.
funktio	структурное	Strategiat laaditaan yhdessä eri toimialojen ja funktioiden kanssa

	подразделение концерна	hankintatiimeissä. Разработку стратегий планируется вести в сотрудничестве с разными областями деятельности и структурными подразделениями концерна в рамках сорсинговых групп.
	отдел	Lisäksi käytössä tulee olemaan toimialojen ja funktioiden hyväksymiä lisäohjeita. Дополнительно будут разработаны разнообразные инструкции и рекомендации, утвержденные на уровне отрасли или отдела .
	подразделение	Myös funktiot ovat alkaneet toimia globaalisti. В разных подразделениях компании также успешно внедряется глобальный подход.
jatkuva kehittäminen	потребность в постоянном развитии и самосовершенствовании	Jatkuva kehittäminen on Hannulla verissä Потребность в постоянном развитии и самосовершенствовании - у Ханну в крови
	непрерывное совершенствование	Toinen merkittävä haaste on nykyiseen vaneribisnekseen liittyvän ydinosaamisemme jatkuva kehittäminen , jonka varaan on mahdollista rakentaa tulevaa kasvua. Другой серьезной задачей является непрерывное совершенствование нашего связанного с производством фанеры базового профессионализма так, чтобы на его основе строит дальнейший рост дивизиона.
johtoryhmä	группа руководителей	Entä mitkä ovat keskeisimmät tavoitteet, jotka olette johtoryhmässänne asettaneet? А каковы главные задачи, которые ваша группа руководителей ставит перед собой?
	руководящая группа	Sahaliiketoiminnan johtoryhmän toiminta on päässyt hyvään vauhtiin. Руководящая группа лесопильного дивизиона приступила к полноценной работе.

	руководство	<p>Vaneriliiketoiminnan johtoryhmä laatii parhaillaan uutta strategiaa, joka perustuu liiketoiminnan merkittävään kasvattamiseen.</p> <p>Руководство дивизиона фанеры в настоящее время вырабатывает новую стратегию, направленную на значительный рост бизнеса.</p>
	менеджеры компании	<p>Toimintaohjeiden käyttöönotto on jo alkanut johtoryhmien tapaamisissa, joista sitä lähdetään viemään linjaorganisaatiossa alaspäin.</p> <p>Внедрение Кодекса корпоративного поведения уже началось с дискуссий с менеджерами компании, которые потом доведут Кодекс по сведениям своих подчиненных.</p>
kehityskeskustelu	беседа по вопросам развития	<p>Kukkolan mielestä kehityskeskustelut ovat erittäin tärkeitä tilaisuuksia, joissa sekä työntekijä että työnjohtaja voivat käydä läpi asioita.</p> <p>По мнению Кукколы, беседы по вопросам развития имеют важное значение, потому что они позволяют работнику и начальнику обсудить различные вопросы.</p>
	обсуждение личных творческих планов	<p>EES: llä on selvä yhteys niin S-implementointiin ja kehityskeskusteluihin kuin johtamisen periaatteisiinkin", hän toteaa.</p> <p>Опрос EES связан как с процессом S-implementoinnin, так и с обсуждением личных творческих планов, и с принципами менеджмента".</p>
	обсуждение результатов трудовой деятельности и планирования карьеры	<p>Erilaisten tiedotustilaisuuksien lisäksi toimintaohjeet sisällytetään myös UPM:n toimintajärjestelmään ja henkilöstökäytäntöihin, kuten kehityskeskusteluihin.</p> <p>Кодекс будет включен в Систему управления UPM и внедрен в практическую деятельность отдела по работе с персоналом, например, он будет учитываться во время обсуждения результатов трудовой деятельности и планирования карьеры.</p>
	беседа по развитию	<p>Molempien miesten mielestä kehityskeskustelut edistävät</p>

	работников	työhyvointia. По мнению обоих наших собеседников беседы по развитию работников способствуют углублению благоприятной атмосферы.
kehitysryhmä	группа по развитию	Koulutuksen kävi ensin Kalson kehitysryhmä , jonka jälkeen sitä on laajennettu kaikille toimihenkilöille sekä osastokehitysryhmiin. Это обучение первой прошла группа по развитию завода в Калсо, а затем оно было распространено на всех служащих и группы развития цехов.
	группа развития	Käytännön toimenpiteenä motivoinnin ja työyhteisön hyvinvoinnin lisäämiseksi toimialalla on viety eteenpäin yhteistoimintaa kehitysryhmien avulla. В качестве практических мер по улучшению мотивации и благоприятной атмосферы в трудовом коллективе в отрасли эффективно развивается сотрудничество с группами развития .
kilpailuetu	конкурентоспособность по сравнению с	Japanin markkinoilla laadun merkitys on entisestään kasvanut, mikä on parantanut kilpailuetuamme keskieurooppalaisiin ja amerikkalaisiin valmistajiin nähden. На японском рынке еще более возросло значение качества продукции, что улучшило нашу конкурентоспособность по сравнению с производителями из Центральной Европы и США.
	конкурентные преимущества	Kilpailuetu saavutetaan erikoistumalla pidemmälle jalostettuihin, asiakaslähtöisiin tuotteisiin ja uutta teknologiaa soveltamalla. Конкурентные преимущества достигаются путем специализации на углубленной переработке изделий, адаптированных к потребностям клиентов, а также благодаря внедрению современной технологии.
konsepti	рецепт	Samalla konseptilla ei voida keskustella ihan kaikkien kanssa. Один рецепт для общения со всеми не годится.

	концепция	Lattia-, sisäverhous- ja listatuotteista kehitetään yhtenäistä konseptia . Vedetaan разработка общей концепции изделий для пола, внутренней обшивки и листовых материалов.
	принцип	Ulkoverhouspaneelleille on myös tehty oma kansionsa samalla konseptilla . Для панелей внешней отделки также подготовлена своя папка с образцами по такому же принципу .
kustannussäästö	экономия трудовых затрат	Tuikin katkontatarkkuudella voidaan saada aikaan huomattavia raaka-aine- ja kustannussäästöjä . С помощью более точной раскрывки древесины можно достичь значительной экономии сырья и трудовых затрат .
	экономия затрат	Tavoitteena on nostaa tehokkuutta ja löytää kustannussäästöjä . Задача заключается в повышении эффективности производства и экономии затрат .
	экономия средств	Kustannussäästöjä syntyy, kun talous- ja tietohallintopalvelut voidaan jakaa. К этому следует прибавить экономии средств , поскольку расходы на содержание офиса и телекоммуникационные услуги можно разделить между подразделениями.
	увеличение экономии	Toinen, tärkeäksi kustannussäästö kohteeksi segmentissä kirjattu asia on pakkaaminen. Вторым по важности фактором увеличения экономии в сегменте является упаковка.
linjaorganisaatio	линейная организация	Ideoiden siirtäminen projektilta linjaorganisaation toteutettavaksi vaatii motiivointia ja työntekijöiden sitouttamista, jotta uudet toimintatavat saadaan käyttöön. Передача идей с уровня проекта в

		линейную организацию для воплощения их на практике требует мотивированности и преданности персонала своему делу.
	подчиненные	Toimintaohjeiden käyttöönotto on jo alkanut johtoryhmien tapaamisissa, joista sitä lähdetään viemään linjaorganisaatiossa alaspäin. Внедрение Кодекса корпоративного поведения уже началось с дискуссий с менеджерами компании, которые потом доведут Кодекс по сведения своим подчиненных .
mittakaavaetu	преимущество масштабирования	Suomessa on tarkoituksenmukaista hyödyntää mittakaavaetua , missä tehokkuutta haetaan erikoistumalla tuotteissa ja raaka-aineessa. В Финляндии целесообразно использовать преимущества масштабирования производства , то есть повышать эффективность путем специализации по линейкам продукции и сырья.
osaamistiimi	экспертная группа	Vuodenvaihteessa käynnistyneet koivuryhmän osaamistiimit hyödyntävät tehtaiden erityisosaamista. Экспертные группы , работа которых началась в конце прошлого – начале нынешнего года в рамках ”Производства продукции из березы”, в своей деятельности используют специальное ноу-хау заводов.
puutuotetoimiala	дивизиона Продукции из древесины	Viimeisen kolmen vuoden aikana Puutuotetoimialalla tehtiin organisaation perusrakenteissa suuria muutoksia kannattavuuden parantamiseksi. За последние три года в дивизионе Продукции из древесины были проведены крупные организационные реформы с целью повышения рентабельности.
	Область деятельности «Производство продукции из древесины»	Laura Laresta ei tarvitse maanitella puhumaan tuotekehityksen puolesta. Myyntijohtaja maalaa innostuneena esiin kuvan tulevaisuudesta, jossa Puutuotetoimiala näyttää tietä tuotteiden ja palvelupakettien kehittäjänä.

		Лаура Ларес не нужно уговаривать назвать преимущества и пользу, которые предоставляет деятельность по разработке продукции. Директор по сбыту с энтузиазмом описывает картину будущего, в которой Область деятельности "Производство продукции из древесины" играет роль кормчего, создавая новые изделия и пакеты обслуживания.
	отрасль «Продукция из древесины»	Konserni on asettanut tavoitteeksi päästä poissaoloissa alle 4 prosentin vuoteen 2008 mennessä. " Puutuotetoimialalla se on mahdollista, jos toimihenkilöt ovat mukana tilastossa." Концерн задался целью снизить процент невыходов на работу до менее чем 4 процентов к концу 2008 года. " В отрасли "Продукция из древесины" это возможно, если в статистику будет включена и администрация".
	отрасль «Изделия из древесины»	Heikki Takala tutkii Puutuotetoimialan tuoreita sairauspoissaolotilastoja. Хейкки Такала изучает свежую статистику отрасли "Изделия из древесины" в части невыходов на работу по болезни.
	область деятельности "Производство продукции из древесины"	Puutuotetoimialalla on viidentoista vuoden aikana suoritettu 740 ammatti- tai erikoisammattitutkintoa. В течение 15 лет в области деятельности "Производство продукции из древесины" дипломы по различным специальностям получили 740 человек.
	дивизион "Изделия из древесины"	Tämä lehti oli jo menossa painoon, kun kuulimme uutisen Puutuotetoimialan jakamisesta kahteen liiketoimintaan. Этот номер журнала уже был готов к печати, когда мы узнали новость о разделении дивизиона "Изделия из древесины" на два разных направления бизнеса.
	область деятельности "Изделия из древесины"	Parkettiaihio tukee myös erinomaisesti Puutuotetoimialan strategista tavoitetta lisätä jatkojalostusta", perustelee Anttila. Паркетная заготовка отлично вписывается в стратегию развития

		дополнительной обработки области деятельности" Изделия из древесины" - обосновывает Анттила
	отрасль, производящая изделия из древесины	Puutuotetoimialalla tuotantolaitosten päästöt ovat pieniä, ja suurin osa sivutuotteista menee paperin tai energian tuotantoon. Вредные выбросы на производственных мощностях в отрасли, производящей изделия из древесины , невелики и большая часть побочных продуктов используется для производства бумаги или выработки энергии.
tiimi	группа специалистов	Kun olemme tekemisissä suoraan kuluttajan kanssa, se vaatii aivan erilaista osaamista kuin myyminen teollisille asiakkaille. Siksi se tuotteisto on keskitetty kokonaan AW-tiimille (Advanced Wood Team), joka on osa jakelusegmenttiorganisaatiota. Общение напрямую с потребителем требует совершенно другого подхода и знаний по сравнению с продажей изделий промышленным клиентам, поэтому ассортимент потребительских товаров полностью – сфера ответственности группы специалистов AW (Advanced Wood Team – Группа разработчиков передовых изделий из древесины), являющейся частью сегмента дистрибьюторской деятельности.
	команда	Toimialan yhteisten toimintojen neljän ostajan tiimi hankkii vaneri- ja viilutehtaille keskitetysti materiaaleja ja vastuut on jaettu tavararyhmittäin. Команда из четырех закупщиков области деятельности "Производство продукции из древесины" централизованно закупает материалы для фанерных заводов и заводов по производству шпона, разделяя между собой ответственность по группам изделий.
	коллектив	Mukavassa tiimissä on kiva työskennellä ja tilausten määrästä voi nähdä heti työnsä tuloksen. В хорошем коллективе приятно

		<p>работать, а по количеству заказов можно сразу увидеть результат своего труда</p>
	<p>группа</p>	<p>Tiimissä on mukana henkilöstöhallinnon edustajat eri alueilta, millä on varmistettu se, että kysely palvelee mahdollisimman hyvin kaikkia maita.</p> <p>В эту группу входили представители кадровых служб из разных регионов и стран, что позволило разработать опросник с наибольшей степенью универсальности.</p>
	<p>звено</p>	<p>Työyhteisön hyvinvointi tulee siitä, kuinka sen tiimit toimivat - tai eivät toimi.</p> <p>Благополучие коллектива зависит от того, как работают его звенья - или наоборот, не работают.</p>
<p>toimihenkilö</p>	<p>служащие</p>	<p>Koulutuksen kävi ensin Kalson kehitysryhmä, jonka jälkeen sitä on laajennettu kaikille toimihenkilöille sekä osastokehitysryhmiin.</p> <p>Это обучение первой прошла группа по развитию завода в Калсо, а затем оно было распространено на всех служащих и группы развития цехов.</p>
	<p>инженерно-технические работники</p>	<p>Rakensimme järjestelmän, jolla lähetetään päivittäin automaattisesti sähköpostilla motoihin ja korjuusta vastaaville metsäosaston toimihenkilöille tieto edellisenä päivänä sahalle tulleiden tukkien katkontatarkkuudesta", kertoo hankintapäällikkö Sakari Tölkki.</p> <p>Мы построили систему, с помощью которой ежедневно отправляются по электронной почте водителям лесозаготовительных машин и инженерно-техническим работникам UPM Metsa, отвечающим за лесозаготовки, сведения о точности раскряжевки поступивших на лесопилку за вчерашний день хлыстов", - рассказывает Сакари Толкки.</p>
	<p>офисные работники</p>	<p>Toimihenkilöt puolestaan saavat kyselyn linkin sähköpostilla.</p> <p>Для участия в опросе офисные работники получают по электронной</p>

		посте ссылку на страницу с анкетой.
	администрация	<p>Konserni on asettanut tavoitteeksi päästä poissaoloissa alle 4 prosentin vuoteen 2008 mennessä. Puutuotetoimialalla se on mahdollista, jos toimihenkilöt ovat mukana tilastossa.</p> <p>Концерн задался целью снизить процент невыходов на работу до менее чем 4 процентов к концу 2008 года. В отрасли "Продукция из древесины" это возможно, если в статистику будет включена и администрация.</p>
toimintajärjestelmä	система организации работы	<p>Tehtaiden uuteen toimintajärjestelmään sisältyy erityinen "työkalupakki", jossa on erilaisia välineitä ongelmien ratkaisun avuksi.</p> <p>В новую систему организации работы заводов входит специальный "комплект инструментов", который состоит из разнообразных средств, предназначенных для решения возникающих проблем.</p>
	Система управления	<p>Erilaisten tiedotustilaisuuksien lisäksi toimintaohjeet sisällytetään myös UPM:n toimintajärjestelmään ja henkilöstökäytäntöihin, kuten kehityskeskusteluihin.</p> <p>Кодекс будет включен в Систему управления UPM и внедрен в практическую деятельность отдела по работе с персоналом, например, он будет учитываться во время обсуждения результатов трудовой деятельности и планирования карьеры.</p>
	система деятельности	<p>Toinen tuotannon apulainen ympäristöasioiden hallinnassa on toimintajärjestelmä, joka määrittelee miten meillä toimitaan.</p> <p>Другим помощником в производстве в деле обуздания экологических проблем является система деятельности, которая определяет как мы должны действовать.</p>
toimintaohje	рабочая инструкция	Yksiköiden työsuojelupäälliköt saavat lähiaikoina toimintaohjeen , missä tarkistuslistan avulla kartoitetaan riskit ja havaituille puutteille etsitään

		<p>korjaustoimenpiteet sekä vastuuhenkilöt.</p> <p>В ближайшее время начальники по охране труда подразделений получают рабочие инструкции, в соответствии с которыми они смогут при помощи инспекционного перечня изучить существующие риски, а также определить мероприятия и назначить ответственных по исправлению обнаруженных недостатков.</p>
	Кодекс корпоративного поведения	<p>Tiivis toimintaohje valmiina käyttöön</p> <p>Кодекс корпоративного поведения готов к использованию</p>
	правила поведения	<p>Vaarallisia työtapoja, eturistiriitoja, lahjontaa - kaikki tilanteita, jolloin selkeät toimintaohjeet ovat tarpeen.</p> <p>Небезопасные производственные практики, конфликт интересов, взяточничество - при возникновении таких ситуаций необходимы четкие правила поведения.</p>
tuotekehitys	отдел развития изделий	<p>Viemme ideoita ja uusia palo-suojamenetelmiä tuotekehitykseen alustaviin testeihin.</p> <p>Мы передаем идеи и новые методы защиты от пожара в отдел развития изделий для первичных испытаний.</p>
	деятельность по разработке продукции	<p>Laura Laresta ei tarvitse maanitella puhumaan tuotekehityksen puolesta.</p> <p>Лаура Ларес не нужно уговаривать назвать преимущества и пользу, которые предоставляет деятельность по разработке продукции.</p>
	разработка продукции	<p>Tuotekehityksestä vastaavat asiakassegmenttitiimit.</p> <p>Ответственность за разработку продукции несут группы специалистов, обслуживающих сегменты клиентов.</p>
	подразделение разработки продукции	<p>Olemme kovin tyytyväisiä, että tuotekehitykseen on saatu vahvistukseksi rakentamisen ja rakenteiden asiantuntijoita, jotka täydentävät mainiosti muuta osaamista.</p> <p>Мы очень удовлетворены тем, что в подразделении разработки</p>

		<p>продукции появились специалисты в области строительства и конструкций, которые прекрасно дополняют мастерство профессионалов других отраслей.</p>
	разработчики продукции	<p>Erilaisia toimintamalleja mietittiin ideapalaverissa, johon tiimiläisten lisäksi osallistui henkilöitä tuotannosta, tuotekehityksestä, markkinoinnista sekä myös Raflatacista ja UPM:n Tutkimuskeskuksesta.</p> <p>Разные рабочие модели стали темой дискуссии, разгоревшейся на совещании по новым идеям, в котором, кроме членов группы, приняли участие производственники, разработчики продукции, специалисты по маркетингу, а также представители Raflatac и Центра исследований и разработок UPM.</p>
	разработка изделия	<p>Tuotekehityksessä on oleellista, että markkinoilta löytyy tilaus tuotteille, ja että tuotteet täyttävät oikeat hinta- ja laatukriteerit.</p> <p>При разработке изделий важно, чтобы они были востребованы рынком и отвечали критериям соотношения цены и качества.</p>
ydinosaaminen	базовый профессионализм	<p>Toinen merkittävä haaste on nykyiseen vaneribisnekseen liittyvän ydinosaamisemme jatkuva kehittäminen, jonka varaan on mahdollista rakentaa tulevaa kasvua.</p> <p>Другой серьезной задачей является непрерывное совершенствование нашего связанного с производством фанеры базового профессионализма так, чтобы на его основе строит дальнейший рост дивизиона.</p>
	ключевые сферы ноу-хау	<p>Moni teollinen asiakas on huomannut, että hänen pitäisi "lyhentää" tehdastaan ja keskittyä ydinosaamiseensa, joka on ehkä kokoonpano.</p> <p>Многие промышленные заказчики уже заметили, что им следовало бы "уменьшить" свой завод и сосредоточиться на ключевых сферах</p>

		своего ноу-хау , например, сборке.
	ноу-хау	Trendiasiat eivät ole T&K: n ydinosaamista . Ноу-хау научно-технологического центра заключается не только в следовании модным тенденциям.

Liite 2. Käännösvastineet rinnakkaisteksteissä

Wood&Peoplen käännösvastine	Vastine rinnakkaisteksteissä UPM.ru
arvoketju	
ценностная шкала	x ⁶
asiakaslähtöinen	
адаптированный к потребностям клиентов	x
исходя из интересов заказчиков	x
концентрация основного внимания на клиента	x
близость к клиентам	x
исходя из потребностей клиентов	x
ориентированность на клиента	x
asiakassegmenttitiimi	
группа специалистов, обслуживающих сегменты клиентов	x
erilaistaminen	
дифференцированность	x
специализирование	Журнал Griffin ориентирован на партнеров и клиентов компании UPM, которые занимаются печатным и издательским бизнесом, поэтому включает в себя традиционный контент бизнес- и специализированных изданий, а также аналитическую и справочную информацию о продукции, выпускаемой компанией UPM."
	Занимаемся поставками технологий, материалов и оборудования для компаний, специализирующихся на монолитном строительстве.
	Осознав это, решил, что хочу работать в крупной международной компании, специализируясь в логистике.
	О том, на чем сейчас специализируется типография, рассказал ее директор Владимир Ухов: -

⁶ Ristillä (x) merkityt vastineet eivät esiinny rinnakkaisteksteissä.

funktio	
структурное подразделение	x
отдел	Если у вас есть заинтересованность в участии, обсудите это с вашим руководителем и обратитесь в отдел персонала.
подразделение	Всем, кто работает в компании, интересны ее цели и задачи: как взаимодействуют сотрудники различных подразделений и регионов и какие возможности для роста и развития в компании есть у каждого из нас?
	Мы хотим, чтобы журнал стал площадкой для открытого разговора обо всем, что происходит в компании в России, а также инструментом на лучшими идеями с подразделениями UPM в других странах.
	Он гарантирует, что важные вопросы, касающиеся карьеры и развития сотрудника, обсуждаются на систематической основе во всех подразделениях и на всех уровнях компании.
	Цели, стоящие перед компанией, подразделением , рабочей группой и каждым сотрудником.
	Общее понимание целей и задач на уровне подразделения и команды должно быть определено до начала индивидуальных бесед.
	Все подразделения связаны между собой.
	Так как подразделения в России растут, то год от года показатели затрат и прибыльности тоже меняются.
	Налоговая политика отражается, в первую очередь, на нашем лесозаготовительном подразделении ; будущее покажет, каков будет объем деятельности.-
	Для этого нужно, чтобы у компании была четкая цель, и чтобы каждое подразделение руководствовалось этой общей целью.-
	Я поработал во всех подразделениях внутри компании.
	UPM Raflatac стала крупной международной компанией, а реорганизация подразделения "Продукция из древесины" оказала положительное воздействие на показатели прибыльности.
	UPM продает подразделение Walki Wisa компании CapMan, одной из ведущих инвестиционных компаний Северной Европы.
	Каждый год подразделение UPM Продукция Деревообработки выводит на рынок новые виды продукции.
	Мы должны иметь достойных людей в нашей компании- с правильными компетенциями, отношением к работе, с правильной мотивацией- в каждом нашем подразделении .

	Юхани Хонгисто, Директор подразделения по лесозаготовкам и лесообеспечению UPM в России, приветствовал участников " десанта": " Я думаю, что сегодняшнее событие очень важно для всех нас.
	Впервые представители разных подразделений собрались все вместе, чтобы посадить лес.
	В этот раз победила команда региональных офисов лесозаготовительного подразделения.
	Команда лесозаготовительного подразделения из Санкт-Петербурга под руководством Терхи Ристилия представила на суд публики инсценировку финской сказки про болото и охотника.
	Сертификат по цепочке поставок Лесного Попечительского Совета(FSC) был присужден российскому подразделению UPM-Кутмене по лесозаготовкам и снабжению древесиной аудиторской компанией SGS Qualifor.
	Ответы дает Алексей Миролюбов, Директор по продаже подразделения" Упаковочные бумаги- СНГ".
	История упаковки и этикеток не стоит на месте: UPM Raflatac и подразделение UPM по корпоративному венчурному финансированию создали новую этикетку, которая предупредит покупателя, если у продукта истек срок годности.
	В российском подразделении UPM- новый руководитель.
	Реализация амбициозных планов по получению лесного сертификата в очень сжатые сроки потребовала серьезной и очень кропотливой работы всех подразделений Тихвинского лесспромхоза.
	Подразделение" Специальные бумаги" UPM в третий раз приняло участие в международной выставке упаковочных материалов" Росупак" в Москве, прошедшей 26-29 июня.
	Сотрудники подразделения во главе с Сереном Слотте, Директором по маркетингу, рас сказывали настоящим и будущим клиентам UPM о преимуществах специальных видов бумаг UPM.
	По сравнению с прошлым годом улучшились показатели по подразделениям газетных, чис-тоцеллюлозных и специальных бумаг, а также по подразделению" Продукция из древесины".
	По сравнению с прошлым годом улучшились показатели по подразделениям газетных, чис-тоцеллюлозных и специальных бумаг, а также по подразделению" Продукция из древесины".
	Руководителю подразделения, контролирующему эти потоки, приходится учитывать экономические интересы всех подразделений компании.
	Руководителю подразделения, контролирующему эти потоки, приходится учитывать экономические интересы всех подразделений компании.
	К сожалению, не все сотрудники российских подразделений, которым необходим этот тренинг, могут пройти его на языке оригинала.

	Информацию о других обучающих семинарах, организуемых центральным офисом для подразделений UPM Северо-Европейского региона, в который входит и Россия, Вы можете найти в Интранете.
jatkuva kehittäminen	
потребность в постоянном развитии и самосовершенствовании	x
непрерывное совершенствование	x
johtoryhmä	
менеджеры компании	Программа ставит своей целью обеспечить "кадровый резерв", т. е. обучить специалистов и менеджеров для будущей работы в
	Под рубрикой "В лицах" выступают менеджеры и руководители компании, и они открыто и достоверно расскажут о ведении бизнеса и решении проблем, которые всегда возникают при поступательном движении вперед.
	Не менеджер ставит цели, а сотрудник соглашается с ними- они рождаются в диалоге.
	В 2007 году в ней участвуют только менеджеры и специалисты.
	- Менеджер должен быть уверен, что его сотрудники знают, что такое процесс ИОР и его временные рамки.-
	ДЛЯ МЕНЕДЖЕРОВ, ПРОВОДЯЩИХ ОЦЕНКУ
	Кимпелайнен(Amrop Hever Group Russia), иностранные менеджеры-эспатрианты считают, что российских сотрудников отличает очень высокий уровень интеллекта, способность успешно справляться с нетривиальными задачами, высокий уровень адаптивности.
	Мы хотим быть самой привлекательной компанией в нашей индустрии- и, чтобы добиться этого сейчас и в долгосрочной перспективе, мы должны вырастить компетентных менеджеров на всех уровнях.
	Этот принцип заставляет каждого менеджера поставить под сомнение прежние подходы и предположения.
	Нина Чугунова- менеджер проекта.
	думаю, что одна из основных задач менеджеров-наставничество.
	Этот вопрос стоит перед каждым менеджером.
	В этой организации Рауно занимал должности менеджера, а затем директора по продажам в СССР.

	Из военных в менеджеры-
	обязательный модуль для всех менеджеров среднего звена, у кого есть подчиненные
	Эта модульная программа как будто специально создана для того, чтобы помочь менеджерам ответить на вопросы, которые возникают в их ежедневной работе.
	Этот модуль в период 2007-2009 года должны обязательно пройти все менеджеры среднего звена, у которых есть в подчинении сотрудники.
	Эта программа в большей степени ориентирована на личностное развитие менеджера.
	Менеджеры среднего звена, Лидеры групп и команд
	Менеджеры высшего и среднего звена, которые участвуют в процессах организационных изменений
руководящая группа	x
группа руководителей	x
руководство	Основная информация- Руководство по проведению оценки(PPR manual), а также форма для заполнения будут переведены на русский язык и размещены в Russian Net.
	Для этого нужно, чтобы у компании была четкая цель, и чтобы каждое подразделение руководствовалось этой общей целью.-
	Мы платим все налоги, и поэтому у завода сложились хорошие отношения и с местным руководством, и с жителями городов Чудово и Пестово.
	Большое внимание развитию предприятия уделяется и со стороны руководства UPM.
	Команда лесозаготовительного подразделения из Санкт-Петербурга под руководством Терхи Ристилия представила на суд публики инсценировку финской сказки про болото и охотника.
	Хочу выразить восхищение стилем руководства Наталии Малашенко.
	Руководство людьми
	Первый основной модуль из раздела персонал-ориентированных- " Руководство людьми".
	Как приспособить(адаптировать) мой стиль руководства к каждой конкретной ситуации?
	Гибкость в выборе стилей руководства: директивный, наставнический, поддерживающий или делегирующий- какой из них нужен именно сейчас и именно мне?

kehityskeskustelu	
беседа по вопросам развития	x
обсуждение личных творческих планов	x
обсуждение результатов трудовой деятельности и планирования карьеры	x
беседа по развитию	x
	Какие вопросы обсуждаются в ходе беседы ?
	Это неформальная беседа , "собственником" процесса является любой сотрудник, у которого есть подчиненные.
	Общее понимание целей и задач на уровне подразделения и команды должно быть определено до начала индивидуальных бесед .
	- Соберите и проанализируйте всю информацию, необходимую для разговора, и продумайте темы беседы .
	ИНДИВИДУАЛЬНАЯ БЕСЕДА
	Это один из самых важных этапов беседы .
	Узнали ли вы в ходе беседы что-то новое о сотруднике, что позволит вам помогать ему в развитии?-
	Для руководителя и сотрудника документ дает возможность понять и проанализировать то, что обсуждалось в ходе беседы , отделу персонала он необходим для поддержки и реализации плана индивидуального развития сотрудника.
	Поэтому очень важно, чтобы во время Индивидуальной Оценки Работы и беседы о развитии стороны получали друг от друга честную и открытую обратную связь и фиксировали договоренности в форме для Индивидуальной Оценки.
	Это место уединения, медитации и в то же время место спокойных бесед , сплочения и братства.
	Обсудите возможность участия в этой программе с вашим руководителем во время ежегодной беседы о развитии(PPR)".
	Как сделать так, чтобы беседы о развитии и результатах деятельности стали более частыми и чтобы сотрудники действительно чувствовали их необходимость?
	Разговором, беседой , письмами...-
kehitysryhmä	
группа по развитию	x
группа развития	x

kilpailuetu	
конкурентоспособность	Весной UPM запустила программу по повышению прибыльности, реализация которой улучшила конкурентоспособность компании среди производителей бумаги и заложила основу для устойчивости этого показателя в будущем.
	Интрига заключается в том, что, имея такой же неблагоприятный климат, не самое лучшее географическое положение и обилие болот, в течение длительного времени являясь частью Российской империи и испытав серьезный кризис в период советской перестройки, "маленький сосед"- Финляндия тем не менее стала страной с самой конкурентоспособной экономикой и с самым низким уровнем коррупции в мире(рейтинги МИУ, 2003г.,
	Россия же по международному индексу уровня коррупции занимает 86 место из 133 стран, а по конкурентоспособности- только 70 место из 100 по рейтингу МЭФ, и 26 место из 30 крупных государств по рейтингу МИУ.
	Она представляет собой сравнительный анализ конкурентоспособности России и Финляндии.
	Сравнительный анализ конкурентоспособности.
конкурентные преимущества	x
konsepti	
рецепт	Конкретных рецептов преодоления трудностей нет.
концепция	В начале 2006 года был запущен внутренний проект "Тихвинская лесохозяйственная концепция ".
принцип	Есть ли что-то общее между вашими компаниями в принципах ведения дела?
	Система отслеживания позволяет UPM оперативно и четко отвечать на запросы заинтересованных сторон и гарантировать, что древесина, закупленная в России, заготовлена законным способом, с соблюдением принципа устойчивости и не происходит из особо охраняемых территорий", - говорит Юхани Хонгисто, отвечающий за лесозаготовки в России.
	Оценку проводила аудиторская компания "SGS Восток Лимитед" в соответствии с международными принципами и критериями FSC.
	Отслеживание происхождения древесины является требованием принципов лесосырьевого обеспечения UPM.
	Для UPM важно удостовериться, что лесоматериалы, поставляемые на заводы компании, поступают от заготовителей, соблюдающих принцип устойчивого развития, заготовлены законным путем и не заготовлены на охраняемых территориях.
	Сведения о происхождении древесины помогают UPM удостовериться, что древесина поступает из законных источников, соответствующих принципам устойчивого развития, а также оценить надежность и ответственность поставщика.

	Именно поэтому мы определили Принципы Лидерства в UPM(UPM Leadership Principles) и предлагаем решения по развитию лидерских качеств "Учись руководить", чтобы помочь развиваться вам и членам ваших команд".
	Исполнительный Совет UPM определил принципы , которые составляют основу действительно лидерского поведения руководителя организации.
	Если вы действуете в соответствии с этими принципами - вы осуществляете правильный тип лидерства в UPM.
	Они помогут вам развить и поддерживать лидерские принципы UPM.
	Общий базис для всех программ- это бизнес UPM, ценности компании и принципы лидерства, о которых мы говорили сегодня.
	Основные принципы лидерства в компании UPM
	Этот принцип заставляет каждого менеджера поставить под сомнение прежние подходы и предположения.
	Или принципы логистики везде одинаковы?-
	Принципы везде одинаковы, но не идентичны.
	Есть ли принцип , следуя которому всегда достигаете желаемых результатов?-
	Принципы эти общие, и они очень схожи с ценностями UPM.
	Работа на семинаре в течение двух с половиной дней даст толчок каждому к тому, чтобы задуматься о приоритетах в личной жизни и на работе, научиться быть более успешным при взаимодействии с другими и понять, что значат принципы лидерства UPM с точки зрения повышения собственной компетентности как лидера и руководителя.
	Есть ли что-то общее между вашими компаниями в принципах ведения дела, развития партнерства и корпоративной политики?-
	Принципы партнерства всегда одни и те же.
kustannussäästö	
экономия трудовых затрат	x
экономия затрат	x
экономия средств	x
увеличение экономии	x
linjaorganisaatio	
линейная организация	x
подчиненные	Это неформальная беседа, " собственником" процесса является любой сотрудник, у которого есть подчиненные .
	Есть ли у вашего подчиненного необходимые ресурсы для выполнения работы?-

	Самое важное отличие финского стиля ведения бизнеса от стиля большинства международных и российских компаний- в отношениях внутри команды, между сотрудниками и между начальниками и подчиненными .
	В финских компаниях не принято ругать и наказывать подчиненных .
	В 21 год, по окончании училища, у меня появилось 126 подчиненных практически моего возраста.
	обязательный модуль для всех менеджеров среднего звена, у кого есть подчиненные
	У вас впервые в жизни появились подчиненные , и вы не знаете, как с ними справиться?
mittakaavaetu	
преимущество масштабирования	x
osaamistiimi	
экспертная группа	x
Puutuotetoimiala	
область деятельности "Производство продукции из древесины"	x
Область деятельности "Производство продукции из древесины"	x
область деятельности "Изделия из древесины"	x
дивизион Продукция из древесины	x
дивизион "Изделия из древесины"	x
отрасль "Продукция из древесины"	x
отрасль "Изделия из древесины"	x
отрасль, производящая изделия из древесины	x
tiimi	
команда	Общее понимание целей и задач на уровне подразделения и команды должно быть определено до начала индивидуальных бесед.
	Понимает ли он значение его личных целей для успешной работы всей команды/группы ?
	Я с уверенностью смотрю в будущее: у нас есть профессиональная команда и наши клиенты и партнеры, которые заинтересованы в развитии наших совместных проектов".
	Именно поэтому мы определили Принципы Лидерства в UPM(UPM Leadership Principles) и предлагаем решения по развитию лидерских качеств" Учись руководить", чтобы помочь развиваться вам и членам ваших команд ".
	Журнал- результат работы большой команды .

	О команде, которая создала и делает журнал, читайте в этом номере.
	После шашлыка с новыми силами четыре команды приняли участие в спортивных конкурсах: по прыжкам в мешках, переворачиванию клеенки, распилу дерева и максимальному количеству людей на пне.
	В этот раз победила команда региональных офисов лесозаготовительного подразделения.
	Команда лесозаготовительного подразделения из Санкт-Петербурга под руководством Терхи Ристилия представила на суд публики инсценировку финской сказки про болото и охотника.
	Команда логистики и ее капитан Александр Казаков спели
	Ей я поручил задачу собрать команду, разработать " русскую" версию журнала и осуществить его запуск.
	Представляем команду UPM.
	Они- как волки-одиночки: работают в команде как бы сами по себе."
	Работают командно, сообща: нет одного яркого лидера, который бы управлял остальными, а делают все вместе.
	У меня маленькая команда, в которой нет никакой иерархии.
	Есть отличная команда профессионалов, которым нужно обеспечивать поле для развития и операционного взаимодействия.
	В бизнесе UPM важны согласованные решения, выработанные командой.-
	Самое важное отличие финского стиля ведения бизнеса от стиля большинства международных и российских компаний- в отношениях внутри команды, между сотрудниками и между начальниками и подчиненными.
	Я желаю сотрудникам UPM получать удовлетворение от работы в нашей команде, развивать свои профессиональные навыки, достигать результатов вместе, уважать друг друга, слушать друг друга и идти вперед.upm_utshimsja_ab_4_3_07.txt
	Лидерство в команде
	Почему не всегда получается наладить открытый, нормальный диалог между руководителем и его командой, и как это преодолеть?
	Менеджеры среднего звена, Лидеры групп и команд
	Как развить потенциал своей команды
коллектив	Коллектив на заводе хороший, многие работают, как и я, с 1 990 г.
	Все сотрудники UPM в России и коллектив редакции журнала UPM.
	Когда в коллектив приходит новый человек, происходит естественная ассимиляция.

группа	Такие беседы проводятся на всех предприятиях UPM в Финляндии уже в течение многих лет и имеют целью доведение стратегии компании до каждой рабочей группы и до каждого работника, а также создание необходимых психологических условий для хорошей работы, личного развития сотрудников и улучшения атмосферы в коллективе.
	Цели, стоящие перед компанией, подразделением, рабочей группой и каждым сотрудником.
	Целей не должно быть много- не более пяти, при этом они могут быть как индивидуальными, так и групповыми.
	Важно понимать, что под развитием мы понимаем не только формальное обучение на курсах или тренингах- это и обучение во время работы, участие в проектных работах и группах, возможность проводить презентации, участвовать в выставках и конференциях, дискуссии с коллегами и т. д.
	Группа компаний" ПРОМСТРОЙКОНТРАКТ"-
	Мы уважаем требования Группы и предоставляем всю необходимую информацию о лесных зонах, в которых мы заготавливаем лес, поставляемый в Финляндию".
	Почему Россия не Финляндия?"- такой вопрос задал глава группы"
	Раз обговорен объем работы каждого из группы, то они придут через неделю, и все будет у них готово.
	Для этого до рубки на делянке выделяются места обитания(ключевые биотопы) сохраняемых видов, которые могут представлять группы растущих деревьев, сухостоя или валежника с наличием редких травянистых растений, грибов, лишайников или мхов.
	Мы планируем, начиная с 2008 года, организовывать интенсивные группы по изучению языка, в том числе с погружением в языковую среду с постоянным контролем уровня знания языка.
	Менеджеры среднего звена, Лидеры групп и команд
звено	х
toimihenkilö	
служащие	Линию открывали как высокопоставленные государственные служащие Новгородской области и Пестовского района, так и руководство концерна UPM.
инженерно-технические работники	Я участвовал в четырех семинарах: на базе псковского модельного леса для руководителей инженерно-технического состава, совместно с представителями лесхоза, и по выделению биотопов(для мастеров и операторов Харвестеров).
офисные работники	Однако многие офисные работники остаются несколько позже, в том числе и я.
администрация	В 2002 году я был заместителем главы района в местной администрации .
	В 1886 году финская Промышленная администрация обязала компании, ведущие торговые отношения с Россией, составить точное описание своей продукции и

	товарных знаков.
toimintajärjestelmä	
система организации работы	x
Система управления	Индивидуальная оценка работы связана с другими процессами в системе управления персоналом- с развитием и вознаграждением персонала.
	Страна перешла на армейскую систему управления .
	У UPM единая система управления продажами бумаги.
система деятельности	x
toimintaohje	
рабочая инструкция	x
Кодекс корпоративного поведения	Насколько необходим Кодекс корпоративного поведения?
	Кодекс корпоративного поведения задает некие правила игры.
правила поведения	x
tuotekehitys	
разработка продукции	x
отдел развития изделия	x
деятельность по разработке продукции	x
подразделение разработки продукции	x
разработчики продукции	x
разработка изделия	x
отдел разработки изделия	x
ydinosaaminen	
базовый профессионализм	x
ключевые сферы ноу-хау	x
ноу-хау	Уже на следующий год совместно с UPM планируем привезти из России ряд дизайнеров и архитекторов, чтобы они воочию увидели все ноу-хау .

Резюме

Название работы: Исследование терминов и их перевода на русский язык в журнале для персонала UPM «Производство продукции из древесины»

Введение

Если компания ведет свой бизнес в разных странах, и в ней работают люди разных культур, то родной язык и особенности национальной культуры работников следует учитывать также в корпоративных СМИ.

В данном исследовании изучаются письменная продукция крупной финской лесопромышленной компании UPM-Kymmene на примере одного из областей деятельности концерна – UPM «Производство продукции из древесины»⁷.

Деловой язык – хотим мы этого или нет – является частью нашей повседневной жизни. В частности, мы сталкиваемся с ним в законах, рекламе, СМИ или, например, в различных инструкциях по эксплуатации. Четкие и понятные инструкции по эксплуатации помогают продавать продукт, а ясный и правильный язык во всех изданиях, проспектах, инструкциях, а также в деловой переписке является частью общего имиджа компании и качественного обслуживания клиентов. Деловой или экономический язык нельзя отделять от общей речи, он должен скорее приближаться к повседневной речи, чем отступать от нее.

Целью данного исследования является выяснение терминов, используемых в журнале для персонала «Производство продукции из древесины» «Wood&People», которые являются лишь частью всей письменной продукции компании, а также исследование того, сколько внимания в службе работы с общественностью «Производства продукции из древесины» уделяется переводу терминов, и как эти переводы влияют на успешность передачи информации журналом для персонала внутри компании.

⁷ В июне 2007 года UPM «Производство продукции из древесины» был разделен на два подразделения, одно из которых занимается производством фанеры, а другое – лесопилением. В данном исследовании используется старое название «Производство продукции из древесины» как название всей области деятельности механической деревообработки в концерне UPM.

Отправная точка исследования

Данное исследование основывается на практическом опыте работы, который я получила, работая в течение трех лет в качестве ассистента руководства в UPM «Производство продукции из древесины» в России, в Новгородской области, где UPM имеет фанерный завод и завод по производству шпона (в городе Чудово), а также лесопильный завод (в городе Пестово). Мои должностные обязанности включали, в частности, устные и письменные переводы, а также информирование на предприятии.

В данном исследовании на примере одного из каналов внутреннего информирования – журнала для персонала – рассматривается перевод терминов и соответствие этого перевода терминам другого русскоязычного журнала для персонала. Кроме того, путем выборочного опроса работников исследуется, насколько понятны эти термины целевой группе журнала.

Методы и цели работы

Данное исследование переводов является эмпирическим, цель исследования – достижение результатов путем наблюдения и "взятия проб". Переводы терминов, отобранных из финскоязычного журнала для персонала, классифицируются по Инго, согласно делению прагматических соответствий на *устоявшиеся* и *ситуативные соответствия*. Кроме того, при толковании переводов учитывается возможность неправильного перевода, поэтому, помимо вышеуказанных групп, в исследовании выделяется третья группа – ошибки в переводе.

Затем с целью поиска соответствий переводы терминов на русский язык сравниваются с терминами русскоязычного журнала для персонала, который публикуется в России и языком-оригиналом которого является русский. Путем исследования параллельных текстов можно выяснить, используются ли переведенные термины также в аутентичном русскоязычном тексте журнала для персонала.

Третий этап исследования - выборочный опрос персонала заводов UPM в России.

Целью данной работы является исследование терминов, которые используются внутри компании и переводчиками УРМ «Производства продукции из древесины», их идентичности и понятности с точки зрения читателя. Одновременно выясняется, сколько внимания в отделе коммуникаций компании уделено на разработку материала на русском языке и насколько успешно переводчики справляются с переводом терминов. Результатами данной работы могут воспользоваться как отдел связи с общественностью, так и переводчики УРМ.

Культура и информирование

Культура осваивается именно путем передачи информации, ее поддерживают и на нее влияют посредством коммуникации. Культурный фон отражается в процессе коммуникации и влияет на решения, которые мы принимаем в сфере коммуникации. Культурный фон также влияет на то, что мы видим и как мы это воспринимаем. Часто думают, что понятие «культура» подразумевает нашу национальную культуру, но на самом деле различия можно найти и внутри одной нации. Например, люди разного возраста отличаются друг от друга, они по-разному воспринимают мир, у них разный стиль общения и образ жизни. Также и пол можно считать одним из факторов, оказывающих влияние на культуру.

В мире, который все больше и больше интернационализируется, взаимодействие между культурами становится все более активным. Предприятия и организации в своей деятельности также должны учитывать культурное многообразие.

Информирование является одним из способов достижения обществом своих целей. Это запланированная управляемая деятельность, которая имеет четкие цели. Залогом успешности информирования является профессионализм и вклад всего персонала в достижение поставленных целей. Эта деятельность успешна, если люди, которые важны для организации, имеют правильное представление об организации, а внутреннее и внешнее информирование эффективно и интерактивно.

Внутреннее информирование

Внутреннее информирование обеспечивает осведомленность персонала о новостях предприятия и актуальных вопросах, таких как, например, развитие, деятельность в целом, продукция, цели и стратегия, с помощью которой достигаются эти цели, и, конечно же, результаты деятельности предприятия. С помощью этой информации люди понимают, почему они здесь работают, и стремятся работать еще лучше для блага предприятия. Информирование влияет также на представления и мнения людей, что отражается в их разговорах и поведении. Поэтому внутреннее информирование можно считать самой важной частью информирования на предприятии.

Перевод

Отправной точкой перевода является потребность отправителя или получателя в информации: либо отправитель желает сообщить что-нибудь иноязычным читателям или слушателям, не зная их языка, либо слушатель/читатель хочет понять, что написано или сказано, не зная языка, на котором передана информация. Перевод всегда осуществляется по какой-либо причине, на каком-либо основании или с какой-либо целью.

Устные и письменные переводчики являются не только посредниками при передаче информации, но и знатоками разных культур. Помимо знания языков они должны владеть также терминологией разных областей и конвенциями. Однако важнейшим знанием переводчика можно считать знание родного языка. Основное правило заключается в том, что переводчик должен переводить только на свой родной язык, так как его он знает лучше иностранного. Только отличное знание родного языка может гарантировать то, что переводчик сможет критично относиться к чужим влияниям в языке.

Переводные соответствия

Переводное соответствие – это соответствие какого-либо слова/выражения одного языка слову/выражению другого языка. Соответствия бывают стандартными, и тогда они употребляются в большинстве случаев, а также частичными или случайными, созданными

для перевода в данном контексте. Соответствия слов, которые можно найти в словаре, называют эквивалентами. Однако переводчик переводит не слова, а смысл.

У опытных переводчиков часто есть свой запас соответствий для проблематичных слов. Однако запас соответствий быстро устаревает, ведь новые слова и соответствия возникают постоянно. Сейчас создается много различных многоязычных словарей, так как расширяющееся международное сотрудничество предусматривает употребление в разных организациях одинаковых соответствий для важнейших терминов. На многих предприятиях есть свои устоявшиеся соответствия для описания своей деятельности или продукции. Переводчик должен ознакомиться с ними, прежде чем приступать к переводу.

В данной работе русские соответствия финских терминов классифицированы по Инго на устоявшиеся и ситуативные. Устоявшееся соответствие - это закрепившееся соответствие какого-либо определенного иноязычного слова или выражения, которое, несмотря на семантические или прочие отличия, в определенных ситуациях является хорошим и понятным переводным эквивалентом. Ситуативное соответствие - это соответствие, при выборе которого учтены изменения, обусловленные культурными и прочими различиями. Таковыми могут являться дополнения в тексте или дополнительные пояснения, которые необходимы для того, чтобы получатель без затруднений понял смысл сообщения. И устоявшиеся, и ситуативные соответствия являются так называемыми прагматическими соответствиями, которые учитывают обусловленность языка ситуацией, а также осведомленностью, отношением, суждениями и т.д. читателя и писателя.

Помимо выше перечисленных групп в данной работе создана еще одна группа переводческих соответствий под названием "ошибки перевода". Ошибкой считается соответствие, которое по своей форме или значению не соответствует термину исходного языка, и употребление которого в определенном контексте дает читателю неправильное представление о вопросе.

Исследуемое предприятие и материал исследования

UPM и UPM «Производство продукции из древесины»

UPM является одним из ведущих лесопромышленных концернов мира. Концерн имеет производственные предприятия в 15 странах и всемирную сеть офисов продаж и дистрибьюторов. В концерне работают около 28 000 человек.

UPM «Производство продукции из древесины» производит изделия из древесины под маркой WISA. UPM «Производство продукции из древесины» владеет производственными предприятиями в Финляндии, во Франции, в Эстонии, в России и в Австрии. Помимо производства, область деятельности имеет всемирную сеть офисов продаж. В UPM «Производство продукции из древесины» работает около 5500 человек.

На данный момент в России действуют два офиса продаж в Москве и Санкт-Петербурге, крупное лесозаготовительное подразделение "UPM Форест Руссия", заводы по производству фанеры и шпона в городе Чудово, а также лесопильный завод в Пестово.

В России штат UPM насчитывает около 1300 работников.

Материал исследования

Материалом исследования являются 5 номеров журнала для персонала «Wood&People» (1/2006, 2/2006, 3/2006 4/2006 и 1/2007), из которых выбрано 6 статей для поиска терминов.

В данной работе, помимо исследования оригинального текста и его перевода, переводимые термины сравниваются с параллельными текстами. В качестве параллельного текста использовался журнал для персонала UPM – «UPM.ru», который публиковался в российских подразделениях с 2006 по 2008 год. Параллельные тексты составлялись из четырех номеров «UPM.ru»: 1 / 2006, 1 / 2007, 2 / 2007 и 3 / 2007.

Третья часть работы – это опрос целевой группы, т.е. работников российских подразделений

УРМ. Цель опроса - выяснить, насколько хорошо и полно целевая группа понимает переводимые термины и разные варианты перевода.

Анализ материала: перевод терминов

Часть терминов встречается во всем исследуемом материале только один раз (например, *mittakaavaetu, arvoketju, asiakassegmenttitiimi*). Некоторые термины встречаются только в одной статье (например, *osaamistiimi*). Чаще всего встречается термин *Puutuotetoimiala* (во всем материале 61 раз). Для термина *Puutuotetoimiala* также нашлось наибольшее количество переводческих соответствий – 8.

Для всех исследуемых 22 терминов было найдено 70 соответствий на русском языке. По классификации Инго, с добавлением группы ошибок, термины можно классифицировать следующим образом:

68, 6 % терминов - устоявшиеся соответствия:

дифференцированность, специализирование, ориентированность на клиента, отдел, подразделение, непрерывное совершенствование, руководство, руководящая группа, беседа по вопросам развития, группа по развитию, группа развития, конкурентные преимущества, рецепт, концепция, принцип, экономия затрат, экономия средств, увеличение экономии, линейная организация, подчиненные, преимущество масштабирования, экспертная группа, дивизион Производства из древесины, Область деятельности «Производство продукции из древесины», отрасль «Продукция из древесины», отрасль «Изделия из древесины», область деятельности "Производство продукции из древесины", дивизион "Изделия из древесины", область деятельности "Изделия из древесины", группа специалистов, команда, коллектив, группа, звено, служащие, инженерно-технические работники, администрация, Система управления, система деятельности, рабочая инструкция, Кодекс корпоративного поведения, правила поведения, отдел развития изделий, разработка продукции, подразделение разработки продукции, разработка изделия, ключевые сферы ноу-хау, ноу-хау

27,1 % - ситуативные соответствия:

адаптированный к потребностям клиентов, исходя из интересов заказчиков, группа специалистов, обслуживающих сегменты клиентов, концентрация основного внимания на клиента, близость к клиентам, исходя из потребностей клиентов, структурное подразделение концерна, потребность в постоянном развитии и самосовершенствовании, группа руководителей, менеджеры компании, обсуждение результатов трудовой деятельности и планирования карьеры, конкурентоспособность по сравнению с, беседа по развитию работников, экономия трудовых затрат, отрасль, производящая изделия из древесины, офисные работники,

*система организации работы, деятельность по разработке продукции,
разработчики продукции*

4,3 % терминов относятся к ошибкам перевода:

ценностная шкала, обсуждение личных творческих планов, базовый профессионализм

В текстах гораздо больше устоявшихся соответствий, нежели остальных видов. Если рассматривать результат только на основании процентного соотношения, возникает впечатление, что на самом деле у переводчиков «Производства продукции из древесины» имеются устоявшиеся соответствия для перевода терминов. Однако при более детальном рассмотрении этих соответствий обнаруживается, что для перевода одного финского термина почти всегда существует более чем одно устоявшееся русское соответствие.

В материале исследования встречается гораздо меньше ситуативных, нежели устоявшихся соответствий. Ситуативные соответствия поясняют иноязычный термин так, чтобы читателю было проще понять его. Если говорить о журнале для персонала, употребление ситуативного соответствия во многих случаях, безусловно, более разумно, чем устоявшегося, в том случае если в языке не существует закрепившихся переводческих соответствий.

4,3 % исследованных слов можно считать "ошибками перевода". Это сразу становится понятным, стоит только увидеть слова в контексте. Употребление этих слов в данном контексте вводит читателя в заблуждение, и приводит к неправильной передаче информации.

Результаты опроса целевой группы

В опросе приняли участие 6 работников завода в возрасте от 30 до 50 лет: 5 женщин и один мужчина. Пятеро респондентов являются служащими, один – рабочим. Двое из шести считают, что существование журнала для персонала очень важно, двое – что довольно важно и еще двое – что маловажно. 50 процентов ответили, что, как правило, они читают журнал всегда, 50 процентов – иногда. Пятеро респондентов сказали, что все написанное в журнале им понятно. Один ответил, что понимает почти все, но не совсем все, потому что некоторые темы для него чужие. Несмотря на это, более подробный анализ показывает, что отдельные термины часто оказываются незнакомыми. Опрошенный мог сказать, что знает слово, но не

мог объяснить его значения или же объяснял значение слова так, что можно было понять, что на самом деле он имеет в виду совсем другое.

Опрос показал, что на российских заводах люди ориентированы на свой завод и поэтому ищут объяснения слов в ближнем кругу. Общий уровень осведомленности об UPM низкий.

Несмотря на маленькую выборку опроса, я считаю, что результаты соответствуют действительности. Возможно, они дают даже слишком положительную картину, так как пять респондентов являются служащими. Если бы опрос проводился по такой же выборке, но только среди рабочих, которые являются самой многочисленной группой потенциальных читателей журнала для персонала, результаты могли бы выглядеть по-другому.

Заключение

В российских подразделениях UPM работают люди разных культур и с различным уровнем образования. UPM гордится тем, что большинство работников имеют высшее образование. Уровень образования оказывает влияние на то, насколько легко человек понимает и осваивает тексты. Но, несмотря на это, в отношении деловой терминологии и особенно переводимых терминов возникают трудности.

Компания, которая хочет информировать своих работников в другой стране на их родном языке – в данном случае по-русски – полностью зависит от переводческого бюро, если в отделе связей с общественностью компании нет персонала, владеющего русским языком. В таком случае, на мой взгляд, ответственность переводческого бюро еще больше, чем если бы перед печатью переводы еще раз корректировались в компании.

Переводчики UPM «Производство продукции из древесины» создали свои соответствия для перевода терминов. Эти соответствия вошли в употребление как названия понятий, которые стали необходимыми при растущем сотрудничестве между подразделениями разных стран. Однако употребление переводческих соответствий непоследовательно. Это происходит вследствие того, что между переводчиками отсутствует личный контакт и терминологическая работа не считается в компании важной. Кроме того в отделе связи с общественностью компании нет персонала, который мог бы выполнять функции

"блустителя терминов" и корректировать переводы, сделанные переводческим бюро.

Основываясь на материале данной работы, можно сказать, что в переводах журнала «Wood&People» для одного и того же термина существует несколько вариантов перевода. В журнале «UPM.ru» говорится о тех же понятиях, но используется другая терминология. Вследствие такой переводческой работы, например, для названия области деятельности – «Производство продукции из древесины» – в материале исследования встречается, по крайней мере, 11 различных русских названий.

Устоявшиеся переводческие соответствия являются более трудными для понимания, нежели ситуативные, так как финские термины тоже сложно понять. Поэтому я считаю, что переводчик поступает правильно, когда умышленно или подсознательно решает употребить ситуативное соответствие. С другой стороны, если бы в компании всегда употреблялись одни и те же термины-переводы, то со временем персонал освоил бы их.

В переводах журнала «Wood&People» 22,8 % терминов встречается также в текстах «UPM.ru». Одно и те же слово может встречаться в журнале «UPM.ru», но с другим значением. Это также подтверждает то, что термины используются непоследовательно: в обоих журналах они употребляются свободно, без общих правил. Такой недостаток в свою очередь может свидетельствовать о степени заинтересованности и лояльности переводчика к своей работе или об ограниченных временных ресурсах, вследствие чего переводчик не может или не хочет выяснить, какой термин используется в компании.

Области деятельности «Производство продукции из древесины» больше не существует, также как и журналов, которые исследовались в данной работе. Но вместо них появились новые подразделения и новый журнал для персонала. Проблемы перевода и их влияние на успешность информирования не исчезнут только благодаря смене названия подразделения или журнала. Это такой вопрос, который необходимо решать в каждой компании, которая хочет успешно передавать и получать информацию через государственные границы.